

DEB ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2016. június–július

TARTALOM

A Kari Tanács ülései

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése
(Szekeres Júlia)

Pedagógusnap, tanévzáró

**Két munkatársunk a New York-i orvos-
képzőművész tárlaton** (Schweier Rita)

„Irgalmas” sebészeti találkozó
(Schmidt Pál)

Az EGSC újabb adományai
(Berta Anikó)

Az Onkoterápiás Központ átadása

„A sziréna hangja most is megfog”
(Schweier Rita interjúja)

Születésnap köszöntés
– Környei József (60), Kellényi Lóránd (85) –
(Péczy László)

**Beszámoló a Magyar Haemorheologiai, a
Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai
és a Magyar Szabadgyök-kutató Társaság
Közös Kongresszusáról**
(Rábai Miklós, Kovács Dávid)

FAMÉ – Tudományos Konferencia
(Csekő Kata)

**Gyógyító vizek és fürdő kultúra – a kiállítás-
ról** (Dezső Krisztina, Gergely Zsuzsanna,
Molnár Dávid); **megnyitó** (Varga Csaba)

**Bemutatkozik a Magyar Labdarúgó
Orvosvállalat** (Fazekas Gábor)

**One summer term in the University City
of Pécs** (Cornelia Lenzen)

Röviden: manheimi tanulmányút; dermatológi-
ai kurzus Pílzben; gyermeksebészek kongressz-
usza Milánóban; Árkóvy Vándorgyűlés.

Kiss Tamás irodalmi összeállítása

Diaetás és Fizikai Gyógyítómódok (1903-1907)
(Gracza Tünde)

**Írók, költők betegségről, orvoslásról,
halálról** (Barthó Loránd válogatása)

Dr. Meleg Márton András emlékére

Intézeti, klinikai hírek, információk

Tudományos Közlemények
(csak a nyomtatott számban)

Sajtószemle (csak a nyomtatott számban), ben-
ne: béremelési hullám; a kórház-átalakításról;
Álmodjunk egy nagyot...; tehetséges pécsi fia-
talok ösztöndíjáról; MRK – elnökválasztás; a
közeljövő egyetemi építkezései.

**A címlapon és középen Kiss Imre
EFIAP-fotóművész (Mecseki fotóklub)
munkái (Tám László összeállítása),
a hátsó borítón Lantos János fényképei.**

A Kari Tanács 2016. május 19-i ülésének határozatai

21/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a 2016/2017-es év kurrikulumból egyhangúlag elfogadta.

22/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szava-
zati eredményekkel támogatta az egyetemi docensi pályázatokat.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Alizadeh Hussain PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika	50	1	1
Dr. Reuter Gábor PTE, ÁOK, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Int.	50	0	2
Dr. Garami András PTE, ÁOK, Transzlációs Medicina Intézet	50	0	2

23/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a 2016/2017-es tanév időbeosztását egyhangúlag elfogadta.

24/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az általános orvos szak záróvizsga-bizottság elnöki és tagi megbízásait.

25/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a Klinikai Farmakológiai (nem önálló) Tanszék létesítését a PTE I. sz. Belgyógyászati Klinikáján egyhangúlag elfogadta.

26/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a Családorvos-tani (nem önálló) Tanszék létesítését az Alapellátási Intézetben egyhangúlag elfogadta.

27/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a Sportmedicina Tanszék létesítését egyhangúlag támogatta.

28/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a PTE Térítési és Juttatási Szabályzatának (PTE, SZMSZ, 6. számú melléklet) egyhangúlag támogatta.

29/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a PTE Tanulmányi- és Vizsgaszabályzatának (PTE, SZMSZ, 56. számú melléklet) módosítását egyhangúlag támogatta.

30/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a felsőfokú szak-
képzés, alapképzés, valamint egységes, osztatlan képzés felvételi eljárási rendjének módosítását egyhangúlag támogatta.

31/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a PTE, ÁOK Habilitációs Szabályzatának módosítását egyhangúlag támogatta.

32/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a PTE, ÁOK Romhányi György Szakkollégium alapítását egyhangúlag támogatta.

33/2016. (05.19.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a Minőségirányítási Rendszer létrejöttét egyhangúlag támogatta.

A Kari Tanács 2016. június 22-i ülésének határozatai

34/2016. (06.22.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a Kísérletes Képpalkotó Diagnosztikai Kutatócsoport önálló oktatási-kutatási egység létrejöttét egyhangúlag támogatta.

35/2016. (06.22.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a PTE Tanulmányi- és Vizsgaszabályzatának (PTE, SZMSZ, 5. számú melléklet) módosítását egyhangúlag támogatta.

36/2016. (06.22.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa a PTE, ÁOK Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítását egyhangúlag támogatta.

37/2016. (06.22.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a Pro Facultate Medicinae kitüntetések adományozását. Arany fokozatban részesül dr. Szeberényi József egyetemi tanár. Ezüst fokozatban részesül dr. Bartalos László szakorvos és dr. Lóránd Tamás egyetemi docens. Bronz fokozatban részesül Hadobás Gézáné műtősnő, Orbán Izabella asszisztens és Pápista Erika állatgondozó.

1. forduló

ARANY fokozat	
<i>Dr. Szeberényi József</i> egyetemi tanár PTE, ÁOK, Orvosi Biológiai Intézet	
EZÜST fokozat	
Név	Igen
Dr. Bartalos László szakorvos PTE, KK, Idegsebészeti Klinika	21
Dr. Bors László főorvos PTE, KK, Neurológiai Klinika	13
Dr. Dérczy Katalin klinikai főorvos PTE, KK, Radiológiai Klinika	14
Dr. Halvax László klinikai szakfőorvos PTE, KK, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika	14
Dr. Kövesi Tamás egyetemi docens PTE, KK, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet	13
Dr. Lóránd Tamás egyetemi docens PTE, ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet	19
Dr. Naumov István klinikai főorvos PTE, KK, Traumatológiai és Kézsebészeti Klinika	11
Dr. Pethőné Dr. Lubics Andrea egyetemi docens PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet	13
BRONZ fokozat	
Név	Igen
Adamikné Novák Andrea ügyvivő szakértő PTE, ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet	28
Boros Rita HR referens PTE, KK, Sürgősségi Orvostani Tanszék, Sürgősségi Betegellátó Osztály	26
Hadobás Gézáné műtősnő PTE, KK, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika	41
Orbán Izabella asszisztens PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet	35
Pápista Erika állatgondozó PTE, KK, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet	35

2. forduló

EZÜST fokozat	
Név	Igen
Dr. Bartalos László szakorvos PTE, KK, Idegsebészeti Klinika	40
Dr. Dérczy Katalin klinikai főorvos PTE, KK, Radiológiai Klinika	15
Dr. Halvax László klinikai szakfőorvos PTE, KK, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika	19
Dr. Lóránd Tamás egyetemi docens PTE, ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet	27

38/2016. (06.22.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta az egyetemi docensi pályázatot.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Hetényi Csaba PTE, ÁOK, Farmakológiai és Farmakoterápiai Int.	58	1	0

39/2016. (06.22.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a szervezeti egységvezetői pályázatot.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Kozma Zsolt PTE, ÁOK, Igazságügyi Orvostani Intézet	52	1	6

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2016. május 23.

1. Habilitációs ügyek

1/a Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezettek részére a cím odaítélését:

Dr. Fittler András Tamás, egyetemi adjunktus, Gyógyszerészeti Intézet

Dr. Kiss Péter, egyetemi adjunktus, Anatómiai Intézet

Dr. Takátsy Anikó, egyetemi adjunktus, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Dr. Ács Kamilla, III. éves PhD-hallgató (Farmakognóziái Intézet) tényleges témavezetője dr. Horváth Györgyi, egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Ádám Valerián, I. éves PhD-hallgató (Marosvásárhely – Orvosi Genetikai Intézet) tényleges témavezetői: dr. Melegh Béla, egyetemi tanár és dr. Miseta Attila, egyetemi tanár. A kérést a DHT támogatja.

Hegyi Dávid, I. éves PhD-hallgató (Orvosi Népegészségtani Intézet) témavezető: dr. Kiss István, egyetemi tanár helyett dr. Gyöngyi Zoltán, tudományos munkatárs, és témaváltóztatási kérelme. A régi téma címe: Genetikai polimorfizmusok szerepe a daganatok iránti egyéni érzékenység alakulásában különböző népcsoportokban. Az új téma címe:

Betegségek korai azonosítása illékony szerves molekulák segítségével. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Ugor Emese, II. éves PhD-hallgató (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) a 2016. február 29 és 2016. március 11. között Würzburgban kurzusokon történt részvételéért és sikeres vizsgájáért kreditpont beszámítását kéri. A DHT 3 kredit beszámítását engedélyezi.

Dr. Scheich Bálint, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

2/b Önköltséges (levelező) PhD-hallgatók ügyei

Karádi Zsófia Nozomi (VI. éves orvostanhallgató) levelező hallgatóként szeretne csatlakozni a dr. Komoly Sámuel, egyetemi tanár által vezetett PhD-programhoz (témavezető: dr. Szapáry László egyetemi docens). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Rashed Aref levelező PhD-hallgató (Zalaegerszeg, Szívgyógyászati Klinika) tényleges témavezetői dr. Alotti Nasri, egyetemi docens és dr. Verzár Zsófia, egyetemi docens. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Török Rozália, levelező PhD-hallgató (Marosvásárhely, Gyermekklinika) 2016. szeptember 1-től 2017. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Heim Szilvia, levelező PhD-hallgató (Alapellátási Intézet) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai ha-

lasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Rutkay Tamás, levelező PhD-hallgató (Németország, Szívgyógyászati Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Szalai Zsuzsanna, levelező PhD-hallgató (Győr, Művelési Medicina Intézet) szigorlata 2016. április 11-én 90%-os eredménnyel megtörtént.

2/c Egyéni felkészülők ügyei

Pohóczky Krisztina, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) témaváltoztatási kérelme. A régi téma címe: Szenzoros neuropeptidok és receptoraik meghatározása gazdasági állatok szövetmintáiban. Az új téma címe: TRPA1 és TRPV1 ioncsatornák, valamint a PACAP előfordulása és expressziós változásai endometrium- és emlőszövetekben. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Ságghy Éva, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) védési bizottsága elfogadásra került. A védési bizottság kijelölt elnökével közös publikációja jelent meg, ezért új elnök kijelölését kéri. A kérést a DHT támogatja.

Altbäcker Anna, egyéni felkészülő (MTA, Neurológiai Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Nedvig Klára, egyéni felkészülő (Zalaegerszeg, Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Sárosi Veronika, egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Poór Viktor Soma, egyéni felkészülő (Igazságügyi Orvostani Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Rác Evelin, egyéni felkészülő (Igazságügyi Orvostani Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Cséplő Péter, egyéni felkészülő (Szívgyógyászati Klinika) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védési bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Ollmann Tamás, egyéni felkészülő (Élettani Intézet) szigorlata 2016. április 12-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Gombos Katalin, egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségügyi Intézet) szigorlata 2016. április 21-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Simon Higin, egyéni felkészülő (Eger, Farmakológiai Intézet) szigorlata 2016. április 28-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Darnai Gergely, egyéni felkészülő (Neurológiai Klinika) szigorlata 2016. május 4-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Kiss Tamás, egyéni felkészülő (AITI – Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) értekezésének véde 2016. április 5-én 100%-

os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Szalai Renáta, egyéni felkészülő (Orvosi Genetikai Intézet) értekezésének véde 2016. április 15-én 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Farkas Sándor, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) értekezésének véde 2016. május 10-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Kuzma Mónika, egyéni felkészülő (Gyógyszerészi Kémiai Intézet) értekezésének véde 2016. május 18-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

3. Egyebek

■ **Dr. Hegyi Péter** egyetemi tanár (Transzlációs Medicina Intézet) programindítási kérelme (Gyógyszertudományok Doktori Iskola, „Transzlációs medicina” program). A belső bírálók kijelölése megtörtént.

■ **Dr. Kiss István** egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Rákossy Zsuzsa egyetemi adjunktust. A téma címe: Eritropoetin receptor variánsok szerepének vizsgálata emlőrákban. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Sümegi Balázs** egyetemi tanár témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Takátsy Anikó egyetemi adjunktust. A téma címe: Fehérjék posztranszlációs módosításainak és biokémiai folyamatok metabolomikai változásainak feltérképezése. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Büki András** egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Tóth Péter József egyetemi tanársegédet. A téma címe: A traumás agykárosodás okozta cerebrovasculáris eltérések vizsgálata betegekben és a TBI különböző állatmodelljeiben. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Szokodi István** egyetemi tanár társ-témavezetőként szeretné szerepeltetni programjában dr. Sárszegi Zsolt egyetemi adjunktust. A téma címe: A PACAP kardiovaszkuláris rendszerre kifejtett hatásainak vizsgálata ischemiás szívbetegségeken és szívelégtelenségben. A kérést a DHT támogatja.

■ **Dr. Kovács L. Gábor** akadémikus, egyetemi tanár kreditpont-megállapítási kérése a „How to Write a Great Research Paper, and Get it Accepted by a Good Journal” továbbképző előadáson és konzultáción résztvevő és eredményes vizsgát tett hallgatók részére. A DHT 1 kredit beszámítását engedélyezi.

■ **Dr. Nyitrai Miklós** egyetemi tanár kreditpont-megállapítási kérése a „Lecture course on fluorescence sensing” c. kurzuson (Debrecen) résztvevő és eredményes vizsgát tett hallgatók részére. A DHT 4 kredit beszámítását engedélyezi.

Dr. Szekeres Júlia
egyetemi tanár
a PTE, ÁOK Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

Pedagógusnapi kitüntetések

Dr. Szekeres Júlia, a Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar egyetemi tanára a felsőoktatás területén végzett kiemelkedő oktatási, kutatási és nevelési munkájáért, illetve iskolateremtő, nemzetközi szinten is elismert tevékenységéért Szent-Györgyi Albert-díjat, **Dr. Menyhei Gábor** egyetemi tanár, a PTE, KK, Érsebészeti Klinika igazgatója kiváló oktató és lelkiismeretes gyógyító munkája elismeréséül a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettet vehette át.

A Pécsi Tudományegyetem rektorától Arany Katedra-díjat vehetett át hosszú évtizedeken keresztül végzett kiváló munkájáért **Dr. Tóth Gyula** emeritus egyetemi tanár és **Najbauert József**, a KK, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet egyetemi docense.

Dr. Bódis József rektor a szervezeti egységek vezetőinek javaslatára az egyetem érdekében kifejtett eredményes és tartósan magas színvonalú munkavégzésük, lelkiismeretes munkájuk elismeréseképpen rektori dicséretben részesítette az alábbi munkatársakat:

Mészégetőné Halmos Éva, az Általános Orvostudományi Kar nyelvtanára, **Szabó Attiláné**, a Klinikai Központ ápolásszakmai igazgatóhelyettese, **Szolykóné Szaszko Zsuzsanna**, a Klinikai Központ endoszkópos szakasszisztense, **Mészáros Viktória**, a Klinikai Központ ápolásszakmai igazgatóhelyettese, **Liszt Ferenc Antal**, a Klinikai Központ egyetemi docense, **Pfund Zoltán**, a Klinikai Központ egyetemi docense, **Polák Szilvia**, a Klinikai Központ igazgatási ügyintézője, **Hegedűs Istvánné**, a Klinikai Központ orvosnoka, **Tasnádi László**, a Klinikai Központ informatikusa.

Forrás: www.pte.hu

Tanévzáró, Ünnepi Szenátusi Ülés a PTE-n

Minisztériumi kitüntetések átadására, professor emeritusi, címzetes egyetemi tanári és címzetes docensi címek adományozására, valamint habilitált doktori, PhD- és DLA-oklevelek átadására került sor 2016. június 17-én a PTE Dr. Halasy-Nagy József Aulában.

*A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa 2016. április 21-i ülésén kimagasló szakmai életútja, emberi és tanári hozzáállása valamint a matematika területén nyújtott szakmai munkássága elismeréséül professor emeritus címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzött adományozott: **Kersner Róbertnek**, a Műszaki és Informatikai Kar egyetemi tanárának;*

*40 éven keresztül végzett magas színvonalú oktató és kutató munkájának és kiemelkedő jelentőségű tudományos munkásságának elismeréseként, a hallgatók közigazgatási orientációjának kialakításáért, a Kar társadalmi kapcsolatainak építése és fenntartása érdekében kifejtett munkájáért, a Kar tekintélyének növeléséért, valamint a hallgatók tanulmányi munkájának elősegítéséért professor emeritus címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzött adományozott: **Kiss Lászlónak**, az Állam- és Jogtudományi Kar egyetemi tanárának;*

*Kimagasló szakmai életútja, emberi és tanári hozzáállása valamint gépészmérnöki munkássága elismeréseként professor emeritus címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzött adományozott: **Orbán Ferencnek**, a Műszaki és Informatikai Kar főiskolai tanárának;*

*és professor emerita címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzött adományozott: **P. Szűcs Juliannának**, a Műszaki és Informatikai Kar egyetemi tanárának;*

*Kiemelkedő festőművészi és oktatói tevékenysége elismeréseként professor emeritus címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzött adományozott **Valkó Lászlónak**, a Művészeti Kar egyetemi tanárának;*

*Magas színvonalú oktató és kutató munkájának és kiemelkedő jelentőségű tudományos munkásságának elismeréseként, a Kar nemzetközi társadalmi kapcsolatainak építése, fenntartása és elmélyítése érdekében kifejtett munkájáért, a Kar tekintélyének növeléséért, valamint a hallgatók tanulmányi munkájának elősegítéséért professor emeritus címet és a PTE címerével ellátott arany kitűzött adományozta **Korinek Lászlónak**, az Állam- és Jogtudományi Kar egyetemi tanárának;*

*Címzetes egyetemi tanári címet, valamint az egyetem címerét ábrázoló ezüst kitűzött adományozott: **Horváth Attilának**, a budapesti McDaniel College elnökének;*

*Címzetes egyetemi docensi címet, valamint az egyetem címerét ábrázoló ezüst kitűzött adományozott **Apagyi Máriának**, az Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ, Martyn Ferenc Művészeti Szabadiskola zongoraművész-tanárának;*

Gyermánné Vass Ágnesnek, a pécsi Pannon Filharmonikusok óraadó oktatójának;

Szűcs Józsefnek, a Magyar Államkincstár nyugalmazott költészet- és művelődési főfelügyelőjének.

Az egyetemi szabályzatban előírt nyilvános eljárás lefolytatása után habilitált doktori címet vehetett át:

Az állam- és jogtudományok területén:

Kocsis Miklós, a PTE, Állam- és Jogtudományi Kar adjunktusa

*Az egészségtudományok területén: **Lászik András**, a Semmelweis Egyetem egyetemi docense, **Soósné Kiss Zsuzsanna**, a Semmelweis Egyetem főiskolai docense, **Kovács Gábor**, a Széchenyi István Egyetem egyetemi docense*

*A földtudományok területén: **Bujtor László**, a Természettudományi Kar tudományos munkatársa*

*A fizikai tudományok területén: **Almási Gábor**, a PTE Természettudományi Kar egyetemi docense*

*A gyógyszer tudományok területén: **Fittler András Tamás**, a PTE, Gyógyszerésztudományi Kar adjunktusa*

*Az irodalomtudományok területén: **Keserű József**, a Selye János Egyetem adjunktusa, **V. Szabó László**, a Pannon Egyetem egyetemi docense*

*A közgazdaságtudományok területén: **Kónya István**, a Magyar Tudományos Akadémia, Közgazdaságtudományi Intézet*

tudományos főmunkatársa, **Bányai Edit**, a PTE, Közgazdaságtudományi Kar egyetemi docense

A neveléstudományok területén: **Kurucz Rózsa**, a PTE, Kultúraturtudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar főiskolai tanára, **Mrázik Julianna**, a Bölcsészettudományi Kar adjunktusa, **Varga László**, a Nyugat-Magyarországi Egyetem egyetemi docense

Az orvostudományok területén: **Kiss Péter**, a PTE, Általános Orvostudományi Kar adjunktusa, **Molnár Tihamér Szabolcs**, a Klinikai Központ adjunktusa, **Szalma József**, a Klinikai Központ adjunktusa, **Takátsy Anikó**, az Általános Orvostudományi Kar adjunktusa

A pszichológia területén: **Bakk-Miklósi Kinga**, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem egyetemi tanára

A történettudományok területén: **Bánkuti Gábor**, a PTE Bölcsészettudományi Kar adjunktusa, **Varga Szabolcs**, a Pécsi Hittudományi Főiskola főiskolai docense

A Pécsi Tudományegyetem Szenátusa sikeres védésük alapján PhD-fokozatot ítelt oda az alábbi hallgatóknak. Doctor of Philosophy oklevelet vehetett át:

Az állam- és jogtudományok területén: **Buday-Sántha Judit**, ügyvéd, **Halász Vendel**, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium főosztályvezető-helyettese

A biológiai tudományok területén: **Henn Tamás**, biológus, **Kovács-Öller Tamás**, a Magyar Tudományos Akadémia tudományos segédmunkatársa

Az egészségtudományok területén: **Lantos Katalin**, a Szegedi Tudományegyetem tanársegédje

A fizikai tudományok területén: **Jánosi Tibor Zoltán**, a PTE, Természettudományi Kar tanársegédje, **Szász János Péter**, a PTE, Természettudományi Kar tudományos segédmunkatársa, **Tibai Zoltán**, az MTA-PTE, Nagyintenzitású Terahertzes Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa, **Tóth György**, az MTA-PTE, Nagyintenzitású Terahertzes Kutatócsoport tudományos segédmunkatársa

A földtudományok területén: **Balatonyi László**, az Országos Vízügyi Főigazgatóság referense, **Csirmaz Kálmán**, az Országos Meteorológiai Szolgálat kutatója

A gyógyszer tudományok területén: **Diós Péter**, a Richter Gedeon Gyógyszergyár termelésirányítója

Az irodalomtudományok területén: **Tóth Csilla**, a budapesti Thomas Mann Gimnázium-Deutsche Schule középiskolai tanára

A közgazdaságtudományok területén: **Duga Zsófia**, a PTE, Általános Orvostudományi Kar PR referense, **Jakopánecz Eszter**, a Trendinspiráció Műhely kutatója, **Keresnyei Krisztina**, a PTE külügyi referense, **Kiss Viktor**, a Közgazdaságtudományi Kar tanársegédje, **Kovács Áron** közgazdász, **Khaled Omar Abbas**, a kuvaiti Tamdeen Group vezető menedzser

A néprajztudományok területén: **Sárközi Ildikó Gyöngyvér**, a kínai Ili Általános Egyetem kutatója, **Sebestény Anikó**, antropológus

A neveléstudományok területén: **Pálmai Judit**, a Szegedi Tudományegyetem tanársegédje

Az orvostudományok területén: **Csernus Katalin**, a Klinikai Központ tanársegédje, **Duga Balázs**, a Humeltis Kft. kutatója, **Fülöpné Jakobik Viktória**, az angol Young Sussex Óvoda munkatársa, **Horváth Gábor**, a PTE, Általános Orvostudományi Kar tudományos segédmunkatársa, **Horváth Réka**, a Klinikai Központ rezidens orvosa, **Lenkey Zsófia**, a Klinikai Központ rezidens orvosa, **Lucza Tivadar**, a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusa, **Melegh Szilvia Zsóka**, a PTE, Általános Orvostudományi Kar intézeti orvosa

A politikai tudományok területén: **Ragadics Tamás**, a PTE, Bölcsészettudományi Kar tanársegédje

Az Egyetemi Doktori Bizottság döntése értelmében Doctor of Liberal Arts, azaz DLA-oklevelet vehetett át:

Az állam- és jogtudományok területén: **Hajdú Magdolna Éva**, a Legfőbb Ügyészség osztályvezető ügyésze

Az építőművészetek területén: **Darabos Anita**, a Budapesti Műszaki Egyetem tanársegédje, **Nagy Attila**, az Eklektik Art Kft. vezető építész tervezője, **Vadász Bence**, a Vadász és Társai Építőművész Kft. irodavezető tervezője

A képzőművészetek területén: **Bodonyi József**, a Kaposvári Egyetem tanársegédje, **Horváth Erzsébet**, festőművész, **Mátis Rita**, festőművész, **Palatinus Dóra**, szobrászművész

A közgazdaságtudományok területén: **Ilyés Ferenc**, a Székelyudvarhelyi Oktatási Központ ügyvezető igazgatója, **Torjai László**, az Infomatix Ltd. vezető elemzője

Az orvostudományok területén: **Antus Csege Petra**, a PTE, Általános Orvostudományi Kar tanársegédje

Átadták a triple-quadrupole tandem tömegspektrométert a PTE Igazságügyi Orvostani Intézetében

2016. június 9-én ünnepélyes keretek között átadták a PTE, ÁOK, Igazságügyi Orvostani Intézetében a Toxikológiai Tanszék új nagyműszerét, mellyel lehetőség nyílik 0,1 pg-nyi nagyságrendben toxikus anyagok, kábítószerek és metabolitjaik vizsgálatára. Nyugodtan mondható, hogy ezzel az aktuális világszínvonalon tudjuk a megye és régió nyomozóhatóságainak munkáját segíteni elsősorban az ún. dizájner drogok okozta mérgezéses ügyekben. A fejlesztés egyben lehetőséget teremt társintézetekkel való szoros tudományos-kutatási együttműködések kialakítására és a klinikai toxikológiai vizsgálatok érzékenységének kiterjesztésére is. Az intézet munkatársai köszönetüket ezúton is kifejezik az orvoskar és az egyetem fejlesztést támogató elvi és anyagi segítségéért.

A műszerátadó fórumon közel 50 meghívott vendég vett részt Somogy, Tolna és Baranya megye rendőrségeiről, ügyészségeiről és bíróságairól. Dr. Tényi Tamás egyetemi tanár, dékánhelyettes megnyitó gondolatai után az intézet Toxikológiai Tanszékének szakértői – tudományos előadásokban – áttekintést adtak a mai kábítószerhelyzetről, annak jogi aspektusairól, az analitika fejlődési szakaszairól és az új műszer teremtette “új tudományos léptékekről”. A fórumot fogadás és rövid intézetlátogatás zárta.

Docensi koccintás

Dr. Miseta Attila, a PTE, ÁOK dékánja és dr. Tényi Tamás, általános, diákjóléti és külkapcsolatokért felelős dékánhelyettes köszöntötte a Kar közelmúltban kinevezett docenseit: dr. Boronkai Árpád, Onkoterápiás Intézet, dr. Garami András, Transzlációs Medicina Intézet, dr. Grama László, Biofizikai Intézet, dr. Herold Róbert, Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika, dr. Huber Imre, Gyógyszerészi Kémiai Intézet, dr. Reuter Gábor, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet, dr. Varjú Cecília, Reumatológiai és Immunológiai Klinika, dr. Nagy Veronika, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet. Kinevezésükhöz szívből gratulálunk!

Fotó: Verébi Dávid

Két munkatársunk alkotásai is szerepeltek a New York-i nemzetközi orvos-képzőművész tárlaton

Füredi Zoltánné, az Idegsebészeti Klinika szakasszisztense és dr. Simán Benedek, a Fogászati és Szájsebészeti Klinika PhD-hallgatója is kiállított a New York-i Magyar Főkonzultácson, ahol az összesen 60 résztvevő orvos és egészségügyben dolgozó szakember közül 41 volt magyar. A bemutatót az Asklepios-Med kezdeményezte, amely alapvetően egészségügyi szolgáltatással, kutatással, fejlesztéssel, valamint tanácsadással és oktatással foglalkozó betéti társaság, ám fontos küldetésének tekinti az egészségügyben dolgozó magyarok és magyar származásúak művészi tevékenységének felkarolását is. A társaság rangos, nagy múltú helyszíneken és kiállítótermekben biztosít lehetőséget a megmutatkozásra mindazoknak, akik a legkülönfélébb művészeti ágakban jeleskednek. Az egyedülálló kezdeményezés egyre többeket vonz, a mára népes alkotótábor munkáit számos külföldi országban láthatta már a nagyrészt, így Pozsonyban, Bukarestben, Londonban és Prágában is. A legutóbbi, New York-

i kiállításra Európából, Észak-Amerikából és Ausztráliából is érkeztek alkotások.

Dr. Simán Benedek édesapjával, dr. Simán László sójtöri háziorvossal vett részt a zenei és irodalmi elemekkel gazdagon színesített tárlat megnyitóján. Dr. Simán László négy, nagyméretű, korábban díjazott fotójával mutatkozott be, Benedek pedig öt festményét vitte el. Mindkettőjük életének szerves része az alkotás, Benedek otthona egyenesen olyan, akár egy lakásgaléria, festményeitől lépni alig lehet.

A fiatal fogorvos 2014-ben már büszkélkedhetett azzal, hogy a pécsi Nádor Galériában, előtte pedig Ócsán, a Budapest-

Füredi Zoltánné

hez közeli településen mutathatta meg munkáit. Álma egy saját galéria, ahol crossover programokkal, sok performance-szal színesítve szervezne tárlatokat. A Fogászati és Szájsebészeti Klinikán, valamint a Lánc utcai rendelőintézet egyik ifjúságfogászati körzetében munkálkodó orvos Zalaegerszegről került a Pécsi Tudományegyetemre, diákként szerkesztette a Confabula című egyetemi magazint. Édesapja nyomdokán akkoriban még a fotózás vonzotta, az újságban megjelent képei ma is szép emlékeket juttatnak az eszébe. Egy balatongyöröki nyaralás és vándortárlat kapcsán aztán előkerült az ecset és a vászon is, és az egyszerű próbálkozás után – sokak támogatására – születtek a további alkotások, amikre már nemcsak a szintén hobbiból festegető édesanyja, hanem dr. Tóth Pál anatómus tanár úr is felfigyelt. Simán Benedek később ötvözte a fotózást és a festészetet, és ezzel egy sajátos stílus képviselőjévé vált. Kompozícióiban a két profil egymásra vetülése mellett a különféle matériák alkalmazása is

megjelenik, használ virágszirmokat, fűszereket, egyéb, más, különös anyagokat. Valójában digitális képalkotásról van szó, de a program csak eszköz az alkotásra, az érzelmek sokszínű skáláján. A sokszor harsány színhasználat ellenére harmóniát sugároznak festményei, célja is az, hogy békében született, vizuális élményként értékelje őket a befogadó.

Füredi Zoltánné, Nóra, személyesen nem tudott megjelenni a New York-i tárlat megnyitóján, de két kisebb olajpasztell alkotását elküldte, amiket még 2007-ben készített. Nagyon fontosnak tartja az Asklepios-Med általi kezdeményezést, mert remek alkalom a megmutatkozásra, és egymás megismerésére is. Ugyancsak elismerően szólt munkahelyének, az Idegsebészeti Klinikának a támogatásáról, melynek alapítványa segítette abban, hogy alkotásai eljuthassanak a Magyar Főkonzulátusra. Sokat jelent számára Dóczi Tamás professzor biztatása, aki táplálta hitét a kezdetektől fogva, és munkái így eljuthattak Prágába, Londonba és Bukarestbe, az ottani magyar kulturális központokba is.

A képzőművészet iránti elkötelezettsége és szenvedélye már tizenévesen kialakult, Nóra gimnazistaként járt a pécsi városi rajzszakkörbe, aminek akkoriban még a Zsolnay Művelődési Ház adott helyet. Restaurátor szeretett volna lenni, ám ez az álma nem teljesült. Állást aztán az egészségügyben talált, először nővérként helyezkedett el, majd továbbtanult. 1992 óta része az Idegsebészeti Klinika csapatának, jelenleg műtősnőként dolgozik. Nagyon szereti a munkáját, de nem mondott le a festészet iránti vonzódásáról sem. Az alkotás számára a hétköznapiok feszültségének a levezetése, az önkifejezés sajátos, fontos lehetősége. Színtanulmányait főként ajándéknak szánja, és gyermekeinek, barátainak szerez velük örömet.

Schweier Rita

„Irgalmas” sebészeti találkozó

Ritka találkozóznak adott helyet május 6-án a Laterum Étterem. Különtermében már negyedik alkalommal gyűltek össze nosztalgizni sokak által ismert beteggyógyítók, hölgyek és urak, a Pécsi Orvostudományi Egyetem szűk fél évszázadot megélt II. sz. Sebészeti Klinikájának volt dolgozói.

Az Irgalmas Rend államosított kórházában 1951 tavaszán működésbe lépett klinikát a világháborús szakemberveszteség mielőbbi pótlásának igénye és a hidegháborús félelmek mellett az általánossá vált társadalombiztosítás hívta életre. Az alapító csapatból sajnos hiányoznak az idők tanúi, de az 1950-es évtized közepéről, végéről már akad egy-két hírmondó, egykori pályakezdő ápolónő, orvos vagy szigorló orvos. A fehérasztalnál összegyűlt régi munkatársak zöme természetesen az 1999 nyarán megszüntetett klinika létezésének második félidejében szolgált. A hajdani ispotályból – parkettás kórtermek, szobánként vaskályhás fűtés, csak hideg vizes csapok – addigra már rég, a kornak megfelelő, magas szintű betegellátást nyújtani képes, nyolcvanágvas klinika lett, évi kétezer feletti műtéti számmal, tízezres ambuláns betegforgalommal. A jórészt 150–200 éves falakból ugyan patinás atmoszféra áradt, de az épület állaga, műszaki-gépészeti állapota elfogadható volt, betegeknek és személyzetnek egyaránt. A körülmények színvonala az időnként nem alaptalanul elhangzó lekicsinyítő kritikák ellenére biztos, hogy meghaladta az országos átlagot. S noha a ház a POTE kebelén belül mostohagyereknek számított, főként a „400 ágyas” 1966-ban történt átadása után, a széles körű sebészeti betegellátás kellő minőségét – követve az orvostudományi fejlődés minden rezdülését – az itt dolgozók nyújtani tudták.

Itt ringott a szívsebészet első korszakának („zárt” szívműtétek) egyik magyarországi bölcsője, évtizedekkel később e falak adtak keretet a második korszak („nyílt” szívműtétek) pécsi indulásának, itt született meg a POTE-n a modern rekonstruktív érsebészet, innen indult útjára a hazai laparoszkópos sebészet, működött itt ortopédia, a csúcshinttel lépést tartó, utókezelést is magában foglaló traumatológia, plasztikai sebészet, korszerű aneszteziológia és sebészeti intenzív osztály.

A „kettes”, „irgalmas” sebészetnek, a keretébe tartozó röntgennel együtt különleges hangulata volt. Miből eredt ez? Nehéz választ adni. Valami szerepe ebben magának az épületnek is lehetett. A fél méter vastag falak által körülzárt ódon levegő, a bal-eseti osztály folyosójáról a templom belseje felé néző mozaikablak, az intenzív osztály alatt lévő sekrestyéből olykor felszálló tömjénillat, a szerzetesek életét idéző belső kerengő, az egykori harmincágvas kórterem boltíveit őrző tanterem mind a régmúltat keverték napjainkba. Egyébként a körülmények adta alapterületileg szűkebb térben, a sajátosan zártabb világban a kisebb létszámú munkahelyi közösség mindig egymásra utaltan dolgozott, s összetartott. A városközponti elhelyezkedés is hozzátehetett valamit a légkörhöz. A szomszédos üzletek kereskedői – a hentes, a zöldséges, az órás, a kenyérboltosok – is sajátos társadalmi, emberi kapcsolatot jelentettek, ami a baráti, kölcsönös segítőkészségben nyilvánult meg.

Kórház, különös világ, a kiszolgáltatott emberek világa, az ágytól ágyig kapaszkodók sorstársi közössége. Érzések és érzel-

mek felfokozott jelei közepette élet és halál mezsgyéjén egyensúlyoz egy ilyen helyen mindenki: a beteg is, aki laikusként fel sem tudja fogni, hogy mily kevésen múlhat az élete, és a nekik élők is, orvosok és a meghosszabbított karjukat jelentő segítők, akik avatott kezekkel együtt vigyázzák őket. Együtt, ez a lényeg. Betegeket ápolók, szakasszisztensek, adminisztrátorok nélkül sem a kórházi orvos, sem a gyógyításra szoruló nem boldogulhat. Évente ezer és ezer ember vonult be ebbe a fehérlő börtönvilágba, ahol várt rájuk a mi kis csapatunk, hogy visszavezesse őket az egészségesek körébe: többségük nő, ápolónő, akiket a gondoskodó szeretet képessége vitt erre a pályára.

Volt mire emlékezni. Örültünk egymásnak. Több mint ötvenen jöttünk össze, fiatalok és nyugdíjasok, helybeliek és távolabb élők, nővérek, irodisták, orvosok. A finom vacsora, italok, jóízű beszélgetések közt elhangzott: több helyen dolgoztam, de sehol nem éreztem olyan jól magam, mint a családias légkörű „kettesen”.

Az idő elszállt, a fejlődés más intézményi szerkezetet követelt az egyetemtől, s az új évezredben erre a klinikára többé nem volt szükség. Bennünk azért megmaradt a múltbéli kép, az hogy nehézségekkel küszködve is, kart karba öltve azért sok tízezer betegnek segíteni tudtunk.

Dr. Schmidt Pál
egyetemi docens
a klinika volt mb. igazgatója

Forrás: www.aok.pte.hu

CAE Fidelis Lucina szülészeti szimulátor bemutató

2016. június 24-én bemutatták a CAE Fidelis Lucina szülészeti szimulátort a PTE ÁOK Szimulációs Oktatási Központjában (Medi Skills Lab). A bemutató keretein belül az érdeklődők választ kaphattak minden kérdésükre, valamint ki is próbálhatták az eszközt.

Fotó: Verébi Dávid

Az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat (EGSC) adományai

Az ÁOK legjelentősebb kulturális eseménye az EGSC Nemzetközi Estje, melyen a házigazda magyar hallgatók mellett az Általános Orvostudományi Kar külföldi diákjai mutatják be nemzeti ételeiket, kultúrájukat hallgatótársaik, oktatóik, az egyetem és a város vezetői számára. A rendezvény hagyományos eleme az adománygyűjtés is. A befolyt összegből vásárolt eszközöket minden tanév végén adják át. Az adományok két csoportra oszthatók: rászorulóknak, betegek és gyermekek részesülnek a felajánlásokból, valamint az EGSC által vásárolt orvosi eszközök és gépek az oktatás minőségének fejlesztését hivatottak szolgálni.

A tanév közben az intézeteinkből és a klinikáinkról számos megkeresés, igény érkezik az EGSC-hez. A vezetőség az évfolyam- és csoportfelelősök valamint a hallgatók véleménye alapján hozza meg a döntést arról, hogy mely civil szervezetek és intézetek, klinikák részesülnek adományban. A mostani tanév utolsó hetében rendezték az átadási ünnepséget. Az Általános Orvostudományi Kar és a Gyógyszerésztudományi Kar hallgatói is részesültek a támogatásokból. Adományban részesült a Pécsi Jótékony Nőegylet „Nekem nincs ebédem...” és Babadozoz programja, valamint a Faág Baráti Kör Egyesület. Mindkét civil szervezet nehéz sorsban élő gyermekeket és családokat támogat.

Intézetek és klinikák közül az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet eszközparkja videolarinoszkóppal, a Szemészeti Klinikáé automata vízusvetítővel bővült. Az Anatómia Inté-

zet anatómiai modelleket, az Élettani Intézet 16 fonendoszkópot és ugyanennyi reflexkalapácsot kapott. A Gyógyszerésztudományi Kar hallgatóinak és oktatóinak munkáját 2 analitikai és 5 táramérleg vásárlásával, a Melius Növénykertet felújítással és bővítéssel támogatta az EGSC. A fogorvoson-hallgatók új artikulátornak örülhettek, valamint annak, hogy egy, a második emeletre kihelyezett vízadagológép könnyíti meg mindennapjaikat a klinikán.

Berta Anikó

Forrás: www.aok.pte.hu

Új épülettel és korszerű eszközparkkal gazdagodott a pécsi Onkoterápiás Központ

Ünnepélyes keretek között adta át a PTE Onkoterápiás Intézetének vadonatúj épületét Köpeczi-Bócz Tamás, az európai uniós fejlesztéspolitikáért felelős államtitkár, Páva Zsolt, Pécs Megyei Jogú Város polgármestere és Bódis József, a PTE rektora. Az ünnepélyes átadáson Udvardy György megyéspüspök megáldotta a betegeket és az egészségügyi személyzetet. Az igen különleges épületegyüttesben évente több ezer daganatos beteget látnak el Baranya és Tolna megyéből.

A PTE az elmúlt években folyamatosan fejleszti onkológiai épületegyüttesét és a gyógyító technológiát. Az ütemezett modernizációnak köszönhetően valósulhatott meg az orvostechnológiai eszközök és berendezések korszerűsítése mellett az épületek átépítése, a betegek és orvosok szempontjából is kedvezőbb építészeti környezet kialakítása. A fejlesztés utolsó ütemeként az 1902-ben épült bábaképző elbontását követően új, rendkívül korszerű, ambuláns kezelésekre és fekvőbeteg-ellátásra is szolgáló épület készült el. A teljes projekt több mint kétmilliárd forint uniós támogatásból valósult meg.

Mangel László, az Onkoterápiás Intézet vezetője köszöntőjében elmondta: „A sugárterápiás eszközpark modernizálása már öt éve egyetemi költségvetésből megkezdődött, majd a tavalyi évben már európai uniós forrásból újabb gyógyító készülékeket vásárolhattunk. Nagy öröm számunkra, hogy a modern kor követelményeinek megfelelő eszközparkkal, korszerű gyógyszer-összeállító egységgel és izotóplaboratóriummal felszerelve, valamennyi onkológiai kezelést egy épületegyüttesben, kifejezetten szép körülmények között tudjuk végezni.”

Az új épület több szempontból is különleges, ugyanis a lejtő adta lehetőségeket kihasználva akadálymentesen kapcsolódik a szomszédos, 2002-ben átadott épülethez, megkönnyítve ezzel az átjárást a betegeknek és a személyzetnek. A telek érdekes alakja, és az említett lejtése egyaránt

Fotó: Molnár Béla

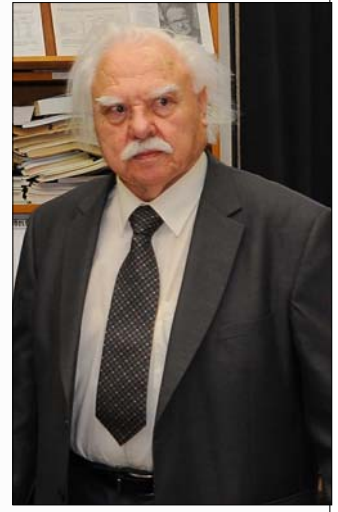
Fotó: Molnár Béla

nehéz feladat elé állította a tervezőket és a kivitelezőket, de a jelek szerint minden ilyen nehézséget sikerült az új épület javára fordítani. Az Onkoterápiás Intézetében naponta közel 300 ambuláns beteget látnak el, mintegy 150 sugár- és félszáz infúziós kezelést végeznek, továbbá összesen 55 fekvőbeteget tudnak egyszerre ellátni.

Környei Józsefet a 60., Kellényi Lórándot a 85. születésnapján köszöntöttük

Ünnepi összejövetelt tartottunk 2016. május 13-án az Élettani Intézetben dr. Kellényi Lóránd 85. és dr. Környei József tanár úr 60. születésnapja alkalmából. A szerény megemlékezésen az Élettani Intézet igazgatója, Karádi Zoltán professzor köszöntötte az ünnepelteteket és az egybegyűlteket. Először régi fényképek vetítésével idézte fel a múltat, méltatta Kellényi Lóránd színes egyéniségét, kreativitását, innovatív munkásságát, valamint Környei tanár úrnak az intézetünkért végzett odaadó munkáját, vidám, barátságos személyiségét. Kellényi Lóránd 1956. december 13-tól mintegy 30 éven át dolgozott a POTE, majd a PTE, ÁOK, Élettani Intézetében működő Akadémiai Tanszéki Idegéletani Kutatócsoportban, fejlesztő elektromérnök kutatóként, orvosok generációinak mentoraként. Környei tanár úr első és mindmáig egyedüli munkahelye az Élettani Intézet, s immáron közel negyven éve erősíti intézetünket. Kutatómunkája mellett tanulmányi felelősként lassan húsz éve fáradhatatlanul dolgozik a hallgatókért, az élettan tantárgy oktatásának tökéletesítéséért. A diavetítést és a jeles évfordulókat tárgyi emlékekbe foglaló szerény ajándékok átadását követően az ünnepeltet is szót kaptak, majd állófogadás keretében pezsgős koccintásra, személyes köszöntésekre került sor. Kedves Környei tanár úr, kedves „Lóri bátyánk”, Isten éltesen sokáig – szereteteikkel együtt – mindkettőtöket!

*A kitartásotokért, elkötelezettségetekért hálás intézet dolgozói nevében: Dr. Péczely László
PTE, ÁOK, Élettani Intézet*

„A sziréna hangja most is megfog”

Találkozásunk első pillanatában feltűnt, hogy agilis, határozott, komoly meggyőző erővel bíró fiatalember. Beszédtempója, gesztikulációja azt is elárulta, hogy lendülettel éli az életét, annak minden percét kihasználva. Ót hallgatva képzeletemben felidéződik a leendő mentőorvos képe, aki szenvedéllyel, kitartóan, odaadóan végzi a munkáját, ura a helyzeteknek, mindeközben pedig fiatalok sokaságával szereteti meg ezt a hivatást éppúgy, mint az elsősegélynyújtás tudományát.

A vizsgaidőszakban, egy sikeres mikrobiológia szigorlattal a háta mögött találok Hunka Balázs harmadéves orvostanhallgatóval, aki még ebben a harcok periódusban is készen állt a beszélgetésre. Láttam a szemében az elégedettséget és a büszkeséget, amikor belelapoztam Kisiván Csabával közös művébe, Az elsősegélynyújtás kézikönyvébe, amit laikus segélynyújtók, egészségügyi szakdolgozók és oktatók számára írtak. A könyv tavaly októberi kiadása nagy változást hozott mindkettejük életébe, hisz egyszeriben közzismertté, könnyen elérhetővé vált mindaz, amin hosszú évek óta dolgoztak.

– Mikor fogalmazódott meg Önben a mentőorvoslás vágya?

– Negyedikes-ötödikes általános iskolás lehettem, bár mindig is az orvoslás vonzott. Kaposváron, nem messze attól az utcától, ahol a szüleimmel lakunk, van egy kereszteződés, ahol sajnos, gyakran történik baleset. Tíz éves lehettem, amikor egy nagy csattanásra lettem figyelmes. Szirénázva jöttek a tűzoltók,

a rendőrök, a mentősök, hatalmas volt a hang- és zűrzavar, én pedig kíváncsi gyerek lévén, a történet színhelyére siettem. A közelben lakó felnőttek akkorra már népesen összegyűltek, és a kaposvári mentőorvosról beszélgettek, akit nagyon tiszteltek és szerettek, mert lelkesnek és odaadó szakembernek tartották. Azonnal megjegyeztem a nevét. Aztán eltelt egy kis idő, és egy kaposvári rádióknak volt a születésnap rendezvénye egy bevásárlóközpont parkolójában, amit hatalmas koncerttel ünnepeltek. A szüleimmel mi is elmentünk erre. Mivel rengetegen összegyűlünk, a bevásárlóközpontnál állt egy mentőautó is. Engem azonnal hatalmába kerített a vágy, hogy a közelébe merészkedhessek, és belülről is megnézhessem. Szerencsémre akkor és ott személyesen is találkozhattam a doktor úrral, aki nagyon kedves és készséges volt velem, mindent részletesen megmutatott, miközben hihetetlen elkötelezettséggel és lelkesedéssel mesélt a munkájáról. Szavai azonnal belém égtek. Ezek után elkezdtem járni az iskolában az elsősegélynyújtó szakkörre, Nagy Judit tanárnőhöz, aki ugyancsak sokat segített abban, hogy az érdeklődésem ne lankadjon. Onnantól fogva ez töltötte, és tölti ki ma is a mindennapjaimat.

– Még inkább kíváncsivá tett azzal kapcsolatban, miért éppen az orvosi hivatás vonzotta, hisz sem az édesanyja, sem az édesapja nem ezt a pályát választotta.

– Édesanyám eredetileg gyermekorvosnak készült, ám ez a terve egy-két pont híján nem sikerült neki, ugyanakkor a természettudományos érdeklődése megmaradt, jelenleg is biológia-fizika szakos középiskolai tanárként dolgozik. Édesapám autóvilamosság-szerelő, ő valóban nagyon távol áll az orvoslástól, a kórházakat sem szereti. A rokonságban azonban volt orvos, aki-

hez édesanyámmal gyakran bejártunk, és én mindig nagy élvezettel figyeltem a fehér köpenyesek sürgését-forgását. Emellett a segítségadás lehetősége és igénye is efelé terelt engem. A mentőorvoslás ráadásul a személyiségemhez is passzol, mert szeretnék több szakterülethez érteni, és izgó-mozgó is vagyok. El tudom képzelni, hogy egyik pillanatban még a negyedik emeleten látok el valakit, aztán pedig egy balesethez száguldok.

– **Nem lenne nyugalmasabb egy szakterületben elmélyedni?**

– Számomra nem. Állandó pörgésben vagyok, mindig csinállok valamit, az unalmat nem ismerem. A hozzám közel állók szokták is kérdezni tőlem, hogy mikor pihenek. Azért arra is jut időm, bár a tanulás számomra mindig elsőrendű volt, emiatt gonoszkodtak is velem, nem egyszer hallottam az osztálytársaimtól, hogy stréber vagyok. Ez akkoriban bántott, de fontosabb volt számomra a cél, hogy egyszer magamra ölthessem a piros ruhát.

– **Kisgyerekként is ennyire céltudatos volt?**

– Igen, már általános iskola második osztályában egyedül jártam haza, a szüleim ezt engedték. Otthon tanultam, igyekeztem minden feladatot gyorsan elvégezni. “Ezer fokon égtem” már akkor is, ezt többen félreértették, még a tanárain is, volt, aki azt mondta, hogy hiperaktív vagyok.

– **Gimnazista korában már a Vöröskeresztnél tevékenykedett?**

– Igen, ahogy múltak az évek, egyre közelebb kerültem a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezetéhez, négy évig ifjúsági elnök voltam, most pedig – immár két éve – a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt Dél-Dunántúli Régióját vezetem, és tagja vagyok az elnökségnek. Könyvbéli szerzőtársammal, Kisiván Csabával egyébként egy általános iskolába jártunk, így a különböző elsősegélynyújtással kapcsolatos versenyeken mindig együtt vettünk részt, és bár más középiskolába kerültünk később, a Vöröskereszt mindig a kapcsolódási pontot jelentette számunkra. Sok verseny szervezésében közreműködtünk, több bemutatót tartottunk közösen, jártunk az utcákra, tanítottuk az embereket az újraélesztésre. Olyannyira belemerültünk ebbe az önkénteskedésbe, hogy Csabival úgy döntöttünk, létrehozunk egy elsősegélynyújtó szolgálatot is Kaposváron. Ennek immár nyolc éve, azóta összegyűlt egy népes önkéntes csapat, 50-60 taggal működünk, általános- és középiskolásokkal, egyetemi hallgatókkal. Kiegészítő szolgáltatásként, a hivatalos mentőerő mellett vagyunk jelen a különböző megyei és városi rendezvényeken, fesztiválokon. Az irányításért – a megyei szervezet felügyeletével – ma is ketten felelünk, továbbképzéseket tartunk, ápoljuk a kapcsolatot más intézményekkel. Szerencsére, egyre többen keresnek minket, és egyre többen támogatnak is, így az eszközparkunk is tud fejlődni.

– **Hogyan lehet Önöket elérni? Van irodájuk?**

– Külön irodánk nincs, mivel tevékenységünket a Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete koordinálja, így az ottani székházban zajlanak a képzések is. Az elsősegélynyújtó versenyek – országos szinten – is három kategóriában zajlanak: általános iskolásoknak, középiskolásoknak és felnőtteknek. Ezekben az alkalmakon mindig találkozunk ügyes, tette kész, elhivatott fiatalokkal, akiket meghívunk ingyenes, évi két alkalommal rendezett képzéseinkre. Alapvetően a társaság, a közösség élménye az, ami megfogja az embereket, a diákoknak sokat jelent, hogy tartozhatnak valahova.

– **Milyen utakon-módokon került a birtokukba annyi információ, hogy ezt a szolgálatot létrehozassák, majd ebből a tudásból születhessen egy szakkönyv is?**

– Nagyon sokat olvastunk, kutattunk ebben a témában, ren-

geteget fejlesztettük magunkat. 14-15 évesen nem csak a szűken vett szakmai irodalmat bújtuk, hanem olyan köteteket is, amiket akkor még nem is értettünk, és amilyenekből most, orvostanhallgatóként tanulok. Sokat kérdezősködtünk a kaposvári mentőállomás szakembereitől is, napokat töltöttünk el náluk. Mindaz, amit ott, tőlük hallottunk, a későbbiekben elültetődött bennünk, és a gyakorlatok, az oktatás révén ez a tudás el is mélyült. Szolgálat alatt – ha nem volt olyan eset, amin segítenünk kellett – egymáson gyakoroltunk, és sokat beszélgettünk arról, ki, mit tenne, ha baleset történne, vagy valamilyen problémával jönnének hozzánk. Emlékszem, mennyire szerettem magyarázni még gimnáziumban a kémiát az osztálytársaimnak, mert közben én is tanultam, elmélyítettem a megértésemet. Az elsősegélynyújtás során is ezt éreztem, az oktatás mindig adott valami pluszt számunkra. Szoktam mondani, hogy mi, a szolgálattal, csak elsősegélynyújtók vagyunk, de mégis nagy a felelősségünk addig, amíg a hivatalos mentőerő a helyszínre érkezik, mert öt perc alatt is meg lehet halni. Van egy nemzetközi sportfesztivál Kaposváron, amelynek keretében foci-, kézi-, röp- és kosárlabda bajnokságok zajlanak egy héten át, 25-30 országból, mintegy hatezer résztvevővel. Ilyenkor 700-900 esetszám közötti az, amit ellátunk. Volt olyan, akit csak egy darázs csípett meg, de akadt koponyasérült és medencecsonttörtött is. Biztos vagyok abban, hogy állapotrosszabbodás történne, ha nem lennének jelen. Létünk biztonságot is ad az embereknek.

– **Zavarba hozhatja-e ma még egy-egy eset?**

– Biztosan akadhat ilyen, de a zavaromat ma már jobban tudom leplezni. Mivel két egyforma eset nem létezik, ezért valószínűleg húsz év múlva sem fogok mindent tudni a leendő szakmámban, de igyekszem a lehető legtájékozottabbnak lenni, és a lehető legtöbbet tenni azért, hogy a beteg jobban legyen.

– **Akad az elsősegélynyújtáson belül olyan szakterület, amely különösen vonzza? Vagy azért, mert sikerélménye volt hozzá kapcsolódóan, vagy azért, mert szereti oktatni?**

– Igen, nagyon szeretem a laikusokat az újraélesztésre oktatni. Az újraélesztés alapszintjét egyébként mindenkinek ismernie kellene, jó példa erre Amerika. Nálunk, sajnos, még nagyok a hiányosságok.

Sokat ront a helyzeten a média nem megfelelő hozzáállása, és téves kommunikációja is, így aztán sok a félelem az emberekben, nem mernek segíteni, mert olyasmit hallanak, hogy börtönbe kerülnek, vagy a segítségadás közben eltörik az illető bordáját. Pontosban emiatt tartom nagyon fontosnak ezt oktatni, és a könyvünkben is lényeges részt képvisel az erről szóló fejezet. Nagy kihívást jelent számomra még a traumás eredetű betegcsoport, és egyre jobban érdekelnek a belgyógyászati eredetű rosszulletek is.

– **Megjelent már számos, az Önökhöz hasonló kiadvány ebben a témakörben. Miért gondolták, hogy ez a szakkönyv sokakat megérinthet?**

– Már általános iskolában elkezdtünk felkészítő anyagokat gyűjteni szakköröseinknek a legkülönbözőbb szakirodalmakból, aztán ezt a későbbiekben is folytattuk. Úgy dolgoztunk, hogy kiragadtuk a számunkra lényeges részeket, aztán összefoglalót készítettünk belőlük. Már akkor nagyon zavart minket az, hogy 5-6 könyvből kellett egy bizonyos témához felkészülnünk.

Itt, az egyetemen, az első félévben foglalkoztunk elsősegélynyújtással, Bogár Lajos professzor úr irányításával. Már amikor felfedeztem az elsősegélynyújtást a tantárgyleírásban, hívtam Csabit, hogy keressük meg együtt a professzor urat, hátha látna a tevékenységünkben fantáziát, mivel akkor már tudtam, hogy

nem létezik jegyzet e témában, amiből a hallgatók tanulhatnának. Bogár professzor nagyon örült a lelkesedésünknek, és támogatott minket kezdeményezésünkben. Először mindössze egy jegyzetformátumban gondolkodtunk, professzor úr pedig felajánlotta, hogy fölveszi a kapcsolatot a Medicina Könyvkiadó igazgatójával. Közben szorgosan írtuk a fejezeteket, közösen agyaltunk azon, mely témák, miként kerülhetnének a könyvbe. Lassanként aztán körvonalazódott, hogy nem pusztán egy jegyzet lesz az elképzelésünkéből, hanem annál több. Nemsokkal később már azon kaptuk magunkat, hogy Budapesten, Farkasvölgyi Frigyesné irodájában ülünk. Zavarba ejtő találkozás volt, hisz a Medicina polcain azok a könyvek sorakoztak kiváló szakemberek tollából, amikből majdan tanulni fogok. Gyorsan peregetek az események, kész lett a kézirat is, de még ekkor sem hittük el, hogy a Medicina a mi munkánkat kiadja.

– **Biztosan azért értek célba, mert hiátust pótolta.**

– A hiátust talán a koncepciónk töltötte be, hisz hasonló tematikájú könyvek voltak már a piacon. Gyakorlott elsősegélynyújtókként abból indultunk ki, hogy mi mit olvasnánk szívesen, ha ismét nekilátnánk az elsősegélynyújtás tanulásához, akár laikusokként, akár egészségügyi szakdolgozókként, vagy éppen oktatókként. Szerettünk volna jó segédanyagot összeállítani azoknak a felkészítőknél is, akik szakköröket szerveznek ebben a témakörben, vagy versenyekre segítik a diákokat.

– **Jó forgatni ezt a könyvet, mert a hétköznapi eseményeket imitáló fotók találhatóak benne, amiket Önök, maguk készítettek. Egyszerűek, jól értelmezhetőek a mozdulatok, jól illeszthetőek az elméleti tartalomhoz.**

– Az elsősegélynyújtás 90 százalékban gyakorlati készségeket igényel, ezért is gondoltuk fontosnak az illusztrációkat. Tudjuk, hogy teljességgel könyvből nem lehet megtanulni az elsősegélynyújtást, de azért kedvet lehet kapni hozzá, és ha valaki már foglalkozott ezzel, a fotók sokat segíthetnek neki. A Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Ifjúsági Tagozatának önkéntesei voltak a balesetszimulációs imitátorok, ők élethű sebeket sminkeltek nekünk. Köszönettel tartozunk nekik is, hisz napokat töltöttünk együtt a tanteremben, amíg összeraktuk a képanyagot.

– **Esztétikai élményt is nyújt ez a könyv, borítójának színvilága azt a bizonyos piros ruhát juttatja az eszembe, amit majd felhúzni szándékozok...**

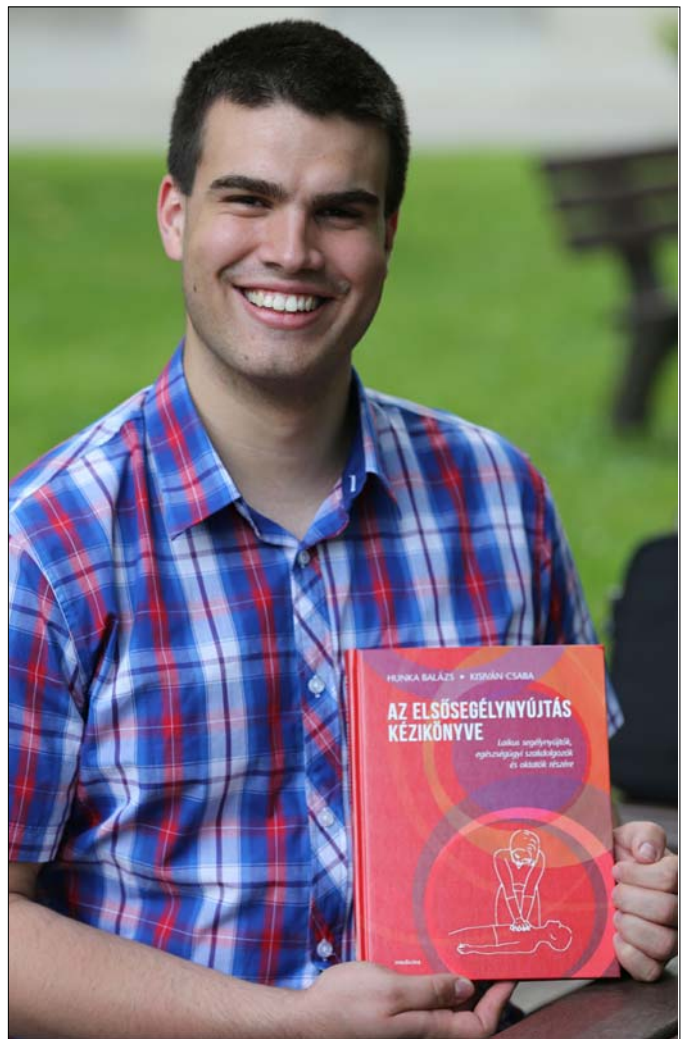
– /mosolyog – a szerk. /Ez teljességgel a kiadó érdeme, a borítót ők tervezték. Nagy megtiszteltetésnek érzem, hogy gondosan törődtek a mi kiadványunkkal is, figyelmesek, türelmesek, kedvesek voltak, remekül tudtunk együtt dolgozni. Ugyanez vonatkozik Bogár professzor úrra is, akinek ugyancsak hálával tartozunk.

– **Elégedettek-e az eredménnyel, vagy van olyasmí, amit kihagyni kényszerültek, és kiegészítésre szorul a későbbiekben, netán egy második kiadásban?**

– Bevallom, a könny is kicsordult a szememből, amikor először kézbe foghattam a könyvet. Nekem adódott ez a szerencse tavaly októberben, mert Csabi Esztergomban tanul teológiát, ugyanis katolikus papnak készül. Az első példányokkal azonnal a postára siettem, hogy őt is sikerüljön megörvendeztetnem. Nagyon elégedettek vagyunk mindkettőn, olyanra sikerült ez a könyv, amilyennek megálmodtuk. Fél év elteltével az már látszik, hogy miként, milyen irányokban lehet egyszer majd bővíteni, de ez a „jövő zenéje”.

– **Mennyire népszerű a kötet?**

– Ahhoz képest, hogy mi készítettük, és annak tudatában, hogy ez szakkönyv, sokan keresik. Természetesen, a kiadó, és mi

is népszerűsítjük, az egyetemen – főként az első évesek körében – ebben Bogár professzor úr is nagy segítségünkre van. Sok pozitív visszajelzésünk van már, a saját iskolám is jelzett felém, és más egyetemek hallgatói is, hogy a vizsgára ebből készülnek, és ez cirógatja a lelkünket.

– **Azért is érdekes forgatni a könyvet, mert nem kizárólag tudományos jellegű meghatározásokat, fogalmi leírásokat tartalmaz, hanem – a gyakorlati tudnivalók mellett – közerthetően ismerteti egy-egy betegség tüneteit is.**

– Talán ezzel volt a legnehezebb a dolgunk, hisz például a cukorbetegségről egy egész könyvet lehetne írni. Pengeélen táncoltunk arra vonatkozóan, miként adjunk mást, többet ebben a témakörben, ugyanakkor ne adjunk túl sokat sem. Úgy tűnik, sikerült elémünk a célunkat, mert nemrégiben az egyik elsősegélynyújtással foglalkozó oktató ismerősünk azt mondta, ezek a háttérinformációk nagyon fontosak, és éppen elegendőek számára. Szándékoltnan nem tudományosan fogalmaztunk, az volt a célunk, hogy könnyen érteni lehessen a leírtakat, és ne jelentsen aztán gondot ezt a tudást továbbadni. A latin kifejezések rejtetten jelennek meg a sorok között, úgy, hogy azokat az olvasók szinte észre sem veszik, ugyanakkor az egészségügyben továbbtanulóknak mégis hasznosak lehetnek. A nyelvezete pedig azért „közerthetően szakmai”, mert a hallgatóknak és a laikusoknak szerettünk volna megfelelni, az oktatói rész valójában plusz adalék, az külön is megállja a helyét.

Schweier Rita

Beszámoló a Mannheimi Egyetem Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikáján eltöltött tanulmányútról

(Horkolásdiagnosztika és műtéti terápia)

A horkolás figyelemfelkeltő állapot, mely jellegének elkülönítése (szociálisan zavaró benignus vs. OSAS-ban – Obstructive Sleep Apnoe Syndrome – megnyilvánuló patológiás horkolás) szomnológiai kivizsgálással történik. A fül-orr-gégész által végzett fizikális, illetve szükség esetén a nemzetközi ajánlásnak megfelelő alvásendoszkópos vizsgálat, a későbbi eszközös vagy műtéti megoldáshoz további információt nyújtó kiegészítő vizsgálati mód.

Immár második alkalommal jártam a Mannheimi Egyetem Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikáján horkolás- és OSAS-diagnosztikával és terápiával kapcsolatos ismereteim bővítése céljából. Első alkalommal 2013-ban töltöttem két hetet a német klinika alváslaborjában, ahol polyszomnográfias vizsgálatok elemzésében vettem részt, ezen túlmenően az OSAS-terápia gold standardjaként számon tartott PAP-terápiás lehetőségek mellett egyéb kiegészítő gyógyszerközöket ismertem meg. Ekkor még study-k keretein belül hajtottak végre különböző horkolás- és apnoe-javító implantációkat, melyek elsődlegesen a nyelvgyök területére lokalizálódtak.

2016. április 25-29. közt a látogatásom a horkolás és OSAS diagnosztikus lépéseinek egyik fontos eszközével, az *alvás endoszkópiával* kapcsolatos ismereteimet bővítette, és a terápia műtéti repertoárját tanulmányoztam. Az alvással kapcsolatos légzésvizsgálatok műtéti indikációjának felállításában az endoszkópos vizsgálat elengedhe-

tlen a problémát okozó szint lokalizálása végett. Módomban állt idén is részt venni egy *hypoglossus idegstimuláló implantátum* behelyezésében, melyben asszisztensként működtem közre, illetve egyéb horkolás- és apnoe-javító műtéteket, további fül-orr-gégészeti műtéti beavatkozásokat obszerválhattam.

Az ismételt tanulmányútnak köszönhetően a PTE, KK, Fül-, Orr-, Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikájának a szakmai kapcsolata tovább mélyült a Mannheimi Egyetem klinikájával.

Dr. Somogyvári Krisztina

Beszámoló a Magyar Haemorheológiai Társaság, a Magyar Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Társaság és a Magyar Szabadgyökutató Társaság V. Közös Kongresszusáról

A Magyar Haemorheológiai Társaság (MHT), a Magyar Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Társaság (MMVBT) és a Magyar Szabadgyökutató Társaság (MSZKT) Közös Kongresszusát 2016. április 22-23-án Balatonkenesén, a Hotel Marina-Portban rendezték meg immár ötödik alkalommal. A konferenciát a három társaság együtt tartotta, melynek ismét számos előnyét tapasztalhattuk meg, mert a saját kutatási terület mellett más kutatók legújabb eredményeit is megismerhettük: a 44 előadás tartalmas programot biztosított.

A kongresszust dr. Késmárky Gábor, a MHT leköszönő elnöke és dr. Kollár Lajos, a MHT tiszteletbeli elnöke nyitotta meg. Az első szekció a Magyar Szabadgyökutató Társaság előadásait ölelte fel, dr. Róth Erzsébet és dr. Blázovics Anna elnöklétével. A nyitó előadást Blázovics professzor asszony tartotta „Kardiovaszkuláris rizikó vagy rák?” címmel. A szekcióban elhangzó előadásokból megtudhattuk, hogy a természetes hatóanyagok milyen befolyással vannak a szív főelem homeosztázisára hiperlipidémiában, valamint azt, hogy boggyógyümölcs-készítmény potenciózhatja a rosuvastatin hatását. További ismereteket nyerhettünk az acetaminofen és a glutation gyógyszermetabolizmusban és sejthalálban betöltött szerepéről.

A dr. Bogár Lajos és dr. Németh Norbert által elnökölt hemoreológiai témájú második szekcióban előadásokat hallhattunk az iszkémia-reperfüzió hatására kialakuló mikroreológiai változásokról, valamint az abdominális kompartment szindróma mikroreológiai és mikrocirkulációs hatásairól. A Pécsi Poliklinika Kft. támogatásával megvalósuló „Ifjúsági díj” alszekcióban az I. sz. Belgyógyászati Klinika Haemorheológiai Kutatólaboratóriumának három PhD-hallgatója adott elő: dr. Praksch Dóra „Ambulatory and home-based exercise training program in female patients with high cardiovascular risk”, dr. Tótsimon Kinga „Hemorheological disturbances in chronic carotid artery stenosis”, valamint dr. Kovács Dávid „Examination of exercise induced limb ischemia in peripheral artery disease from a hemorheological point of view”. Az Ifjúsági díjat dr. Praksch Dóra nyerte el. A díjjal járó pénzeszeget a nyertes az European Society for Clinical Hemorheology and Microcirculation idén Lisszabonban megrendezésre kerülő 18. kongresszusán való részvételre használhatja fel.

A pénteki mikrocirkulációs szekciót dr. Koller Ákos és dr. Nádasy György vezette. Előadásokat hallgattunk meg a perikardiális folyadék vazomotor tónus szabályozásában felvetődő szerepéről, az endokannabinoidok vázizom arteriolák működésében betöltött szerepéről, a mikroér-károsodásról policisztás ovárium-szindrómában, valamint a kvercetin táplálékkiegészítőként való használatának hatásairól a koronária-kiserekre és a hipertónia indukálta kóros remodelingre.

A szombati mikrocirkulációs és szabadgyökös szekcióban dr. Koller Ákos és dr. Jancsó Gábor, illetve dr. Érces Dániel és dr. Kenyeres Péter elnöklétével értékes és hasznos ismereteket tudhattunk meg többek között a vázizomkiszívénak vazomotor tónusának szabályozó mechanizmusairól, a D-vitaminkezelés koronária-kiserekre kifejtett hatásairól patkány modelleken, a metán belélegeztetés hatásáról kísérletes kardiogén sokkban, valamint az antibiotikumok, illetve az L-alfa-glicerilfoszforilkolin-kezelés mitokondriumokra gyakorolt hatásairól.

Az utolsó szekcióban dr. Mikó Irén és dr. Kollár Lajos elnöklété-

vel hemoreológiai témájú előadások mellett angiológiai témájú prezentációkra is sor került, amelyek a carotis endarterectomiát, a mélyvénás trombózist, a diabéteszes láb szindrómával élők mikrocirkulációjának vizsgálatát, a diabéteszes retinopátiás betegek komplex angiológiai szűrését, valamint a reoferezis angiológiai hatásait érintették.

A kongresszuson az I. sz. Belgyógyászati Klinika munkatársai négy előadással szerepeltek. A fentebb említett „Ifjúsági díj” szekcióban szereplő előadók közül a klinika TDK-hallgatója, Csizsár Beáta „Diabéteszes retinopátiás betegek reológiai és hemoreológiai vizsgálata” címmel adott elő. Egyetemünk Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetéből dr. Molnár Tihámér „Az alacsony szérum L-arginin előre jelzi a shunt igényt regionális érzéstelenítésben végzett carotis endarterectomia során” címmel tartott előadást. A kongresszus záró előadását „A haemorheológia jelentősége a XXI. században” címmel az Érsebészeti Klinika képviselőjében dr. Kollár Lajos tartotta meg.

A Magyar Haemorheológiai Társaság taggyűlésén dr. Késmárky Gábor leköszönő elnök által tartott beszámoló után új vezetőség választására is sor került, melyet a vezetőségi ülésen a tisztségviselők megválasztása követt. A társaság új elnökéként dr. Németh Norbert egyetemi docent, a DE, ÁOK, Sebészeti Intézet, Sebészeti Műtéttani Tanszék vezetőjét köszöntöttük. Alelnöknek dr. Jancsó Gábor, a PTE, Sebészeti Oktató és Kutató Intézet és Érsebészeti Klinika egyetemi docense, főtitkárnak dr. Kenyeres Péter, a PTE, I. sz. Belgyógyászati Klinika egyetemi adjunktusa, jegyzőnek pedig dr. Rábai Miklós, a PTE, I. sz. Belgyógyászati Klinika rezidens orvosa került megválasztásra. A vezetőség további tagjai: dr. Arató Endre, dr. Bogár Lajos, dr. Késmárky Gábor, dr. Kollár Lajos, dr. Pécsvárady Zsolt, dr. Tóth Kálmán. A taggyűlésen sor került a Mátrai Árpád Emlékérem átadására, amelyet idén dr. Imre Sándornak a DE, ÁOK nyugalmazott egyetemi docensének adományozott a MHT vezetősége.

Ezúton is szeretnénk megköszönni a három társaság tagjainak és vezetőinek, a résztvevőknek és a technikai lebonyolítást végző Pécsi Poliklinika Kft.-nek ezt a tartalmas konferenciát, melyen sok élménnyel és új ismerettel gazdagodtunk.

Dr. Rábai Miklós & dr. Kovács Dávid
PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Dr. Imre Sándor egyetemi docens,
az idei Mátrai Árpád Emlékérem díjazottja,
dr. Kollár Lajos, a MHT tiszteletbeli elnöke
és dr. Bernát Sándor Iván főorvos

Dermatopatológiai kurzus Pilzenben

Szerencsés véletlennek, egy pesti kolléga utolsó pillanatban történt visszalépésének köszönhetően, *dr. Erős Mónika*, volt kollégánk közvetítésével vettem részt a Pilzenben rendezett nemzetközi dermatopatológia kurzuson 2016. május 26. és 29. között. A 60 főre meghirdetett tanfolyam iránt óriási volt az érdeklődés, egy nap alatt betelt a regisztráció.

Az egész világból jöttek tanulni vágyók. Hazánkban *dr. Erős Mónika* és *dr. Szabó Huba* kollegákkal hárman voltunk, ill. a svédországi Falunban dolgozó és élő *Pekár Ágnessel* a magyar kontingens jelentősnek volt mondható. Az érdeklődés mértéke nem meglepő, ugyanis a kurzus díja elképesztően kedvező volt. A tanfolyamot olyan világhírű előadók tartották mint *D. Kazakov*, *M. Michal* professzorok, akik az pilzeni Department of Pathology Charles University Hospital and Medical Faculty Pilsen, igazgatói. Ők több közlemény, könyv és a nemrég megjelent, általunk is gyakran forgatott, nagy sikerű „Cutaneous adnexal tumors” című könyv szerkesztői, szerzői. Ugyancsak előadó volt a legendás *A.B. Ackerman* egyik tanítványa, *G. Massi* professzor is (2nd Department of Pathology, Catholic University Medical School Rome), aki a „Histological diagnosis of nevi and melanoma” könyv szerzője.

A kurzus a pilzeni Biopticka Laboratorium tantermében zajlott, mely magánpatológiai labor és egyben egyetemi patológiai intézet, valamint az európai ill. nemzetközi dermatopatológiai szakvizsgára felkészítő, 14, akkreditált, dermatopatológia oktató laboratórium egyike is. A 23 éve alapított laboratórium elképesztő a maga méretével és anyagforgalmával. Az alapító, többségi tulajdonos *Michal* professzor rendkívül készséges volt, különösen mikor megtudta, hogy a pécsi egyetemen dolgozom, mivel szép emlékei voltak *Kelényi* professzor úrnál 1986-ban eltöltött egy hónapos tanulmányújáról.

A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumát magába foglaló épülettömb nagyságú intézetben *Michal* professzor körbevezetett. Mintegy 50 patológus dolgozik az intézményben, 170 000 beteg szövettani mintáját és 800 000 nőgyógyászati citológiai mintát dolgoznak fel évente. A labor ultramodern felszereltségű, nem a munkaeszközök, bútorok stb. (köz)beszerzése jelenti a problémát. Látogatók, felkészülők számára fenntartott lakások is tartoznak az intézethez, a dermatopatológiai szakvizsgára készülöket térítésmentesen fogadják. A légkör akadémiai, évente több mint 50 cikket közölnek magasan jegyzett nemzetközi folyóiratokban. Erre külön stábot alkalmaznak. A labor létezése bizonyíték arra, hogy megfelelő szellemi és jogi, közgazdasági környezetben rövid idő alatt világszínvonalú intézet fejlődhet ki.

Ezek után nem meglepő, hogy a kurzus nagyon jól felépített volt. Az első két napon *Kazakov* és *Michal* professzorok felváltva a bőr függelék- és lágyrésztumoraikat, a 3. napon *Massi* professzor egész nap a melanocita-szaporulatok differenciáldiagnosztikai elemzését, csapdáit mutatta be esetelemzések formájában. Rendkívül tanulságos volt. *Michal* professzor a bemutatkozó, bevezető előadásában felhívta figyelmünket Pilzen egyéb nevezetességeire: a Skoda gyár alapítójára és a sörre is, melynek kóstolását is szorgalmazta. A tanulmányút nem lett volna teljes, ha ezt elszalasztjuk. Reményeim szerint nem ez volt az utolsó utam Pilzenbe. Jó eséllyel intézetünkben további kollégák szerezhettek tapasztalatokat a közeli jövőben a pilzeni Biopticka Laboratoriumban.

Dr. Kálmán Endre
osztályvezető klinikai főorvos
Patológiai Intézet, 2. sz. Diagnosztikus Labor

A Magyar Farmakológiai, Anatómus, Mikrocirkulációs és Élettani Társaságok (FAMÉ) Közös Tudományos Konferenciájára Pécssett

Karunk adott otthont 2016. június 1-4. között a Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság (MFT), a Magyar Anatómus Társaság (MAT), a Magyar Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Társaság (MMVBT) és a Magyar Élettani Társaság (MÉT) közös tudományos konferenciájának, a harmadik alkalommal megrendezett FAMÉ-nak. A magyar biofizikai és az immunológiai társaságok képviselői először csatlakoztak a rendezvényhez önálló szimpóziumokkal. A konferencia elnöke *Pintér Erika*, társelnökei *Reglődi Dóra*, *Helyes Zsuzsanna* és *Koller Ákos* egyetemi tanárok voltak.

Külön öröm, hogy a konferencia része lehetett a PTE fennállásának 650. évfordulója alkalmával szervezett rendezvénysorozatnak. A találkozó fő célja az volt, hogy Pécs négy napra az élet-tudományok fővárosává váljék, az élettudománnyal foglalkozó tudósok, kutatók minden szakterületről eljőjenek és bemutassák legújabb eredményeiket egymásnak.

A konferencia a nagy számok jegyében telt: a 420 résztvevőnek 26 szimpózium 116 színvonalas, szóbeli előadását és 205 poszterprezentációt volt lehetősége meghallgatni. A négy nap so-

rán öt neves professzor emelte a FAMÉ színvonalát lebilincselő plenáris előadásával; a PTE, ÁOK, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet emeritus professzora, *Szolcsányi János* „A TRPV1 kapszaicin receptor szerepe és működése: új idegszabályozási rendszer feltárása és ígéretes távlatok” című előadásával nyitotta meg a konferenciát, melyet *Szabó Csaba*, a Texasi Egyetem Aneszteziológiai Intézetéből „A kénhidrogén élettani és kóreltani szerepe a mitokondriális funkció szabályozásában” című előadása követte. *Tigyi Gábor* professzor, a Tennessee-i Egyetem Élettani Intézetének vezetője „Össejtválaszok regulációja racionálisan tervezett farmakonokkal”, *Michael Spedding* professzor, az IUPHAR főtitkára „How evolution, sports performance, and ageing converge for molecular medicine: new therapies for ALS via metabolomics?”, *Balla Tamás* professzor, a National Institutes of Health-ből a „Foszfoinozitidek és lipid metabolizmus. Nem várt fordulatok a lipid kináz kutatásban” témában tartott plenáris előadást.

A FAMÉ-konferencián a Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság ünnepélyesen tiszteletbeli tagjává válasz-

totta Michael Spedding professzort. A fiatal kutatók is nagy lelkesedéssel vettek részt, 110-en neveztek be a poszterversenyre. A konferencia nagy támogatottságának köszönhetően idén 13 értékes díjat oszthattunk ki az MÉT ifjúsági versenyében, valamint további 23 jubileumi különdíjban részesültek a lelkes fiatal kutatók.

A szakmai programok mellett családi hangvételű koncerttel köszöntöttük a résztvevőket. Fellépőnek a PTE, ÁOK tehetséges oktatóit és hallgatóit kértük fel. Többek között *Mani Zabihi*, negyedéves, angol programos fogorvos-tanár-hallgatójának, *Sohn Heeseung*, hatodéves orvostanhallgatójának, *Elisabeth Sappel*, ka-

runk Bajnóczy-díjas hallgatójának, *dr. Fülöp Balázs*, az Anatómia Intézet egyetemi tanársegédjének, valamint meghívott előadóként *Kármén Boateng*, a Pécsi Művészeti Szakközépiskola és Gimnázium zongora szakos tanulójának előadását élvezhettük a nyitófogadáson. A kulturális műsört DJ Greg'S vidám hangulatú retro diszkója követte a Dékáni Tanácsteremben. A konferencia felkínálta azokat a kulturális lehetőségeket is, amelyeket a 2010-es Európa Kulturális Fővárosa Projekt teremtett. A díszvacsorát a Zsolnay Negyedben tartottuk, melyet *Tarr Mária*nak, a Pécsi Art Deco Galéria tulajdonosának professzionális tárlatvezetése követett a Gyógyi Gyűjteményben. A konferencia résztvevői ezen kívül részt vehettek egy elmaradhatatlan pincelátogatással egybekötött villányi bortúrán is, melyet a Bock Pincészetbe szerveztünk.

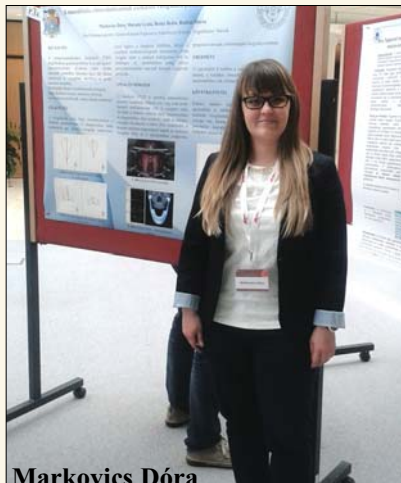
Ezúton köszönjük a rendezvény valamennyi résztvevőjének, hogy jelenlétükkel valamint előadásaikkal emelték a konferencia színvonalát és hangulatát. Reményeink szerint a sokszínű tudományos és kulturális program mellett számos új kollaborációs munka kezdetére illetve a már meglévő kapcsolatok szorosabbra fonódására nyújtott lehetőséget a kongresszus.

Csekő Kata

Beszámoló a Magyar Fogorvosok Egyesülete Árkövy Vándorgyűléséről

A Magyar Fogorvosok Egyesületének négyévente megrendezett Árkövy Vándorgyűlésére idén Szegeden került sor 2016. május 5-6-7-én. A konferencia a magyar fogorvosok legrangosabb, nagy hagyományokkal rendelkező rendezvénye. Három nap alatt 3 párhuzamos szekció keretein belül számos külföldi és hazai előadó képviselte magát. A poszter-szekcióban keretében 28 színvonalas poszter szerepelt.

A Pécsi Tudományegyetem Fogászati és Szájsebészeti Klinikájának munkatársai és hallgatói több színvonalas előadással vettek részt a konferencián. Előadások: Gurdán Zsuzsanna és mtsai: Mini-implantátumok előfűrészkor és behajtásakor keltett

Markovics Dóra

csont hőmérsékletek in vitro vizsgálata; Lempel Edina és mtsai: Bulk-fill kompozitok polimerizációs mértékének és a felszabaduló monomerek mennyiségének meghatározása; Lovász Bálint és mtsai: Examination

of the toxic effects of triethylene-glycol (TEGDMA) resin monomer on pulpal cells; Rajnics Zsolt és mtsai: Az állcsonttörések gyakoriságának és típusainak elemzése a Pécsi Tudományegyetem Szájsebészeti Klinikáján 2011 és 2015 között megjelent betegek adatai alapján; Schreindorfer Károly és mtsai: A fogászati bondok antibakteriális vizsgálata agar-diffúziós módszerrel; Steingart Ágnes és mtsai: Implantációs beavatkozások pontosságának vizsgálata – szabadkézzel végzett műtétek és teljes szekvenciájú navigált beavatkozások in vivo összehasonlítása. Poszter: Markovics Dóra és mtsai: A mandibula elmozdulásainak eszközös vizsgálata panaszmentes fiatalokon.

Dr. Radnai Márta

Milánóban 17. alkalommal rendezték meg az Európai Gyermeksebész Társaság éves kongresszusát

2016. június 15-18. között Lombardia fővárosában, Milánóban zajlott az európai gyermeksebészek által leggyakrabban látogatott szakmai fórum, sorban a 17. EUPSA kongresszus. A pécsi gyermeksebészetet négyen képviseltük, a tudományos programhoz két poszterprezentációval járultunk hozzá. A magyar gyermeksebészet egészét dicséri, hogy több mint húszan voltunk magyarok (ennyi volt pl. a németországi létszám is). A milánói dóm nyüzsgő, étellel teli szomszédságában, a divat egyik európai fővárosának közepén kissé „olaszra” sikeredett a szervezés...

EUPSA 2016
European Paediatric Surgeons' Association

17th EUROPEAN CONGRESS
Milan, June 15th-18th, 2016
UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI MILANO

www.eupsa.org

Regione Lombardia ICP FONDAZIONE IREUS 'CA' GRANDA

A tudományos program a gyermeksebészet széles spektrumát ölelte fel. Néhány témakör, mint például a gyermektraumatológia (amit Magyarországon gyakran a gyermeksebészek látnak el), tradicionálisan most is szinte teljességgel kimaradt. Egyre világosabban látszik azonban a gyermeksebészet minden területén a trend: mindent minimálisan invazív módon megoldani, operálni. Úgy érzem, ez a trend néha már-már tényleg elhagyja a

realitás talaját és egyfajta kísérletezésbe csap át. Néhány példa erre: potenciálisan halálos betegségek, daganatok laparoszkópos, torakoszkópos kezelése, még akkor is ha csak válogatott esetben teszik. Ugyanilyen példa a sinus pilonidalis cisztoszkóppal történő kezelése, vagy a nem komplikált appendicitis acuta műtét nélküli, antibiotikus kezelése annak ellenére, hogy tudjuk, az esetek jelentős részében kiújulás és egy nehezebb műtét várható, szövődményes gyógyulást kockáztatunk. Ezzel szemben a jelenlegi gyakorlat, a laparoszkópos appendektómia nagyon jó hatásfokú, rutin műtétnek számít. De ki tudja, lehet, hogy tényleg ez lesz a jövő...

Az előadások és poszterek alapján az is látható volt, hogy a gyermeksebészek tudományos tevékenységében egyre nagyobb szerepet kap a „basic science”, azonban ennek vajmi kevés gyakorlati hasznáról tudnak számot adni. Az igazi előrehaladást az „evidence based medicine A-level” adhatná. A kongresszuson erre vonatkozóan azonban sokkal inkább az igények és a felhívások mutatkoztak mintsem az eredmények.

Dr. Biró Ede

One summer term in the University City of Pécs

Experiences of an Erasmus student in Hungary

Now that my Erasmus semester in Pécs is almost over, I'm looking back on six wonderful months in Hungary full of new impressions and experiences.

The first question most of the people ask me, when my Erasmus-Semester in Pécs comes up is: „Why did you chose Hungary as a destination for your Erasmus exchange”. The second question is: „Where is Pécs and why didn't you choose to go to Budapest?”

To answer this I have to go back to my voluntary year. In 2011 I spent a year working in a home for elderly people in *Odorheiu Secuiesc*, a Romanian town in which more than 90 percent of the population are Hungarians. There I came in contact with the Hungarian culture for the first time. This experience started my interest in the Eastern Europe habits and the Hungarian language.

Before I went abroad the Erasmus exchange seemed to be a great opportunity to get to know Hungary as a country itself, to keep in touch with Hungarian people and to improve my previous language knowledge. So it was really clear for me that I wanted to go to Hungary, if I got the Erasmus Scholarship. When I went to the Erasmus Office in Würzburg, my German hometown, they told me that there were two Hungarian cities cooperating with my University: One was Budapest and the other Pécs. During vacation I had already been in Budapest. About Pécs, however, I didn't know much and had just heard from fellow students, who had started their studies in Pécs and later changed back to Germany. After some days of consideration which city I should go to, I chose Pécs. I wanted to get a picture of the city my fellow students spent several years at. For me it also appeared more interesting to

live in a less well-known Hungarian city which was totally new to me.

And even after this semester I still wouldn't change my mind although I like the capital of Hungary and think it's a very lively and beautiful city. Pécs, a city of about 150 000, is located in the south-western part of Hungary. In Budapest and Pécs you can find the two oldest universities of the country. This is probably why Pécs is one of the most famous University cities of Hungary. And not just the high percentage of students and young people make Pécs such an interesting city for studying abroad, but also the international atmosphere. There are not just classes in Hungarian, but also in English and German and students from all over the world come to Pécs for their studies. So I had the chance to meet a lot of students from various countries, such as China, Brazil, Africa and of course from several European countries. That was actually a nice experience for me.

I enjoyed the cultural offers of Pécs a lot: The classic concerts in the Kodaly concert hall, the city theatre, where I have seen fantastic ballets and operas, concerts in the Zsolnay Cultural Quarter and the live-music in all the little pubs of the city. I found a German film-club in the

Lenau House and cinemas, where I could watch Hungarian, and international movies and a wide array of museums. So it is no surprise that Pécs became cultural capital of Europe in 2010.

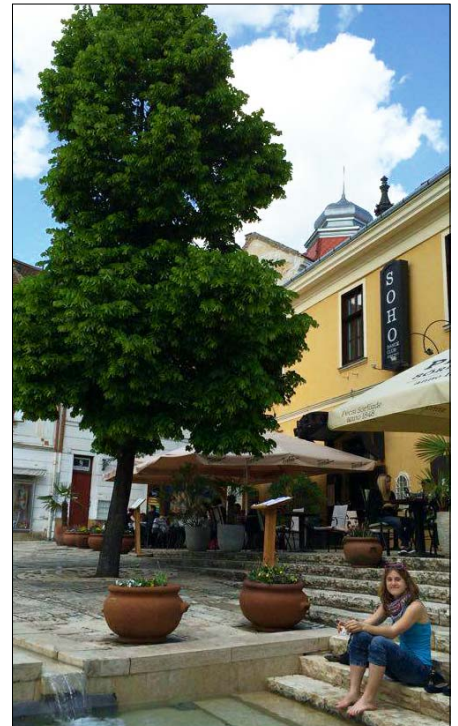
In addition to the cultural activities, Pécs offers various other opportunities to have fun. I enjoyed to go hiking in the Mecsek hills, which are directly adjacent to the city and where you can go swimming in one of the lakes, like Orfű. Pécs is well connected to the railway network, which made it very attractive to me to go on trips to Budapest or to Lake Balaton during the weekend.

I liked the classes at the University, where I joined the international course of the Medical School. Especially the practical part in the afternoon was a good experience as were the oral exams at the end of the semester.

In the beginning of the semester the Erasmus Office of the medical school helped me a lot with the coordination of my timetable and the majority of teachers was very kind and helpful. I am very pleased about the support of the Erasmus Office, Ms. Anett Tomózer, where I could go whenever I had a question and which was very well organized.

I had the possibility to participate in a language class for three hours per week and could improve my language skills. The class was organized by the Erasmus Student Network that cooperated with a language school. Our teacher was very good and I learned a lot from her. Furthermore, I went playing badminton once a week, which was also offered by the University and was good to get to know other students.

The Erasmus Student Network of Pécs also organized a lot of

events during the semester including the country presentations every Tuesday, where the exchange students met and could learn more about the different countries and even tried the local food of the respective countries. Beside this the ESN team organized several trips the students could join. I went with them to Eger, Debrecen, and Szeged. We travelled there as a group by bus, had a guided tour in each city, visited a castle and had a wine tasting. It was great we could get an impression of other Hungarian cities, see more of the country and of course could taste the famous wines of Eger. Thanks to my two flat mates, who integrated me very open heartedly and showed me a lot of their university city and due to all the organized events of the Erasmus Network I felt at home in Pécs very quickly.

Thanks for this fantastic Semester in Pécs!

Cornelia Lenzen,
Pécs, June 20th 2016

*Two roads diverged in a wood, and I—
I took the one less traveled by,
And that has made all the difference.*

Robert Frost

Gyógyító vizek és fürdő-kultúra

Balneológiai kiállítás a Klimó Könyvtárban

„Jöjjön e forráshoz, egészséget lel itt.” Gyógyító vizek és fürdő-kultúra címmel nyílt április 27-én új kiállítás a Klimó Könyvtárban. A Magyar Balneológiai Egyesület 125 éves jubileumához kapcsolódó kiállítás a magyarországi – kiemelten – a baranyai gyógyfürdőket, a balneológia szakirodalmát és a gyógyító vizeket, fürdőéletet kívánja bemutatni több mint 250 könyv és képeslap illetve több mint fél-száz kiegészítő tárgy segítségével. A kiállított könyvek a Klimó Könyvtár, a PTE, Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Központi Könyvtára, a Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár valamint a Csorba Győző Könyvtár gyűjteményéből származnak. A képeslapok Reuter Camillo hagyatékának részét képezik. A műszerek, ivópoharak és egyéb, a fürdőélethez kapcsolódó tárgyak, fürdőruhák a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum, a Janus Pannonius Múzeum, a gróf. I. Festetics György Művelődési Központ, Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény és a PTE, ÁOK Népegészségügyi Intézetének támogatásával kerülhettek a tárlókba.

A Kárpát-medence ásvány- és gyógyvizeiről, hasznosításukról az első nagy jelentőségű mű Werhner György *De admirandis Hungariae aquis* (Bázel, 1549) című írása. A kiállított könyvek közül a legkorábbiak még latin és német nyelven írott munkák, az 1700-as évekből származnak. *Bél Mátyás Hungariae antiquae et novae prodromus* (Nürnberg, 1723) című művében több fürdőhelyet ismertet és a budai fürdőkkel is részletesen foglalkozik. Johann Crantz Mária Terézia idejéből származó, gyógyvizekkel kapcsolatos jelentéseket dolgozta fel az 1773-ban megjelent könyvében. Leírásaiban részletesen bemutatta a budai, pöstyéni, stubnyai, mehádiai és trencsénteplici gyógyforrásokat, sőt azok kémiai elemzését is közli. A kiállításon látható, 1777-ben megjelent *Gesundbrunnen der Oesterreichischen Monarchie* (Wien, 1777) munkájában már 656 forrást ír le, ezek közül 334 magyarországit.

Már magyar nyelven jelent meg Török József *A két magyarhaza első rangú gyógyvizei...* (Pest, 1848) összegző tanulmánya, melyet a balneológia egyik hazai alpműveként tarthatunk számon. Török 130 fürdőhelyről ad részletes beszámolót, könyvéhez a korabeli szakirodalmat, a megyei és fürdőorvosoktól kért információkat és személyes, helyszíni tapasztalatait is felhasználta. Monográfiájában már csoportosítja is a magyarországi hévizeket: semleges, kénes, meszes, vasas és konyhasós csoportba sorolja be azokat. Bolemann István szintén alpmunkának számító műve *A fürdőtan kézikönyve* (Igló, 1884) korszerű szakkönyv volt megjelenése idején, mely egyrészt tartalmazta a különböző betegségekhez ajánlott gyógyhelyek listáját, de összehasonlítást is tett a kedvelt külföldi fürdőhelyekkel, megadva a helyettesítés lehetséges módjait hazai hévizekkel. Külön érdeme a kötetnek, hogy önálló balneoterápiai részt is tartalmaz.

A Magyar Balneológiai Egyesület 1891-ben alakult, a hasonló német egyesület után másodikként Európában. Célja a magyar gyógyfürdők népszerűsítése, tudományos kutatások szorgalmazása volt. Szaktudományi munkákat, fürdőismertetéseket (például a *Fürdőirodalmi könyvtár* több kötete), folyóiratot (*Balneológiai Lapok*), évkönyvet adott ki a társaság. A kiállításban az egyesület működési dokumentumaiból és kiadványaiból látható válogatás.

Tematikus vitrinekben kerültek bemutatásra a monarchia cseh és osztrák fürdővárosai, az erdélyi, felvidéki valamint a mai Magyarország területén található gyógyhelyek. A 18. század második felében kezdett kibontakozni – döntően a német nyelvterületeken – a fürdőzés sajátos divatja, amely az Osztrák–Magyar Monarchia bukásával

együtt hanyatlott le és vált a múlt részévé a maga sajátos formáival, merevvé rögzült kereteivel egyetemben. Igen jelentős volt a monarchia idején, főleg miután a vasút révén az utazás a korábbiakhoz képest kényelmessé és gyorsá vált, a nagy hírű csehországi (Karlsbad, Marienbad, Franzensbad) és ausztriai (Baden bei Wien, Gleichenberg, Ischl, Gastein) fürdőhelyek – korábban sem elhanyagolható – magyar látogatottsága.

Az erdélyi fürdőhelyek fejlődése kissé megkésett a magyar és a monarchia hasonló adottságú fürdőihez képest, ennek oka a közlekedés nehézkessége valamint a fürdők kiépítetlensége volt. Hankó Vilmos az erdélyi fürdők és ásványvizek népszerűsítésében elévülhetetlen érdemeket szerzett, a kiállításon több műve is látható. Számos ásványvízforrás kémiai elemzését is elvégezte, könyveiben tájékoztatást nyújt az orvosok és a betegek számára az egyes vizek gyógyhatásáról. Herkulesfürdő talán az egyik legszebb és legismertebb, európai hírű gyógyhely volt Erdélyben. 17 forrásából 9 volt használatos gyógyászati célra: fürdőzésre és ivókúrára. 1872-ben írta Munk Manó, fürdőorvos a Herkulesfürdő és környékét bemutató könyvét, mely a gyógyvizek, fürdők, gyógykezelések és a szórakoztató programok ismertetése mellett a környék statisztikai, földtani, történeti adatait, érdekességeit is közli.

A felvidéki gyógyvizek között a pöstyéni tartották a legjelentősebb gyógyhatásúnak. 1822-ben épült itt az első fürdőház, amely Öreg-fürdő vagy Napóleon-fürdő néven volt ismert. A fürdőhely igazi fellendülése, a kénes termásvíz és iszap világhírneve a Winter családnak volt köszönhető. A ma Pöstyénbe érkező vendégek ugyanolyan kényeztetésben részesülhetnek, mint annak idején sok híres művész és politikus.

Budapest fürdővárossá válása már a török időkben elkezdődött. Buda várának 1686. évi visszafoglalása után sok utazó kereste fel az országot, de ebből a lázasan lüktető, valójában eléggé sivár időszakból, a fürdőkről érdemleges leírást nem hagytak hátra. A 18. század a maga változatos városfejlődési történetével némileg háttérbe szorította a fővárosi fürdőket. Inkább szórakozóhelyek és nem gyógyhelyek lettek, ennél fogva azt nem is annyira a betegek, hanem a szórakozásra vágyók, főként a polgárság kereste fel őket. Ettől az időtől számítva a Budán ismert fürdők már a maga egyéni életüket kezdték élni.

Egy 1733-as névtelen szerző által írt *Neu aus seinem Steinhauften wiederum aufwachsendes Ofen* című kis könyvecske 54. oldalától olvashatunk arról, „Miben is áll a budai fürdők hatása?” A szerző egészen pontosan tizenhárom tudományos magyarázatot hoz a kérdés megválaszolására. Franz Schams *Vollständige Beschreibung der königl. freyen Haupt-Stadt Ofen in Ungarn* című 1822-es munkájában alapos és érdekes leírást nyújt a több mint 100 évvel korábbi Pest és Buda életéről. Kifogásolja azonban, hogy a budai fürdők közül általánosságban hiányoznak a német közönség számára érthető leírások – ezzel gyakorlatilag elsőként javasolja a budapesti fürdők reklámozásának módját és szükségességét.

Az első tudományos ismertetés a Hévíz-forrástó vizsgálatáról és gyógyító hatásáról 1769-ben jelent meg Szláby Ferenc, Zala megye orvosdoktorától. A Hévíz név első írásos említése egy 1328. március 28-án kelt oklevélben tűnik fel: „...locus vulgariter Hewyz dictus” (a közönségesen Hévíznek nevezett hely). A fürdőélet felvirágzása gróf Festetics Györgynek köszönhető, aki céltudatosan építette ki a fürdőtelepet. 1795-ben volt már „cédulaház” azaz jegypénztár, ahol jegyet lehetett váltani a meleg vizű tóban való fürdéshez. A 20. század első

felében vált világhírű fürdővé Hévíz. Ebben az időszakban a Schulhof-testvérek egy európai színvonalú, virágzó fürdőgyógyászatot teremtettek Hévízen, a természeti erőforrásokra alapozva.

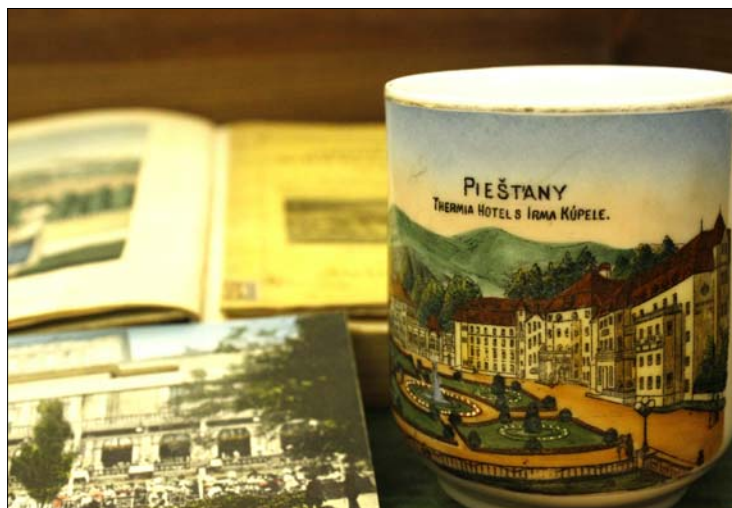
Balatonfüred gyógyvizéről az első említést Martin Zeiler *Itinerarium Germaniae* című munkájában tette, valamint az 1664-ben megjelent Magyarország leírásában a Tihanyról szóló részben említett egy forrást, „mely a tihanyi vártól egy puska lövésnyire van”. Horváth Bálint István bencés szerzetes, történész *A' füredi savanyúvíz 's Balaton' környéke* (Magyar-Óváratt, 1848) című művében tárja fel Füred múltját és gyógyhatásait. Az első magyar szerzők közé tartozik *Fejér Antal* ügyvéd, aki 1777 júliusában a füredi savanyúvízforrásról írt verset *A füredi savanyú víznek hasznáról ki adott versek...* (Balatonfüred, 1777) címmel. *Oesterreicher Manes József* orvosdoktor, Balatonfüred első fürdőorvosa több budai és balatonfüredi forrás vizét dolgozta fel, majd ismertette közleményekben. *Analyses aquarum Budensium* (Viennae, 1784) című könyvében a budai vizeket (esővíz, kutak, meleg források, a hegyekből levezetett vizek, mocsarak, folyók) elemezte, Winterl professzor analitikai módszerének ismertetésével. A fürdő múltjának történettudományi összefoglalását Sörös Pongrác bencés áldozópap, történet- és életrajzíró végezte el az 1910-es években. (*A tihanyi apátság története* (Budapest, 1911).

A kiállítás egyik különlegessége az a néhány fennmaradt jegyzék, amelyek a balatonfüredi fürdővendégek névsorát jegyzik le a 19. század második felének szezonjaiban. A fürdőlistákat a mindenkori nyár elejétől adták ki egészen az idény befejezéséig. A XIX. század első felében és még a század derekán is a vendégek döntő hányada júliusban kereste fel a fürdőt, jellemző, hogy Füreden az Anna-bál eredetileg idényzáró bál volt, és sokan zárták le ezzel nyaralásukat. Ezekből a dokumentumokból világosan látszik, hogy Magyarországon az 1860-as évektől a reformkorra jellemző patriarchális fürdőéletet lassan felváltotta a polgári értelemben vett szabadidőhöz kötődő, tudatos nyaralási-szórakozási igény.

A baranyai fürdők közül legismertebb és leglátogatottabb a harkányi gyógyfürdő. A harkányi víz gyógyhatását már az 1800-as évek elején felfedezték és egyszerű fürdőt is emeltek a településen. Harkány népszerűsítéséért nagyon sokat tett *Patkovich József*. *A' harkányi hévíz és gyógyereje* (Pécs, 1846) című műve a víz gyógyhatását eseteleírásokkal is igyekszik alátámasztani. Az 1930-as években kiadott fürdőismertető fényképeit *Zsabokorszky Jenő*, jó nevű pécsi fotográfus készítette, szövegét *Ángyán János* belgyógyász professzor írta. A legfrissebb, Harkánnyal kapcsolatos kiadvány az a bibliográfia, melyet *Gyánti István* és *Kiss Zoltán* állított össze, amely az 1825–2015 között időszakban szedi csokorba a harkányi fürdővel, fürdő kultúrával kapcsolatos irodalmat.

Sikondán község keresése közben akadtak gyógyvízre, 1928-ra épült meg az első fürdő. 1929-ben a forrás vizét gyógyvízzé nyilvánították, 1930-ban pedig átadták a gyógyszállót, melyről több ismeretető és képeslap látható a tárlóban. 1933-ban Sikonda-fürdő megkapta a gyógyfürdő jellegét. 1948-ban a szállodából bányászszanatórium lett. A bányászati szanatórium életéből is megtekinthető néhány kép *Szászi Tibor* Sikondáról szóló könyvében.

A klimatikus és tengeri üdülőhelyek népszerűvé válásával a gyógyulási, üdülési lehetőséget keresők új típusú gyógyhelyekre is eljuthattak. A tengeri fürdőzés lehetősége először mint gyógymód merült fel, mivel a vízkúra egyik ágának tekintették a tengeri fürdőt. Az 1870-es évekre Fiume (Rijeka) közelében a vasúton megközelíthető Abbázia (Opatija) lett a monarchia második legnépszerűbb – különösen az arisztokrácia által kedvelt – üdülőhelyévé. A kikötőként is jelentős Crikvenica az alacsonyabb társadalmi osztályok által is szívesen látogatott nyaralóhely lett. *Hankó Vilmos* *Külföldi fürdők, gyó-*

Balatonfüred gyógyfürdő látképe repülőgépről tekintve.

Sikonda-Gyógyfürdő

Részlet a szén-savas fürdővel

gyító helyek és ásványvizek című könyvében részletesen bemutatja a kedvelt tengeri fürdőhelyeket is.

A gyógyfürdők fejlődéséhez nagyon hasonló módon, alakultak ki magashegységi klimatikus gyógyhelyeink is. A Tátrában meginduló idegenforgalomnak eleinte a túrázás és a hegymászás, később a síelés volt célja. A hegyvidéki klíma jótékony hatásának felismerése eredményezte, hogy az 1870-es és 1880-as években Újtátrafüred és Alsótátrafüred település már magaslati üdülőhely céljából jött létre. Különösen a tuberkulózis és légzőszervi megbetegedések kezelésére ajánlották a magashegyi klimatikus gyógyhelyeket. Az 1876-ban épült, újtátrafüredi gyógyintézet volt az első magyar tüdőszanatórium, amely az első, télen is működő magaslati gyógyintézet volt. A kiállításon a tátrai üdülőhelyeket ismertető útikönyvek, vezetők és képeslapok láthatóak.

Az ásvány- és gyógyvizek ivókúrás gyógyhatásával már az 1700-as években foglalkoztak, illetve figyelemmel kísérték az ivókutak hőmérsékletének és vegyi összetételének változását. A víz gyógyító hatását, a fürdést és ivókúrát már jól kialakult módszerrel alkalmazták. A budapesti Császár-fürdőben tapasztaltakat így írta le *Edvi Illés László*, orvosdoktor *A budai hévizek, különösen a Császárfürdő s gyógyintézetei* (Pest, 1843) című művében: „...könnyebb fokozatú rheumás betegek évenként ide jöven, 6-7 heti fürdés és ivás után javulva térnek vissza.” A 19. század elején megjelenik az első ásványvizes térkép *Deutsch Ferenc József* szerkesztésében *Heilquellenkarte von Ungarn* címmel, amely 70 forrást és azok kémiai összetételét ismerteti, valamint elhelyezi a térképen. Az ország ásvány- és gyógyvizeinek bemutatására *Wachtel Dávid* *Ungarns Kurorte und Mineralquellen* (Oedenburg, 1859) címmel készítette el az ásványvíz-monográfiáját.

A gyógyfürdők, fürdőhelyek látogatói között szép számmal találunk művészeket is. Az irodalomban, zenében, filmben is megjelenik a fürdőélet, a fürdővárosok szerepelnek helyszíneként egy-egy irodalmi vagy filmalkotásban. Sok írónk, művésznk ihletet, nyugodt környezetet kapott a gyógyhelyektől: például *Jókai Mór* vagy *Móricz Zsigmond* több művét is Balatonfüreden illetve Hévízen írta. *Rabindranath Tagore* is Balatonfüreden gyógykezeltette magát. *Csáth Géza* fürdőorvosként dolgozott több évadon keresztül magyarországi gyógyfürdőkben, a kiállításban egy Stószfürdőről írott képeslapja látható. Herkulesfürdő emlékét mai is őrzi *Pazeller Jakab* 1903-ban komponált, nosztalgikus hangulatú keringője, a *Herkulesfürdői emlék*. Pazeller zenekarának Herkulesfürdő volt a kirendelt álmóhelye, egy szép nyári idényt elevenít fel a népszerű melódia. A keringő ismertségét és kedveltségét az is mutatja, hogy egyszer még Puccini is vezényelte a művet. 1977-ben *Sándor Pál* *Herkulesfürdői emlék* című filmje felhasználta a kedvelt keringő címét és zenéi motívumát végigvonul a filmen.

A kiállítás megtekinthető 2017. március 31-ig. Helyszín: Pécs, Szepesy Ignác utca 1-3. A PTE-polgároknak ingyenes belépést biztosítunk.

Dezső Krisztina, Gergely Zsuzsanna, Molnár Dávid

A kiállítást dr. Varga Csaba, az Orvosi Népegészségtani Intézet docense nyitotta meg.

Kedves Vendégek! Tisztelt Kollégák! Hölgyeim és Uraim!

Az első mondat mindenképp a köszöneté és a gratulációé. Köszönjük Dezső Krisztinának és munkatársainak ezt a komplex megközelítésű, anyagában igen gazdag és sokrétű kiállítást. Néhány éve még mosolyogtunk azon az eredetileg pedagógus, volt oktatási miniszteren, aki az Országgyűlés Oktatási, Tudományos és Kutatási Bizottságának elnökeként a balneológiáról azt hitte: a bálnatenyésztéssel foglalkozik, és – tengerünk nem lévén – mint a hazánkban művelt egyik fölösleges tudományt állította pellengerre. Ma már talán átlagos képzettségű honfitársaink többsége is tisztában van a szó jelentésével. Vanak a szakmán kívül is, akiknek mond valamit Zsigmondy Vilmos, Than Károly vagy Pávai-Vajna Ferenc, Moll Károly, a Schulhof testvérek neve. Fontos is ezt tudatosítani, hiszen nekünk van a világon másodikként megalakult tudományos társaságunk ezen a területen. Idén 125 éves ugyanis a Magyar Balneológiai Egyesület, mely megalakulásakor 1891-ben még a Magyar Szent Korona Országainak Balneológiai Egyesülete nevet viselte. A történelmi Magyarország, mint tudjuk, egy teljes földrajzi egységet, az egész Kárpát-medencét foglalta magába. E földrajzi egység pedig geológiailag a Pannon-medencét jelöli, melynek ismert az érdekes anomáliája: itt jelentősen vékonyabb a földkéreg. Ennek köszönhetjük azt, hogy termál- és ásványvizekben oly gazdagok vagyunk: csak a mai Magyarország területén 1300 hévízkutat tartunk nyilván. (Összehasonlításként: a hatszor nagyobb Franciaországban 1200-at.) Ennél még több van a teljes Kárpát-medencében, hiszen politikai határokat a geológia és a hidrológia vagyis a természet nem ismer.

Ezen a vidéken a fürdőkultúra egészen a római korig nyúlik vissza. Alsó- és Felső-Pannónia valamint Dacia provinciák a Pannon-medence nagy részét érintették, híres fürdőhelyekkel, és itt elég Aquincum nevét említeni. A török hódítás a fürdők reneszánszát hozta, később a Habsburg-birodalomban a gyógyészet és az orvoslás fejlődésével egyre többet alkalmazták a hévizeket gyógyításra is. 1549-ben *Wemher György* írt először Magyarország csodálatos vizeiről még latinul “De admirandis Hungariae aquis” címmel. 1718-ban *Csáky Imre*, kalocsai érsek-bíboros már a magyarországi ásvány- és gyógyvizek összeírása ügyében a császárhoz fordult, ezt azonban csak 1763-ban rendelte el *Mária Terézia*. A szándékot azonban a tett vonakodva követte, így az összeírás végül a 19. század második felére toldott.

A dualizmus korában már az arisztokrácia ill. a felső középosztály szokásai között találhatjuk az évente többszöri üdülést az ország különböző klimatikus gyógyhelyein és fürdőhelyein: Karlsbadtól Abbaziaig, Ruzsbachfürdőtől Herkulesfürdőig. A fürdőkúrák a fürdőorvosi kar felügyelete mellett zajlottak, természetesen ivókúrával és egyéb, akkor már rendelkezésre álló módszer (iszap, masszázs, és egyéb fizioterápia) felhasználásával. Ezek az üdülések éppúgy voltak alapvető társasági programok, mint egészségfejlesztési célzatúak. Ez főleg, de nem kizárólag, a gazdagabbak kiváltsága volt. A “Károly király gyermeknyaralattási akció” keretében adriai klimatikus gyógyhelyeken nyaralhattak szegény gyermekek is.

A Monarchia és vele a történelmi Magyarország azonban szétesett. De annak ellenére, hogy Trianonban majd később a második világhéges után újra elcsatolták leghíresebb gyógyfürdőinket: a felvidéki Pöstyént, Bártfát, Szliácsot, a kárpátaljai Visket, a délvidéki Palicsot és a számtalan erdélyi gyógyhelyet, ezen a téren nincs okunk nagyon keseregni. Hévíz, Sárvár, Harkány vagy Hajdúszoboszló ma éppoly híresek, mint anno a régiek voltak.

Elmondhatjuk tehát, hogy gyógyfürdőink története két nagy fejezetre tagolható: az országcsönkítés előtti és utáni időkre. Ez a lenyűgözően gazdag kiállítás mindkét nagy korszakkal foglalkozik: külön tárlókban láthatjuk az elcsatolt országrészekről szóló anyagokat. Trianon után pedig felfedezte az ország a Balatont és új termálfürdők is létre jöttek. Sajátos mondén élet alakult ki a fürdőhelyeken színházakkal, bálokkal, helyi gasztronómiával, fürdőruhadvattal. Ezeket pszichés tényezőként hozzáadhatjuk a vizek és a klíma gyógyhatásához. Erről is sok érdekességet láthatunk a kiállításon.

Már a 18. században aránylag pontos analitikai felméréseket végeztek tudósaink az egyes hévizek ásványi összetételéről. Ennek ellenére még ma sem ismerjük a gyógyhatás egzakt mechanizmusát, egy-két kivételtől eltekintve. Külön öröm abból a szempontból is, hogy ez a kiállítás itt Pécsen jött létre, hogy egyetemünk orvoskarán az idén már 10 éves az orvostan-, gyógyszerész- és TTK-s hallgatók számára meghirdetett „Magyarország ásvány- és gyógyvizei, balneológia” című féléves kurzus, és annak angol verziója. Doktori iskoláink több hallgatója is szerzett vagy most szerez ebben a témában doktori fokozatot. Két orvoskari intézetünkben is intenzív kutatás folyik a gyógyvizekkel kapcsolatban, és ma már a balneológus kollégák némelyike „a pécsi iskola” megtisztelő néven emleget minket.

Ajánlom tehát e kiállítást mindazoknak, akik szeretnek elrédenni múltunk egy-egy különleges fejezetében. E tekintetben fürdőkultúránk és gyógyfürdőink története mindenképp történelmünk fényesebb lapjaira kívánczok. Szeretném végül még egyszer megköszönni a kiállítás létrehozóinak kiváló munkájukat, egyben üdvözölni őket a 125-éves Magyar Balneológiai Egyesület nevében. Bátorítanám is őket, hogy kiállításukat mutassák be az egyesület jubileumi kongresszusán, melyre novemberben kerül sor Hévízen.

Tisztelt Olvasók!

Talán megbocsájtják nekem, ha többször is visszatérek a hosszabb rövidebb ideig Pécssett élő írókra költőkre. Teljesen igaza van egy kedves, irodalmat szerető barátomnak, aki szerint nem csak az évfordulókon lehet és kell emlékezni az alkotókra, olvasni a műveiket. Azért megemlítem, hogy *Lázár Ervin* májusban lett volna 80 éves, és 10 éve hunyt el. Fanyar, filozofikus novellája, megannyi „füstbe ment tervünkről”, remélem vidám nyitány lesz a pihenéshez. Pécs szent embere – ahogy Németh László nevezte –, *Várkonyi Nándor* 120 éve született. Csak néhányat villantok föl a tudós polihisztor megfontolásra érdemes gondolataiból. Kellemes nyarat!

Kiss Tamás
könyvtáros

Lázár Ervin: Simf, a füst

Az embert, aki becsöngetett, enyhe naftalinszag lengte körül. Simf bárgyún állt vele szemben a félig nyitott ajtóban – zavarban volt, mert tévénzés közben vajás kenyeret rágsált, és még nem tudta lenyelni az utolsó falatot. Rágogatott hát, s hebegve kérdezte:

– Mi tetszik?

– A zongora miatt jöttem – mondta az ember, és Simf azon tűnődött, vajon a lehelete vagy a ruhája naftalinszagú-e? Valószínű mind a kettő – gondolta, s szolgálatkészen szélesebbre tárta az ajtót. A férfi könnyed – túlságosan is könnyed – léptekkel átlibeggett az előszobán, s benyitott a szalonba, ahol Simfék büszkesége, a páncéltökés, fekete hangverseny-zongora állt. Bő fekete talárban volt ez az ember, aki a zongora miatt jött, s amikor Simf a nyakára nézett, olyan érzése támadt, hogy száraz, tág pórusú bőre is naftalinnal van átitatva.

A felesége kikukkantott az előszobába, kérdően nézett az ajtóban tévő Simfre.

– Az ember – mondta Simf –, a zongora miatt. – Végre sikerült lenyelnie a falatot.

– Miféle ember?

– Talán te hívtad. Nem?

– Megőrültél? – kérdezte az asszony, erre Simf is megélnkült, egyszerre léptek be a szalonba. A fekete taláros a felnyitott zongora mellett állt, valami szerszámmal a húrok közt matatott, majd abbahagyta, a klaviatúrához lépett, leütött egy billentyűt. A hang rekedten kotkodácsolt elő a hangszerből, a taláros feléjük fordult, és elégedett mosollyal mondta:

– Memi fog!

Újra visszalépett a húrokhoz és a szerszámaához.

Farkasréti temető: 7/6-1-88 [szobrász: Csíkszentmihályi Róbert, 2009]

Lázár Ervin Kossuth-díjas magyar író, elbeszélő, meseíró, a Digitális Irodalmi Akadémia alapító tagja. A Tolna megyei Alsó-Rácegrespusztán nevelkedett, a családja 1951-ig élt itt. Apja, Lázár István, uradalmi ügyintéző volt, édesanyja Pentz Etelka. Felsőrácegresre járt át iskolába, majd Sárszentlőrincre. Tízéves korában a székesfehérvári ciszter gimnáziumba iratták, de amikor 1948-ban államosították az iskolát, hazahívták és egy öreg tanár magántanítványa lett Sárszentlőrincen. 1950 októbertől Szekszárdra járt középiskolába, a Garay János Gimnáziumba. Ide apja származása miatt nem akarták felvenni, egy élsportoló rokon közbenjárására sikerült mégis. Szüleit, akik a földosztással szegényebbek lettek, mint a környék lakói, mégis osztályidegennek számítottak, 1951-ben kitétek a szolgálati lakásból. Tüsképusztára költöztek. 1954-ben érettségizett. Ezután a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészkarára járt. 1959. február 1-jétől az Esti Pécsi Napló újságírója. 1961-ben megszerzi a magyartanári diplomát. Az újságnál 1963-ig marad: utána a Dunántúli Napló és Tüskés Tibor segítségével az irodalmi folyóirat Jelenkor munkatársa. 1965-ben Budapestre költözik, itt az Élet és Irodalomnál helyezkedik el tördelőszerkesztőként. 1971-től 1989-ig szabadfoglalkozású író. A Magyar Fórum alapító tagja (1989. október 1.), ennél a lapnál egy szűk évig főmunkatárs. A következő években a Magyar Napló, a Pesti Hírlap, és a Magyar Nemzet munkatársa; 1992-től a Hítel olvasószerkesztője. A Magyar Újságírók Országos Szövetségének tagja volt (1991-1994). A Magyar Írószövetség tagja (1969-től). A leginkább meséiről ismert író első novellája a Jelenkorban jelent meg, 1958-ban. Írásaihoz az inspirációt javarészt gyermekkorából merítette. Írásai jellegéből fakad, hogy szövegeit gyakran feldolgozták rádiójátékok formájában. Műveinek nyelve egyéni és játékos. Jellegzetes hangvételű meséi mind a gyermekek, mind pedig a felnőttek körében népszerűségnek örvendtek, örvend. Az 1964-ben megjelent A kisfiú meg az oroszlanok című kötetét Réber László illusztrálta, aki ekkortól kezdve az íróval rendszeresen együttműködik. Egyetlen regénye az 1971-es A fehér tigris. Meseregényéért, az 1979-es Berzsián és Didekiért 1982-ben nemzetközi Andersen-diplomával tüntették ki. Ó be szép az élet, s minden más madár című hangjátéka elnyerte szerzőjének a Magyar Rádió 1986. évi kishangjáték-pályázatának első díját. (Forrás: Wikipédia)

Simfné kiáltani akart, hogy hiszen most hangoltatták a zongorát, de bennakadt a szó, észrevette, amit Simf már korábban is sejtett, hogy a taláros lába járás közben nem érinti a padlót, súlytalanul lebeg, akár a füst.

– Menni fog – ismételte meg az ember, feje bent a zongorában, mintha el akarná harapni a húrokat, hallatszott az elernyedő drótok mélyülő nyöszörgése.

– Csinálj hát valamit! – mondta kétségbeesetten Simfné, és kirohant a szobából.

Simf könnyed léptekkel a zongorához ment – majdnem olyan könnyeden, ahogy a taláros járt, bár a padlótól azért nem tudott elszakadni –, végigfuttatta ujjait a billentyűsoron, a zongora örült, reszelős hangokat hallatott, a leeresztett húrok jóval az ütés után is pöngtek, reményteljes hangzavar töltötte be a szobát.

– Ó – mondta Simf –, de hiszen ön...!

Az ember egy pillanatra abbahagyta a munkát, Simfre pillantott, Simf, mintha most jutott volna tudomására, hogy megnyerte a főnyereményt, megtántorodott, kivörösödött, szeme is, szája is O betűt formázott.

– De hiszen ön...! – nyögte boldogan.

– Igen – mondta az ember –, a zongoralehangoló vagyok.

A zongoralehangoló elég sokat kért a munkáért, de Simf alku nélkül rohant át a gardróbba – az asszony ott tartotta a pénzt a fehérnemű között –, földre szórta az ingeket, törülközőket, lepedők fehér pillangói röpködtek körülötte, ó, kicsinálnsz, kicsinálnsz, sikoltzott az asszony, de Simf rá sem hederített.

– Az abszolút hallást is meg kell fizetni – mondta. – Neki abszolút hallása van, egyetlen jó hangot sem hagyott.

Az örömtől meg-megtört a hangja, a bankjegyeköteggel átrohant a zongoralehangolóhoz. A taláros – markában a pénzzel – körülnézett.

– Nagyon jó belső szerelőket tudok – szólt. – Elektromos, asztalosmunka, parkett, festés... – Megmondta a telefonszámot.

– Kitűnő! – rivallta Simf, s már tárcsázott is.

– Meg kell mondanom – recsegte a kagylóba egy hang –, nem olcsón dolgozunk.

– Nem baj – vágott közbe Simf –, csak jöjjenek.

Először a festők láttak munkához fakalapácsokkal és vakarókkal, jézusmária, jézusmária, jajveszékelt Simfné, tíz évig gürcöltünk, koplaltunk, fogunkhoz vertük a garast – Simf rámosolygott: csak hadd dolgozzanak a fiúk.

A festés eltűnt a falról, a meztelen vakolatot vésték már a villanszerelők, széles mozdulatokkal tépkedték az ablaküvegeket, az asztalosok kitepték helyükből a nyílászáró tokokat, átfütyült a házban a novemberi szél, jaj, istenem, jaj, istenem, kiáltozott Simfné, Simf szánakozva ránézett, megsimogatta, kifizette a szakembereket, és gyengéden megfogta a felesége karját.

– Gyere!

Rohanva keltek át utcákon, tereken, itt csókolgált meg először, motyogta Simfné egy parkban, vagy legalábbis valami ilyesmit mondhatott, meg talán azt, hogy erre sétáltunk valamikor, emlékszel, daloltak a hársak, október van, mormolta Simf, átszáguldottak egy aluljárón, a nyári meleg esők elől, mondta Simfné, és megszorította férje kezét, az meg biztatóan rámosolygott, szeretlek, drága, sutogta, és átvonszolta a felségét a kapun, ahol annyi hosszú órát töltött el ifjúkorában a menyasszonyától való véget nem érő búcsúzások közben.

Az apósa és az anyósa plédbe csavart lábbal ült a cserépkályha mellett, kellemes meleg szobában, minden ragyogott a tisztaságtól, ahogy szokott, fénylettek a biedermeier vázák, a bútorok tükrös felületei.

– Szeretem a lányukat – mondta ragyogó arccal Simf –, kedves mama, kedves papa, engedjék meg, hogy visszaadjam.

A két öreg felé tolta az asszonyt, mélyen meghajolt, lengette képzeletbeli kalapját.

– Boldog vagyok – mondta –, boldog! – és kirohant.

Vissza a már díszaitól megfosztott házba. Vidáman dolgoztak a tetőn a cserepezők, a bútorkereskedő kicsit sokat kért a bútorok eltüntetéséért, a koloniál dolgozósobáért különösen magas árat számított, de Simf fizetett, csak vigyék, minél hamarabb. Munkához láttak az ácsok, ledobálták a cserepektől megfosztott faszervezetet, a szarufákat és mestergerendákat, s már jöttek is a kőművesek, röpködtek a téglák, az inasok nyakatekert dallamokat fütyörésztek, a fal fogyott, fogyatkozott, Simf pálinkát hozatott az embereknek, hogy jobban menjen a munka. Aztán eszébe jutott a diplomája, átrohant a főiskolára, hosszú, izzasztó vizsgába került, míg végre megfosztották mérlegképes könyvelői képzettségétől, az érettségi bizonyítványát már viszonylag könnyedebben minősítették semmisnek, az általános iskolai végzettség, az írás és olvasás tudományának visszavonása már szinte gyerekjáték volt.

Mire hazaért, már eltűnt a háza, az építőanyagokat elhordták, egy kertészbrigád tevékenykedett csak az udvaron, tépték a málnabokrokat, fűrészelték a gyümölcsfákat. A fű kiirtásáért különösen sokat kértek, de szerencsére Simfnek még a borsos vizsgadíjak kifizetése ellenére is maradt némi pénze.

Fújt a szél, ott állt egy szál magában a telek közepén, s rikoltzott örömeiben. Egy embert látott közeledni. Fekete talárban volt, a kezében szabócentit s ollót tartott. Meghajolt Simf előtt.

– Ó, persze – mondta Simf –, az úriszabó!

A taláros udvariasan megmondta, mennyiért csinál egy fazont. Simf végigkutatva a zsebeit, kiguberálta az összeget. A szabó hosszan méricskélte őt a centivel, minden méretet gondosan följegyzett egy pepita noteszba. Aztán ollójával elegánsan belehasított Simf ruhájába, és letépte róla előbb a zakót, aztán a nadrágot és az alsóneműt.

Simf meztelenül állt egykori telke közepén. Mi tagadás, fázott. Boldogtalanság és valami meghatározhatatlan utáni vágyakozás töltötte el, de olyan erővel, hogy szinte fizikai gyötrelmet érzett.

Tanulnom kell – gondolta –, megnősülni és telket venni. A telekre ház kell, a házba bútorok, zongora... – Az ég felé emelte arcát, nyüszített. Tenyerével elfedte szemérmét, és futni kezdett, a mozdulatlan levegő átforrósodva süvített mellette. Futott. Könnyedén, a lába már nem is érintette a földet. Mint a füst.

Forrás: Digitális Irodalmi Akadémia

Várkonyi Nándor élete képekben

(Széphalom Könyvműhely, Bp., 2016.)

„Követendő példa a magam számára: nem fölélni, kihasználni és elsorvasztani a körülöttem levő életet, hanem megismerkedni vele, kimagyarázkodni vele, harmóniába kerülni vele – ez a legfontosabb.”

Riport Várkonyi Nándorral. Rögzítette: Bebessi B. Károly 1970-ben.

„A Homo Europeusnak, míg egyfelől olya magas hatalmi-szellemi posztra hágott, a bűne nem az volt, hogy egy korhadt rendszert félresöpört, hanem az, hogy az elavult örökletes hierarchia helyébe nem állított újat és korszerűt.”

Várkonyi Nándor: Ötödik ember III. Bp., Széphalom Könyvműhely, 1997.

„Láthattuk, a legfőbb kérdés, amely az emberiség egyetemét kezdettől fogva mindmáig foglalkoztatja és döntően ihleti: a mindenség és az élet rejtélye; s nincs a mai tudománynak olyan megoldást kívánó problémája, amelyre a régi ember a maga módján már ne felelt volna. A választ más úton kereste, és más szavakkal fogalmazta meg, mint mi de a lényegét illető mondanivalója közös és azonos azokéval, akik ma legelől haladnak a tudomány és a lélek ösvényein.”

Várkonyi Nándor: Az elveszett Paradicsom. Bp., Széphalom Könyvműhely, 2009.

„Az ember szoros értelemben vett állattá sohasem válhatik, mert az állat nem morális lény (...) éntudata és szabad akarata nincs. Az ember, ha kivetkőzik emberi valójából, olyan lényé fajul, amelynek a természetben mása nincs: állatalattivá süllyed.”

Várkonyi Nándor: Az ötödik ember I. Bp., Széphalom Könyvműhely, 1995. (Fotó: Kovács Sándor, 1972).

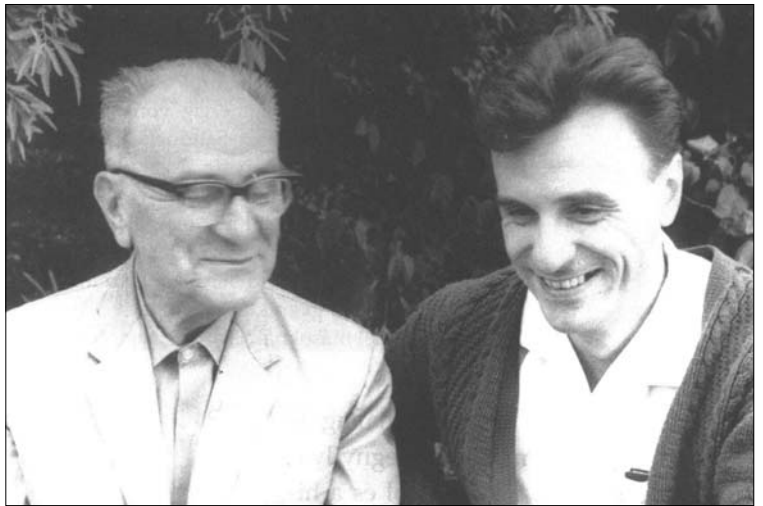
„Gyakran tartottam seregszemlét az emberiség nagyjai fölött, de jellem, vállalkozás, testi-lelki teljesítmény, tudás, elért eredmények dolgában Kőrösi Csoma Sándorhoz fogható nem találtam. Kivált jelleme nyugtáz le, szinte szédít, mert minden tette ennek megnyilatkozása, még tragikum is hozzá mért és irigylésre méltó. A tündöklő kvalitások ilyen zárt egységbe foglalt együttese valóban fölemelő látvány, páratlan tünemény, s a lelki nagyság tapasztalatával ajándékoz meg. Hálás vagyok a sorsnak, hogy ami elérhetetlen vágyálomkép valaha rezgődött bennem, a székely-magyar vándor alakjában megtestesült, s legalább közvetve élményemmé válhatott. Megvallom, kicsi hazám nagy tágasságain barangolva, perzselő napon, hűvös erdőn, havas hegyekben, vagy szobában könyv fölött, papír fölött kotolva, vagy álmatlan éjszakákon sokszor jutott eszembe zord alakja, gyönyörű élete és dicső halála. Mindenkinek joga van eszményképet választani, amelyre kultikus tisztelettel föltekinthet, ahogy most tekintek az ő képére, az egyetlen arcra, mely szobám falát díszíti.”

Várkonyi Nándor: Pergő évek. Bp., Széphalom Könyvműhely, 2004.

„A végső anyagon túli, tiszta ismerethez nem juthatunk el, míg anyaghoz kötött formában élünk, a heurisztika, az igazság kutatásának vágya már a lényünk ki nem irtható alkatrésze lett: ez az önfenntartás szellemi oldala, nélküle csonka lenne az ember. Egyszer megadatott neki, hogy egyék a végső, tiltott tudás gyümölcséből Szamáél, „a halál fejedelme” csábítására, de az értelem egetvívó kísérlete kudarcot vallott, s míg egyfelől felszabadította magát, másrészt diszharmóniák költőfészkévé vált. Ám nemcsak az értelem vágyik ismeretre, hanem a lélek is.

Az önmegismerés pedig egyenesen feladatunk és kötelességünk. Ismerd meg magad: a delphoi templom felirata mellett íratlanul ott áll a parancs második fele és következése: Légy magad.”

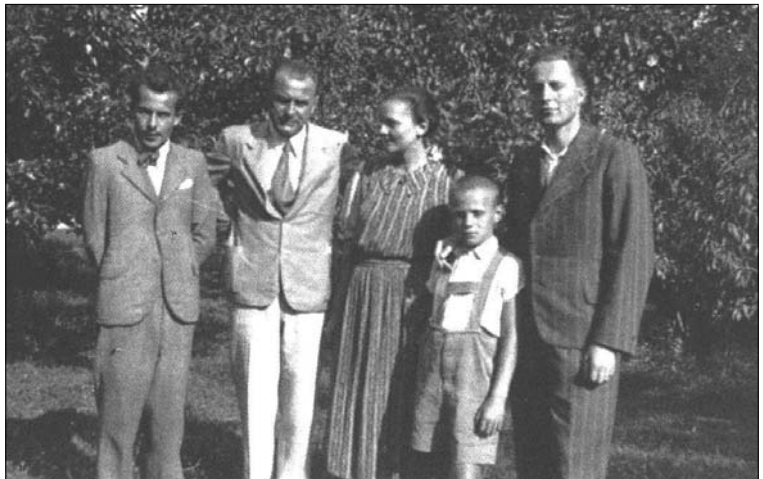
Várkonyi Nándor: Az elveszett Paradicsom – „Ember és világ”. Bp., Széphalom Könyvműhely, 2009.

Apa és fia

Tudományos kutató az egyetem könyvtárában

Csorba Győző, Várkonyi Nándor és felesége, Erzsébet, Várkonyi Péter és Tűz Tamás

*A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár
magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk*

Diaetás és Physikai Gyógyítómódok (1903-1907)*

A Budapesti Orvosi Ujság (BOU) 1903-1907 között megjelenő mellékletét – a Diaetás és Physikai Gyógyítómódok (DPGY) – Áldor Lajos (18??-19??) és Reich Miklós (1856-19??) szerkesztették 1904-től. Mindketten a BOU szerkesztői is voltak. A BOU az 1903-ban megjelent, negyedik számában még két mellékletet említett

- Diätetikai gyógymódok, szerkeszti dr. Áldor Lajos,
- Physikai gyógyítómódok, szerkeszti dr. Reich Miklós.

Azonban tartalomjegyzékeiből kiderül, hogy az általunk közölt „összevont” címen jelent meg három szám a 13-as, 26-os és 39-es füzetek mellékleteként. Sajnálatos, hogy az első évfolyam egyik melléklete sem található meg könyvtárunkban, így azokat bemutatni sem tudjuk!

Áldor 1903-ban kezdte meg fürdőorvosi tevékenységét Karlsbadban [1], a Magyar Zsidó Lexikon, mint “jelentékeny orvostudományi író” említi [2], Reich pedig a Budapesti Mechanikai Zander-Gyógyintézet igazgatója volt. Az összesen öt évfolyamot megélt DPGY-ben Áldornak három, Reichnek két cikke is található. Utóbbi szerző 1906-ban megjelent, *Idegnyújtásról, különös tekintettel a neuralgiákra* című közleménye illusztrált. Ebből választottuk az alább közölt egyik képet.

Hogy biztosítsák a DPGY-ben megjelenő publikációk mennyiségét és minőségét a szerkesztők egyike az anyagi áldozatoktól sem riadt vissza: “Dr. Reich Miklós 100-100 koronányi jutalmat ajánl föl a mechanotherapia vagy thermotherapia köréből választandó ama két legjobb eredeti cikk díjazására, mely a Budapesti Orvosi Ujságnak, ‘Diaetás és Physikai gyógymódok’ című mellékleteiben 1904 október havától 1905 októberéig, közléteendő dolgozatok sorozatában meg fog jelenni. Az adományozó a jutalomdíjak odaitélésének jogát önmagának kívánja föntartani. Az eredmény a nevezett melléklet 1905. decemberi számában fog kihirdetni” [3]. A Reich szerkesztő által kijelölt időszakban az alábbi cikkek jelentek meg:

A Diaetás és Physikai Gyógyítómódok című folyóiratban 1904 októberétől 1905 októberéig megjelent közlemények

szerző	cím	év	köt.	füz.
Bum Antal	A baleseti sebészet lényege és jelentősége	1904	2	3
Hovorka Oszkár	A skoliosis-mérés elvei	1904	2	3
Roth Miksa	A mozgató gyógyítási eljárás choreánál	1904	2	3
Grünbaum Róbert	A pangási vérbőségről	1904	2	3
Kövesi Géza	A vese elégtelen működése, mint a nephritis kliikai tünetényeinek forrása s a gyógyítás legalkalmasabb kiinduló pontja	1904	2	4
Kolisch Rudolf	A fehérjevizelés diaetás kezelése	1904	2	4
Strasser Alajos	Fehérjevizelés és a physikai gyógymódok	1904	2	4
Justus Jakab	A syphilis diaetetikai kezeléséről	1905	3	1
Löbl Vilmos	Mesterséges táplálószer	1905	3	1
Pfeiffer Gyula	A terhesség dieatetikája	1905	3	1
Polatschek Elemér	A gégetuberculosis diétás és physikális gyógykezelése	1905	3	2
Nenadovics Lázár	A franzensbadi moorfürdők hatása az anyagcserére	1905	3	2
L.V.	Az albumosuria és albumose kimutatásának klinikai jelentősége	1905	3	2
b	A gyomor megbetegedéseinek prophylaxisa és gyógytana	1905	3	2

Közülük azonban – valamilyen oknál fogva – nem sikerült választani. Az említett decemberi számban nem található a beharangozott “kihirdetés”, és a későbbi évfolyamokban is hiába keressük azt. A folyóirat közleményeit különböző rovatokban tették közzé: Eredeti közlemények, Tárcá, Tudományos társulatok, Szakirodalom, Lapszemle, Különfélék, Vegyesek. A Szakirodalom rovatát tovább tagolták, az alábbi témakörök szerint jelentették meg az ismertetéseket:

- Diaetika.
- Physikai gyógyítómódok. Hydro-, balneo- és klimatotherapia.
- Torna-massage, testgyógyászat.
- Masterséges tápszerek és táplálás. (Előbb: Sero- organotherapia, masterséges tápszerek és táplálás.)
- Elektrotherapia.

A folyóiratban megjelent valamennyi közleményt kigyűjtöttük és szívesen bocsájtjuk az érdeklődők rendelkezésére. Közülük csupán a gyermekek elhízásával foglalkozó témakört szeretnénk kiemelni. A DPGY közleményei közül csupán egy – a cikkek 2%-a – foglalkozik a gyermekkori elhízással! Jól tudjuk, hogy tudományosan nem magalapozott, mégis összevetjük ezt az adatot azzal, az elszomorító ténnyel, miszerint a 2006-tól online módon megjelenő Magyar Orvosi Bibliográfiában (MOB) található 559 db, elhízással kapcsolatos közlemény közül 127 – a cikkek 23%-a – foglalkozik ezzel a kérdéssel.

A DPGY-ben megjelenő cikk a gyermekkori elhízást a jó anyagi körülmények között élők problémájaként említi „A jobbmódu körökben gyakran akadunk qualitative vagy quantitative túltáplált gyermekekre. A qualitativ túltáplálás főként tej, tojás és húsneműek egyoldalú, túlságos etetésében, a quantitativ túltáplálás pedig a gyakori étkezésekben nyilvánul meg, mikor is az említett fehérje és zsírdús ételek nagy mennyiségét eszik meg kénytelen-kelletlen a gyermekek, hogy szüleiük örömeire „jó husban” azaz kövérek (tehát tk. zsírdúsak) legyenek.” [4]. Napjainkban ez a kérdés sajnos már valamennyi társadalmi rétegben előforduló problémát jelent.

Hogy miért nem jelent meg a folyóirat 1908-tól, azt csupán találgatni lehet. Az 1907-es év utolsó számának 990. oldalán még olvasható a kiadó terve, miszerint a „Dietetikai gyógyító módok” 1908-ban „Márczius hó 5, Junius hó 4, Október hó 15, Deczember hó 17”-én jelenik majd meg, március 5-én azonban a Szemészeti Lapokat postázták. Egyik magyarázatként szolgálhat, hogy 1908-ban a folyóirat főszerkesztője – Budapesti Orvosi Ujság – főszerkesztője Ángyán Béla, és segédszerkesztője Schuschny Henrik „sokoldalú nagy elfoglaltságuk miatt” megváltak a laptól!

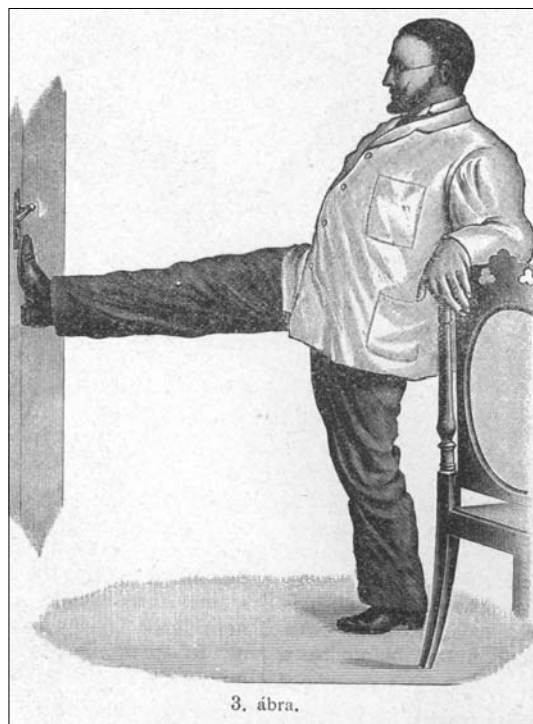
* A cikkben néhány esetben az eredeti folyóiratban közölt helyesírást használtuk!

[1] Hírek. Diæt. Phys. Gyógyym. 1903.1.7.128.

[2] Magyar Zsidó Lexikon [2016.06.02.]

[3] Pályázat. Diæt. Phys. Gyógyym. 1904.2.2.32.

[4] Schütz A.: A második életévüket betöltött jobbmódu gyermekek túltáplálásáról. Diæt. Phys. Gyógyym. 1905.3.4.37-40.

Dr. Gracza Tünde

Homeo páciens

Másodközlés, első megjelenés: Szinapszis, 2015, október

A Homeo páciensek által vallott nézetek legalább annyira versenyképesek a tudomány fejlődésével, mint a háromlábú suszterszék: ahogy a mai időkben cipészre sincs már szükség, úgy ezzel együtt a suszterszék is kiment a divatból. Továbbá az sem elhanyagolható szempont, hogy a négylábú székekből sokkal személyre szabottabb ülőalkalmatosságok kínálóznak, mint a háromlábúakból. Ilyen személyre szabott lehet egy idő után a gyógyítás is, a gyógyszerek egyéni igényekre való szabásával. Azonban amíg foggal-körömmel ragaszkodunk a gyógyítás suszterszékéhez, a homeopátiához, addig nincs lehetőség továbblépni a jövőbe.

A Homeo páciensek szemléletei sokféle környezeti hatásnak ellenállnak. Ilyenek például a józan ész, a természettudományos kutatások eredményei, a hitelt érdemlő szakemberek véleménye. Meglátásaik terjedését elősegíti a szabad verseny, az alternatív orvoslás egyéb ágazatai és az olyan tudatmódosító emberek, akik egy telejősdában is megállnak a helyüket. Valóban elégséges a gyógyulásba – és az orvosi omnipotenciába – vetett hit az egészség visszaszerzéséhez? Netán túlbecsült lenne a placebohatás? Egyáltalán etikus-e egy komplett üzletágat építeni egy minden bizonyítékot mellőző, inkohérens hipotézisrendszerre? Erre kerestem a választ dr. Boldogkői Zsolt, a Szegedi Tudományegyetem Orvosi Biológiai Intézetének intézetvezető igazgatója segítségével.

2013. február 6-án jelent meg az Indexen „Homeopátia – a nagy átverés” címmel Boldogkői nagy port kavaráó cikke, melyre azután misszióját építette. A Magyar Homeopata Orvosi Egyesület a magyar jogszabályokra és az uniós előírások betartására hivatkozva hátrította el az igazgató érvelését, melyből egy olyan összefüggést vélek kihallani, hogy ami törvényes, az igaz, és *vice versa*.

„Az igazat mondd, ne csak a valódit...”

Valódinak tűnhet bármely homeopátiás szer hatása mindaddig, amíg farmakológiai szempontból meg nem cáfoljuk. Minden terápiának közös pontja, hogy hisznek benne. Nem is ezzel van a gond, hiszen az élet minden területén szükség van a hitre. Ám azt alaposan meg kell választani, hogy mi az, amiben hiszünk.

Egy másik támadási felülete Boldogkőinek, hogy ő biológus. Itt szeretném azt hangsúlyozni, hogy a biológus az emberi

működéssel, az élő szervezettel foglalkozik, így megvan a szakértelme, kvalitása ahhoz, hogy ilyen kérdésekben állást foglaljon. A praktizáló orvos viszont rendszerint nem kutat, nem alkot kontrollokat, nem alkalmaz statisztikát a megfigyelései értékelésére. Dr. Katona Edit pszichiáter egy új fogalmat alkotott 2014-ben: bevezette a „Boldogkői-jelenség” kifejezést. Ez nem sokáig maradt visszhang nélkül, ugyanis egy hétre rá dr. Mari Zoltán, a baltimore-i Johns Hopkins Egyetem neurológus professzora felhívta a figyelmet arra, hogy az orvostudományi kutatók köre nem szorítkozik csak az orvosokra, és Boldogkőivel egyetértve kifejtette, hogy az alternatív gyógymódokkal szemben indokolt lenne a klinikai tesztelés elvárása minden esetben.

Szomorú tény, hogy az orvostársadalom eléggé megosztott a homeopátia kérdéskörében, holott egy tudományos tényeken nyugvó szakterületnél ez eleve nem fordulhatna elő. Sajnos a tudományos és orvosi szervezetek nem állnak ki az áltudományokon alapuló módszerekkel szemben. Tudjuk, hogy nem működnek, de senki sem akar róla beszélni. Szervezetileg egyedül a Szkeptikusok Társasága áll ki a nyilvánosság elé a racionalitás nevében.

A professzor szerint a magyarázat a megosztottságra a pszichológiában rejlik: az emberi agy nem egy logikai elveken működő gépezet, könnyen meggyőződésé lehet formálni bármilyen hitrendszert, amiben az embernek érdekeltsége van, s ez teljesen ellentmondhat a józan észnek is. Úgy gondolom, ez azért nagyon veszélyes, mert ahogyan a hitet nem lehet érvekkel felépíteni, ugyanúgy nem lehet lerombolni sem ellenérvekkel. Boldogkői szerint valószínűleg azok az orvosok hajlandóbbak befogadni a homeopátia elveit, akik nem tették a magukévá a természettudományos gondolkodás alapjait.

Érdekes jelenség, hogy a nyugati társadalmakban, ahol fejlettebb az egészségügy, mint például Angliában, Svájcban, állami támogatást is élveznek a homeopátiás szerek, a helyi TB támogatja őket. Ez főként annak tudható be, hogy a tudomány és az orvoslás szakmai szervezetei nem lépnek fel hatékonyan, másrészt mint demokratikus országok a szólásszabadság zászlaja alatt kiállnak ezen termékek árusítása mellett. Holott ez nem társadalmi szinten eldöntendő kérdéskör, hanem attól független, szakmai háttérrel igénylő megoldásért kiált. A demokráciának és a tudománynak ezt az összemosottságát kellene elkerülni, megértetve azt a szempontot az emberekkel, hogy igenis vannak olyan témakörök, amik szaktudást igényelnek, és nem lehet mindenkinek belekontárkodnia a szabad véleménynyilvánítás nevében. A kiskapuk keresésére – vagy építésére – is remek lehetőségeket kínál a pluralista demokrácia: mivel ezeket a termékeket a gyógyászatból kivették és áttették egy más kategóriába, ezért egyszerűsített engedélyezési protokoll vonatkozik rájuk, vagy pedig mint táplálék kiegészítőket forgalmazzák. És hogy miért nem ugyanazok a szabályok vonatkoznak ezekre a készítményekre? Mert természetesen elvéreznének az engedélyezési eljárás során – szinte kivétel nélkül mindegyik.

Hazánkban 2013. április 1-től az addig forgalomban lévő, gyógyszernek nem minősülő, gyógyhatású készítmény kategóriát felosztották két csoportra: a kizárólag növényi összetevőket, vagy növényi összetevőt is tartalmazó, gyógyhatású termékeket gyógyszerré minősítették, ugyanakkor a Gytv.-ben meghatározott, a gyógyszer-engedélyezési eljárás díjánál kedvezőbb díjtétel vonatkozik rájuk, illetve azok a gyógyszertermékek, amelyek nem kerültek át a hagyományos növényi gyógyszer kategóriába, de gyógyszernek nem minősülő, gyógyhatású készítményként érvényes forgalomba hozatali engedéllyel rendelkeznek, 2013. április 1. napját követően is forgalomban maradhatnak gyógyszernek nem minősülő, gyógyhatású készítmény termék kategóriában. Ezzel a gyógyszerre avanszással az átverés gyakorlatilag legalizált lett. Az már csak hab a tortán, hogy ezek közt van, amit az orvos ír fel, vagy a patikus ajánl. Ez azért veszélyes, mert ha egyszer netán ezeket a szereket kivonnák a forgalomból, egyesek szemében bizonyosan hitelét vesztené a modern orvoslás, nem is alaptalanul.

A Gazdasági Versenyhivatal egy ideje már felvette a kesztyűt az egészségügyben jelen lévő bizonyos átverés típusokkal szemben, de Boldogkői Zsolt szerint sokkal hatékonyabb lenne az, ha szakmai szervezetek vennék fel a harcot. Ez kicsit hasonlatos Al Capone esetéhez, aki köztudottan számos gyilkosságot követett el, vagy bujtott fel rá másokat, mégsem ezért, hanem adócsalásért sikerült csak hűvösre tenni. Mivel hivatalos pecsét véd egyes termékeket (pl. homeopátiás szerek), ezért is nehéz eliminálni őket a gyógyszerterak polcairól.

„Vétkesek közt cinkos aki néma...”

A Tudományos Akadémia nyilatkozata a homeopátiával kapcsolatban szintén nem egyértelmű, az akupunktúráról pedig támogatóan nyilatkozik. Egyes orvosi lapokban is módszeresen kerülik a téma felvetését, mivel tudják, hogy ez megosztja a szakmát. Pedig a kényes ügyekkel is kötelességünk lenne foglalkozni, mert anélkül egy ilyen fontos ügy végére nem lehet pontot tenni. Sokan azzal a kifogással élnek Boldogkői ellen, hogy lebecsüli a placebohatást, talán azért, hogy saját maguk számára mentséget találjanak a hallgatásra. Holott a placebohatást etikusan illik kezelni, s épp ez a szempont vész el akkor, amikor beengedjük a bizonyítékokat nélkülöző, áltudományos orvoslást a mindennapokba, kvázi átverjük a gyógyulni kívánó embereket. Egyedül az a fajta placebohatás tekinthető etikusnak, amely az orvosi tekin-télybe, illetve a gyógyszerbe vetett hiten alapul, ám onnantól kezdve, ha azt mondjuk, hogy ez a szer vagy kezelés tartalmaz bármiféle valós, xy nevű hatóanyagot, az már hazugság, nem megengedhető. Ha a becsapott páciensek rájönnek egyszer ezekre az átverésekre, attól fogva már a hagyományos orvoslásban sem fognak megbízni.

Boldogkői Zsolt indított egy petíciógyűjtést is, melyet a beveszed.hu-n lehet aláírni. Minél előbb jó volna elérni a tízezres létszámot, melynek esetén lehetne kérvényezni a hazai szakmai szervezetek szerepvállalását is. Egyelőre a várt-nál sokkal több orvos írta alá a petíciót, ám a hétköznapok emberei nem tolonganak túlságosan a listán. Természetesen mindenkinek magánügye eldönteni, hogy mit vesz be a gyógyulás reményében, ám az sokkal bosszantóbb, hogy valakik ezt üzlettel teszik, ebből szereznek nyereséget. A hagyományos gyógyszerek homeopátiás szerekkel való helyettesítésének végeredményben káros hatása van, mivel kiszorítja az igazoltan eredményes gyógyítást az őt megillető helyéről. Egyetemünkről (*Semmelweis Egyetem – a szerk.*) is több oktatónak szerepel a neve listán, ami jelzi, hogy a magasabb

tudományos fokozatot értek körében könnyebb az észérvek alapján történő meggyőzés.

A professzor úr meglátása szerint a homeopátia ellen érzett kételkedést ki lehet terjeszteni az alternatív orvoslás egészére is. Ésszerűbb ugyanis az egész alternatív orvoslást egy globális hatástalanságként definiálni, még akkor is, ha netán egy-két kivétel, mint például a gyógynövény-terápia egyes termékei átmennének a tudomány rostáján, noha ott sem egyedi eset, hogy az eddig hatásosnak gondolt készítményekről kiderül, hogy nem hatnak, vagy nem rendelkeznek klinikailag releváns hatással. Tehát az alternatív orvoslás főbb ágairól bátran kijelenthetjük, hogy nem működőképeseek. Ilyenek például az akupunktúra vagy a csontkovácsolás, noha a csontkovácsolásnak az a része, mely a hagyományos orvoslással határos, működhet, de a háttérben megbúvó elméleti része, mely szerint intelligencia kering a gerincben, ami a csigolyák elfordultsága miatt megakad, az humbug, áltudomány. Ugyanígy téveszmeként kezelendő a szervezet lúgosításának szükségessége is az ún. lúgosító ásványvizekkel, ami nemcsak, hogy képtelenség, de ha működne is, akkor káros hatással lenne a szervezet normál pH-jára.

Az igazán nehéz feladat a közvélemény megváltoztatása, hiszen az átlagember gondolkodása távol áll a tudományostól, de ha elég sokszor lehetne hallani a médiában autentikus emberek véleményét, az talán elgondolkodtatna pár embert, akik aztán továbbadhatnák az információt saját köreikben. Ennek eléréséhez azonban szükség lenne a szakmai szervezetek és a hatóságok közreműködésére is, akik, ha kimondják, hogy „a király meztelen”, radikálisabb változást érhetnének el a közfelfogásban.

Angolszász országokban, például Észak-Amerikában, ahol a tudomány nagyobb megbecsülést élvez, az ottani gyógyszer- és élelmiszerügyi hatóság (FDA) bekérte a szakvéleményeket a homeopátiával kapcsolatban, és ha nyilvánvalóvá válik ezen szerek hatástalansága, elképzelhető egy olyan drasztikus lépés, ami talán Európában sem marad visszhang nélkül. Angliában megkísérelték a homeopátiás szerek állami támogatásának megvonását, de a királyi család nyomására a minisztérium ezt az eljárást felfüggesztette. Svájcban is próbálkoztak hasonlóval, de a nép visszazavarta azt. Talán ebben a szituációban mutatkozik meg a leginkább az, hogy szakmai kérdésekkel nem a népet kell terhelni, hanem a tudományt, így a homeopátia engedélyezése vagy beszüntetése nem lehetne közakarat kérdése. A tudományos felfedezések korában volt, amikor csak egyetlen ember tudta az igazságot, így ha akkor is szavazással döntöttek volna a tudományos kérdésekben, akkor az emberek leszavazták volna minden újító gondolatot, és ma még mindig egy barlangban ücsörögnének, vagy égetnének a boszorkányokat.

A bizonyítékokon alapuló orvoslás megköveteli, hogy az áltudományoknak ne legyen helyük a mindennapi orvoslásban, különben az értelmes ember pont azt a tulajdonságát veszíti el, amire a leginkább büszke: a racionális gondolkodását. A felelősség, ahogy minden más tudományterületnél, itt is megosztott: a páciensek tájékoztatatlansága az őket félretájékoztató, a modern orvoslásnak hátat fordító, gyógyító személyzet felelőssége is. A homeopátiában hívők hiedelemrendszerének gyenge tudományos támasztékait ismerve már nem az a kérdés, hogy az általuk képviselt nézetek igazak-e vagy sem, hanem, hogy ezek mikor fognak kiszelektálódni a köztudatból.

Maár Melinda

Bemutatkozik a Magyar Labdarúgó Orvosválogatott

Az 1991-ben alapított Magyar Labdarúgó Orvosválogatott házi orvosok csapataként indult, szép és eredményekkel teli múltra tekint vissza. Az egészségügyi világtérítékeken (Jeux Mondiaux de la Médecine et de la Santé), majd később az Orvoslabdarúgó Világbajnokságokon (World Medical Football Championship) számtalan éremmel örvendeztette meg magát és a csapatért szurkolókat. A teljesség igénye nélkül eddig mindösszesen nyolc alkalommal vehették át a győztesnek járó serleget, megannyi dobogós helyezéssel. Az évek során a korábban oly sokszor sikeres csapat lassan kicserélődött, immár néhány idősebb, de annál fontosabb tag mellett évről évre újabb és újabb fiatal kolléga kerül a csapatba, ugyanazt a célt lebegtetve a szeme előtt. A mindennapi munka mellett időt szorítunk a rendszeres testmozgásra, legtöbbször hivatalos bajnokságban játszva próbálunk az esedékes, évente megrendezésre kerülő világbajnokságra felkészülni. A csapat tagjai az ország minden szegletéből összegyűlnek a közös baráti találkozásokra, az edzésként, felkészülésként is szolgáló megmérettetésekre. Az éves program idejekorán ismert, így mindenki próbálja a családi és a munkahelyi kötelezettségeit ehhez igazítani.

Idén Barcelona ad otthont a világbajnokságnak, melyet két éve senior (45 év feletti) kategóriában is megrendeznek. Az egyhetes eseményen *dr. Papp Zsolt* edző irányításával próbáljuk meg elnyerni a trófeát. A világbajnokságon 22 csapat indul, mind az öt kontinens képviselteti magát, minden nap kell mérkőzést játszani, így a sorozatterhelés mellett kifejezetten nehéznek ígérkezik a tisztes helytállás illetve az éremszerezés. Egyet ígérhetünk, mindent meg fogunk tenni a sikerért!

A csapat PTE, ÁOK/KK-s tagjai: *dr. Szanyi István* fül-orr-gégész, *dr. Gelencsér Gábor* szájszész, *dr. Fehér Zsolt* aneszteziológus, *dr. Gyimesi Tamás* belgyógyász, *dr. Fazekas Gábor* érsebész, (*dr. Józsa Gergő* gyereksebész idén nem tart a csapattal), *Markó Roland* és *Belák Márk* a PTE-n idén végző, friss diplomás orvosok.

Dr. Fazekas Gábor
elnök

A csapat eddigi legrangosabb nemzetközi eredményei

1991. Bibione	Orvos Labdarúgó Európa-bajnokság	I. hely
1992. Jesolo	Orvos Labdarúgó Világbajnokság	III. hely
1993. St. Malo	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	V. hely
1994. Evian	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	III. hely
1997. Szaloniki	Orvosi Euro-Mediterrán Játékok	I. hely
1998. Klagenfurt	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	I. hely
1998. Szaloniki	Orvosi Euro-Mediterrán Játékok	I. hely
1999. St. Tropez	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	I. hely
2000. Cannes	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	I. hely
2001. Evian	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	I. hely
2002. Balaton	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	II. hely
2003. Stirling	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	I. hely
2004. Garmish P.	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VBX	III. hely
2005. Alicante	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	VI. hely
2006. Mainz	Orvos Labdarúgó Világbajnokság	IV. hely
2008. Klaipeda	Orvos Labdarúgó Világbajnokság	I. hely
2009. Alicante	Orvosi Világjátékok; Labdarúgó VB	III. hely
2010. Innsbruck	Orvos Labdarúgó Világbajnokság	I. hely
2011. Manchester	Orvos Labdarúgó Világbajnokság	III. hely
2012. Malmo	Orvos Labdarúgó Világbajnokság	I. hely
2013. Magyarország	Orvos Labdarúgó Világbajnokság	VII. hely
2014. Natal	Orvos Labdarúgó Világbajnokság	V. hely
2015. Long Beach	Orvos Labdarúgó Világbajnokság	II. hely

SENIOR

TEAM

HUNGARY

ISTVÁN VANKÓ
TRAUMATOLOGIST

JÓZSEF SZIGETI
CARDIOLOGIST

LÁSZLÓ HERNOLD
ANESTHESIOLOGIST

JÁNOS SZAKÁCS
PARAMEDICAL

GYÖRGY HAJÓS
UROLOGIST

ISTVÁN SZABÓ
ORTHOPEDIC SURGEON

PÉTER HELMLE
VETERINARY SURGEON

ZSOLT PAPP
TRAUMATOLOGIST

MIHÁLY KALMÁR
DENTIST

GÁBOR GELECSÉR
MAXILLOFACIAL SURGEON

VILMOS ZOLNAI
DENTIST

RÓBERT KOCH
VETERINARY SURGEON

GÁBOR SOMOGYI
BIOTECHNOLOGIST

GYÖRGY ZSEMBERI
MAXILLOFACIAL SURGEON

A csapat aktív tagjai

Dr. Bakk Attila	nőgyógyász	Németország, Mainz
Dr. Bálint László	házi orvos	Hódmezővásárhely
Dr. Bánki László	traumatológus	Szegedi TE
Dr. Fazekas Gábor	sebész, érsebész	Pécsi TE
Dr. Fehér Zsolt	aneszteziológus	Pécsi TE
Dr. Józsa Gergő	gyereksebész	Pécsi TE
Dr. Vizi András	gyereksebész	Szegedi TE
Dr. Annus Ádám	neurológus rezidens	Szegedi TE
Dr. Valóczki József	termékmenedzser	Debrecen
Dr. Kondás Gergely	oxyológus	Karcag
Dr. Mikó Zoltán	traumatológus gyakornok	Debreceni TE
Dr. Ludányi Szilárd	házi orvos	Miskolc
Dr. Benke Kálmán	szívsebész rezidens	SOTE
Dr. Kollár Iván	traumatológus rezidens	Szombathely
Dr. Nagy István	rezidens	Sopron
Dr. Gyimesi Tamás	belgyógyász	Pécsi TE
Dr. Szanyi István	fül-orr-gégész	Pécsi TE
Dr. Szabó István prof.	ortopéd-traumatológus	Kaposvár
Dr. Papp Zsolt	traumatológus, sebész	Pécs, Mohács, Komló
Dr. Vankó István	traumatológus	Tatabánya
Dr. Hernold László	aneszteziológus	Budapest
Dr. Kalmár Mihály	fogorvos, igazgató	Szentes
Dr. Zolnai Vilmos	fogorvos	Debrecen
Dr. Veréb Attila	fogorvos	Oroszlány
Dr. Koroknai János	házi orvos	Németország
Dr. Fentos Tibor	érsebész gyakornok	Németország
Dr. Radics Domonkos	traumatológus gyakornok	Németország
Dr. Vainer Attila	állatorvos	Budapest
Dr. Helmle Péter	állatorvos	Budapest

HUNGARY

 ZSOLT PAPP HEAD COACH		 GÁBOR FAZEKAS CAPTAIN		 TAMÁS GYIMESI (GK) INTERNIST			
 ISTVÁN SZANYI ENT	 DÁNIEL BERCSI MAXILLOFACIAL SURGEON	 GERGELY KONDÁS EMERGENCY MEDICINE	 ATTILA VERÉB DENTIST	 TIBOR FENTŐS VASCULAR SURGEON	 GYÖRGY HAJÓS UROLOGIST	 JÁNOS KOROKNAI GP	 ZOLTÁN MIKÓ TRAUMATOLOGIST
 DÁNIEL BERNDT MAXILLOFACIAL SURGEON	 ROLAND MARKÓ OPHTHALMOLOGIST	 ANDRÁS VIZI PEDIATRIC SURGEON	 SZILÁRD LUDÁNYI GP	 ZSOLT FEHÉR ANESTHESIOLOGIST	 GÁBOR SOMOGYI BIOTECHNOLOGIST	 PÉTER HELMLE VETERINARY SURGEON	 ATTILA VAINER VETERINARY SURGEON
 ÁDÁM ANNUS NEUROLOGIST	 KÁLMÁN BENKE CARDIAC SURGEON	 MIHÁLY KALMÁR DENTIST	 JÓZSEF VALÓCZKI SALES MANAGER	 IVÁN KOLLÁR TRAUMATOLOGIST	 MÁRK BELÁK GP	 ATTILA BAKK GYNECOLOGIST	 DOMONKOS RADICS TRAUMATOLOGIST

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

Endokrinológiai és Anyagcsere Tanszék

■ A Magyar Endokrinológiai és Anyagcsere Társaság jubileumi, XXVI. kongresszusán a 2016-os év ifjúsági díját *Lábai Árpád* kapta „Loss-of-function variants in a Hungarian cohort reveal structural insights on TSH receptor maturation and signaling” című közleményéért. A kongresszus legjobb klinikai előadásáért járó Góth Endre-díjban *Szujó Szabina* részesült „Az első radiojód kezelés után végzett, SPECT/CT-vel kiegészített izotóp vizsgálat prediktív értéke differenciált pajzsmirigyrákban” című előadásával.

■ A European Society of Endocrinology éves kongresszusát 2016. május 28-31. között Münchenben rendezték meg. Bemutatott poszter: *Szujó Szabina és mtsai:* „Predictive value of SPECT/CT after radioiodine therapy in differentiated thyroid cancer”.

Gasztroenterológiai Tanszék

■ *PárGabriella* az Abbvie cég által kiírt Hepatology Academy európai pályázat nyerteseként 2016. május 12-14. között háromnapos intenzív továbbképzésen vett részt a King's College Hospital Institute of Liver Studies részlegén, Londonban.

Hematológiai Tanszék

■ 2016. május 26-28. között Gyulán rendezték meg a XX. Lymphoma Konferenciát. Klinikánk az alábbi prezentációkkal szerepelt: *Szomor Árpád:* „T-sejtes és NK-sejtes lymphomák kezelési eredményeinek változása, új szerep” (referátum); a Korszerű hematopatológia – in memoriam Kelényi Gábor (1926-2006) szekcióban: *Losonczy Hajna:* „Kelényi Gábor munkásságának jelentősége a hazai és a nemzetközi lymphoma kutatásban és diagnosztikában”. Bemutatott posztereink: *Szijártó Zsuzsanna, Szomor Árpád:* „Lymphomák szemészeti tünetei”; *Pammer Judit és mtsai:* „Extramedulláris plazmocitoma nazális megjelenése öt betegünkénél”; *Tóth Orsolya és mtsai:* „Immundeficienciával társult lymphoproliferatív betegség két eset kapcsán”; *Szomor Árpád és mtsai:* „A progesteron indukálta blokkolófaktor (PIBF) és a PIBF-receptor szerepének vizsgálata leukémiás vérképpel járó lymphoproliferatív betegségekben”. *Losonczy Hajna* és *Szomor Árpád* üléselelnöki teendőket látott el.

■ 2016. június 1-4. között Pécsen rendezték a Magyar Farmakológiai, Anatómus, Mikrocirkulációs és Élettani Társaságok közös tudományos konferenciáját, ahol *Szomor Árpád* a Célzott terápia jelene és jövője a medicinában szimpóziumon „Modern terápia hematológiai malignitásokban” címmel tartott előadást.

Kardiológiai és Angiológiai Tanszék

■ A Magyar Kardiológusok Társasága (MKT) Tudományos Kongresszusa Balatonfüreden 2016. május 6-9. között került megrendezésre, melyen *Tóth Kálmán* hivatalosan átvette a társaság elnöki posztját. A konferencián az I. sz. Belgyógyászati Klinika számos előadással képviselte magát: *Tóth Kálmán* az MKT Kardiiovaszkuláris prevenció és rehabilitációs munkacsoportja a Magyar Kardiiovaszkuláris Rehabilitációs Társaság és az Andrológiai Tudományos Társaság által szervezett „Kardiológia határterületei: erektilis diszfunkció” című tudományos szimpóziumon a „Tünetek és panaszok, amivel a kardiológus találkozik” című előadást tartotta, valamint az MKT és Magyar Stroke Társaság szervezésében a „Stroke ellátás 2016-ban a kardiológus és neurológus együttműködése” tudományos szimpóziumon üléselelnöki feladatokat látott el. *Habon Tamás* az MKT szívelégtelenség munkacsoportja által szervezett szimpóziumon „Hatásos új gyógyszerek a diabeteszes betegek szívelégtelenségének megelőzésében” és az MKT és a Magyar Stroke Társaság által szervezett szimpóziumon „Új lehetőségek a pitvarfibrilláció antikoaguláns kezelésében” című előadásokat tartotta. Emellett üléselelnöki feladatokat látott el az Ifjúsági szekció I. és II., a Szívelégtelenség II. szekció, a Szívelégtelenség megelőzése és kezelés szekciókban; továbbá beválasztották az MKT Tanácsadó Testületébe újabb három évre, és megválasztották a Tudományos Bizottság alelnökének is. *Szabados Eszter* a „Kardiológiai prevenció jelene és jövője” tudományos szimpóziumon „Jövőbeni lehetőségek a szekunder prevenció és rehabilitáció során” című előadást tartotta, valamint az „Iszkémiás szívbetegség prevenció és rehabilitáció” szekcióban üléselelnökként vett részt. *Késmárky Gábor* az interaktív esetbemutatók szekcióban „A non-invazív angiológiai vizsgálatok szerepe a döntéshozatalban perifériás ütőérbetegnél”, *Bíró Katalin* „Klaudikáló és nem klaudikáló diabeteszes betegek alsó végta-

gi keringésének vizsgálata”, *Hegedüs Dalma* „Angina pectoris hátterében álló ritka betegség, coronaria-subclavia steal eredményes kezelése – esetismertetés”, *Praksch Dóra* „Ambuláns és otthoni fizikai tréning hatásának vizsgálata magas kardiiovaszkuláris rizikójú betegek körében”, *Riba Ádám* „A rezveratrol hatása a posztinfarktusos szívelégtelenség kialakulására állatmodellen”, *Tótsimon Kinga* „Hemoreológiai változások krónikus carotis stenosisban”, *Erős Krisztián* „A szisztémás PARP-1 gátlás mérsékli a carotisfal átépülést és védő hatással bír a dorzális hippocampusra spontán hipertenzív patkányban” című előadásokat tartották.

■ A Magyar Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság Kongresszusán Siófokon, 2016. május 19-21. között tanszékünket *Szabó Zsófia Eszter* „Non-invazív hemodinamikai mérések lehetséges szerepe az intenzív osztályos mortalitás becslésében” és *Tótsimon Kinga* „Hemoreológiai paraméterek és a mortalitás kapcsolata kritikus állapotú betegekben” című prezentációkkal képviselte.

■ A Magyar Kardiológusok Társasága és a Bayer Hungaria Kft. szervezésében a IV. „Szív-ér-vérőg” Új horizontok a kardiológiában című rendezvényt május 27-28-án Gárdonyban tartották, ahol *Tóth Kálmán* üléselelnöki feladatokat látott el és a „Professzorok Órája” kerekasztal beszélgetésben vett részt a kardiológia forrongó kérdéseiről. *Habon Tamás* „Az ESC legfrissebb ajánlása a DOAC-ok hatásának visszafordításáról” címmel tartott előadást és az esettanulmányok bírálóbizottságának egyik tagja volt.

Pulmonológiai munkacsoport

■ 2016. május 21-én került megrendezésre a Tavasz Légi Fórum Pécsen, ahol *Sárosi Veronika* üléselelnökként vett részt, *Ruzsics István* „A légúti gyulladás viszonytagságos története COPD-ben” címmel tartott előadást.

■ A Lilly Onkológiai Akadémia: Fókuszban a tüdőrák – a betegség kimenetelének optimalizálása rendezvényt 2016. május 20-21. között Velencén tartották, ahol *Sárosi Veronika* „A tüdőrák TNM-klasszifikációjának felülvizsgálata” című előadást tartotta, és *Balikó Zoltán* szerepelt még esetbemutató előadásokkal.

A II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrumból

■ 2016. április 28-30. között Debrecenben rendezték a Magyar Diabetes Társaság XXIV. kongresszusát, melyen *Wittmann István* a Társaság leendő elnökévé választották. Ugyanő a kongresszuson a „Szövődmények” és a „Lilly Hungária Kft. szimpózium – A heti egyszeri GLP-1 receptor agonista dulaglutid helye a 2-es típusú cukorbetegség kezelésében” című szekció üléselnöke volt, valamint két előadást tartott: „A praediabetes etiológiája és pathogeneze” illetve „Sitagliptin biztonságossága a nephrológus szemszögéből” címmel. További előadások: *Fülöp Gábor* „Metformin terápiához hozzáadott napi egyszeri liraglutid vs. lixiszenatid kezelés 2-es típusú diabéteszben: 26 hetes randomizált, kontrollált klinikai vizsgálat”; *Dezső László*: „A prandiális és hosszú hatású GLP-1 RA terápia összehasonlítása a klinikai gyakorlatban. Glukóz variabilitás egy pilot vizsgálatban”; *Mohás Márton*: „A máj elzsírosodását és kötőszövetes átalakulását jelző képletek összefüggése a rutin klinikai laborparaméterekkel 2-es típusú diabétesz mellitusban”; *Sélley Eszter*: „A glukagon vazodilatációs hatása. Receptorális szintű kölcsönhatás a glukagon és a GLP-1 között”.

■ Az Európai Vesetársaság (ERA-EDTA) 2016. május 21-24. között tartotta 53. kongresszusát Bécsben. Előadások: *Kovács Tibor és mtsai*: „Epidemiology of IgA nephropathy in a single center of Hungary over 40 years”. *Nagy Judit* az Európai Vesetársaság Etikai Bizottságának tagjaként, az Etikai Bizottság elnökével, *Frieder Keller*-rel szimpóziumot szervezett „Ethics in scientific research” címmel, és üléselnöki feladatokat látott el és az európai COSMOS munkacsoport tagjaként társ-szerzője volt a munkacsoport által bemutatott poszternek (*Sanchez BE et al.*: „The use of high-flux membranes is not associated with improved survival of patients on hemodialysis”).

■ A XX. Debreceni Nephrológiai Napok zajlottak 2016. június 1-4. között. *Wittmann István* a „Diabetes mellitus-aktualitások” című szekció üléselnöke volt, valamint „Heti egyszeri GLP-1 analóg adása 2-es típusú cukorbetegben - sikerült-e előrelépniünk?” címmel előadást tartott. *Nagy Judit* „Paradigmaváltás a nephrológiában: szubspecialitásból népbetegség” címmel előadást tartott, valamint a „Hypertensív vesekárosodás és kezelése. Öntsünk tiszta vizet a pohárba” című szek-

ció üléselnöke volt. Ugyancsak előadást tartott *Kovács Tibor* „Felnőttkori atípusos HUS esete” címmel.

Az Orvosi Biológiai Intézetből

■ *Balogh Bálint, Berta Gergely és ifj. Sétáló György* részt vett a Debrecenben, 2016. május 24-27. között rendezett 16th ELMI (European Light Microscopy Initiative) kongresszuson. Az alábbi poszterekkel szerepeltek: *Balogh B. és mtsai*: „Signaling connections of Urocortin2 in PC12 cells” és *Berta G.*: „In vitro study of periodontal ligament-derived cells subjected to mechanical stress”.

■ *Balassa Tímea és Csabai Tímea* a 13th Congress of the International Society for Immunology of Reproduction and the European Society for Reproductive Immunology (Németország, Erfurt, 2016. június 22-26.) rendezvényen az alábbi posztereket mutatták be: *Balassa T. és mtsai*: „Diverse regulation of trophoblast and tumour invasion” és *Csabai J. T. és mtsai*: „The role of progesterone induced blocking factor (PIBF) in murine embryo implantation”.

Az Élettani Intézetből

■ Budapesten rendezték meg az International Behavioral Neuroscience Society XXV. éves jubileumi kongresszusát 2016. június 7-12. között, a Kempinsky Hotelben. A helyi szervezőbizottság elnöke intézetünk professzor emeritusa, *Lénárd László*, míg a szervezőbizottság tagja volt intézetünk igazgatója, *Karádi Zoltán*. A konferencia keretén belül *Lénárd László* és *Karádi Zoltán* szimpóziumot szerveztek „Selected topics of the Hungarian Behavioral Neuroscience” címmel. A szimpóziumon *Lénárd László* „Substance P and neurotensin: Reinforcers in the limbic system”, míg *Szabó István* „Functional characteristic and behavioral relevance of orbitofrontal cortical glucose-monitoring neurons in the rat” címmel tartott előadást. Intézetünk két további munkatársa szabad előadás keretében mutatta be eredményeit: *László Kristóf*: „Positive reinforcing and anxiolytic effects of oxytocin microinjection in the rat central nucleus of amygdala”; *Gálosi Rita*: „Application of activation induced manganese-enhanced magnetic resonance imaging (MEMRI) for mapping of brain structures activated by operant behavior in rats”.

■ Pécsen rendezték 2016. június 1. és 4. között a FAMÉ 2016 konferenciát, a Ma-

gyar Élettani Társaság, a Magyar Anatómus Társaság, a Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság, a Magyar Mikrocirkulációs és Vaszkuláris Biológiai Társaság, a Magyar Biofizikai Társaság és a Magyar Immunológiai Társaság közös kongresszusát. A konferencia keretében *Ábrahám István* „Hypothalamikus és extrahypothalamikus szabályozó mechanizmusok a neuroendokrinológiában”, *Varga Csaba* „From synapse to circuits in the neuronal networks” címmel szervezett szimpóziumot. A konferencián munkatársaink a következő előadásokat és posztereket mutatták be: *Ábrahám István*: „Az ösztadiol gyors extrahypothalamikus hatásai”; *Varga Csaba*: „Circuitry in the entorhinal cortex”; *Gálosi Rita*: „Application of activation induced manganese-enhanced magnetic resonance imaging (MEMRI) for mapping of brain structures involved in operant responses in rats”; *Ollmann Tamás*: „A ventralis pallidum neurotensinreceptorainak szerepe a szorongás szabályozásában”; *Fülöp Diána*: „Binokuláris mélységérzékelés vizsgálata 64 csatornás EEG-vel”; *Budai Anna*: „Dinamikus sztereotesztek értékelése az amblyopia szűrésében – egy klinikai vizsgálat eredményei”; *Horváth Gábor*: „Hiszterézis hatás igazolása binokuláris korreláció változására mért reakcióidővel”; *Szabó István*: „A glukóz-monitorozó neuronok komplex funkcionális sajátosságai a medialis orbitofrontalis kéregben”; *Péczely László Zoltán*: „A ventralis pallidum területén található D2 dopamin receptorok memória-stabilitásban játszott szerepének vizsgálata nem-tradicionális magatartási paraméterek segítségével”; *László Kristóf*: „The role of amygdaloid oxytocin receptors in the modulation of reinforcement and anxiety”; *Tóth Attila*: „A mediális prefrontális kérgi sejtek szabályozó szerepe az auditoros szenzoros kapuzó mechanizmusban”; *Csetényi Bettina Réka*: „Cinguláris kérgi interleukin-1 β mikroinjekció ízpercepciót módosító hatásának vizsgálata patkányban”; *Hormay Edina*: „Patkány cinguláris kérgi glukóz-monitorozó neuronok elektrofiziológiai sajátosságai és metabolikus jelentősége”.

A Farmakognóziás Intézetből

■ Intézetünk munkatársai 2016. május 26-29. között egy előadással és hét poszterrel szerepeltek a bulgáriai Plovdivban a 9th Conference on Medicinal and Aromatic Plants of Southeast European Countries cí-

mű konferencián: *Nóra Papp et al.*: „Relevance of Transylvanian plants in the European ethnomedicine” (előadás); *Tímea Bencsik et al.*: Capsaicin-sensitive and -insensitive effects of piperine on isolated smooth muscle organs” (poszter); *Rita Csepregi et al.*: „Study of polyphenols and antioxidant activity of Transylvanian medicinal plants” (poszter); *Tünde Dénes et al.*: „Ethnobotanical and microbiological study of *Ononis arvensis* L” (poszter); *Rita Filep et al.*: „Historical and ethnobotanical survey of *Helianthus tuberosus* L. in the Carpathian Basin” (poszter); *Viktória Lilla Balázs et al.*: „Histological study of flower parts in two *Helleborus* species” (poszter); *Mónika Margit Tóth et al.*: „Ethnomedicinal and antimicrobial potential of *Lilium candidum* L.” (poszter); *Erzsébet Varga et al.*: „Phytochemical and antimicrobial study of the aerial part of *Calluna vulgaris* (L.) Hull” (poszter).

■ 2016. június 3-án intézetünk Farmakobotanika-Farmakognózia tantermét *Rácz Gábor* professzor (1928-2013) tiszteletére ünnepélyes keretek között *Rácz Gábor*-teremnek neveztük el. Az avatón jelen volt *dr. Rácz-Kotilla Erzsébet* professzor és hazai valamint erdélyi társintézetek kutatói és munkatársai is.

■ *Gyergyák Kinga*, Intézetünk PhD-hallgatója szakmai tevékenységének elismerésül 2016. június 20-án Polgármesteri Ösztöndíjban részesült *Páva Zsolt*, Pécs város polgármesterétől. Témavezetői: *Farkas Ágnes, Papp Nóra*.

A Fogászati és Szájsebészeti Klinikáról

■ 2016. május 21-én került megrendezésre Kecskeméten a Bács-Kiskun Megyei Kórházban a Magyar Arc-, Állcsont- és Szájsebészeti Társaság éves „Pannon Szekció” ülése, melyen *Olasz Lajos és Szalma József* szekcióelnöki feladatokat láttak el. Klinikánkról elhangzott előadások: *Bleicher Nóra*: „Orális laphámkarzinómás esetek retrospektív epidemiológiai analízise 2005-2012 közötti időszakban”; *Stáczner Nóra*: „A 2015-ös »vérzékeny útmutató« objektív kontrollja”; *Szabadkai Bence*: „Az állcsonttörések statisztikai elemzése a Pécsi Tudományegyetem Szájsebészeti Klinikáján 2011 és 2015 között megjelent betegek adatai alapján”.

■ 2016. június 6-án rendeztük meg klinikánkon a „Praxisorientált endodoncia” című elméleti továbbképzést *Krajczár Károly*, a Magyar Endodonciai Társaság elnöke szervezésében. Kollégáinktól elhang-

zott előadások: *Lempel Edina*: „Gyökérkezelt fogak restaurálási lehetőségei”; *Mandel Iván*: „Parodonto-endodontális gyulladások” és *Krajczár Károly*: „Endodonciai esetszelekció”. Az elméleti programot június 7-10. között „Mikroszkópos endodoncia” elnevezésű klinikai gyakorlat követte hat fogorvoskolléga részvételével, *Krajczár Károly* és *Jens Emmelmann* (Universitätszahnklinik, Graz) vezetésével.

■ Intézetünk munkatársa, *Szalma József* Bolyai János Kutatási Ösztöndíjban részesült.

A Fül-, Orr-, Gégeszeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikáról

■ *Gerlinger Imre* 2016. május 11-14. között részt vett és üléselelnöki feladatot látott el a Torontóban megrendezett 14. Nemzetközi Cochlear Implantációs Kongresszuson.

■ *Ugyanó* részt vett a 2016. május 26-28. között, Budapesten, a Héliá Hotelben megrendezett 43. NES (Neurootological and Equilibrium Society) Kongresszuson és „Simultaneous labyrinthectomy and cochlear implantation in Ménière’s disease” címmel előadást tartott. Ugyanezen a konferencián *Harmat Kinga* „Elimination of dizziness and tinnitus by stapes surgery and superselective embolization of the medial meningeal artery” címmel tartott előadást.

■ *Gerlinger Imre* 2016. június 5-8. között részt vett az Edinburgh-ban megrendezett 4. Nemzetközi Cholesteatoma Konferencián és „Subtotal petrosectomy in »end stage« chronic purulent middle ear disease” címmel előadást tartott.

■ 2016. június 15-18. között Szegeden rendezték meg a „9. International Symposium on Objective Measures in Auditory Implants” kongresszust. Ez a tudományos rendezvény az implantálható hallásjavító készülékek programozásával, bemérésével, valamint modern elektrofiziológiai vizsgálatok bemutatásával foglalkozott. Klinikánkat *Németh Adrienn* képviselte, mint az Audiológus szekció titkára. A rendezvényen *Tóth Tamás* fizikus „Power stapes: surgical solution for moderate or severe mixed hearing loss with stapes fixation – first experiences at the Department of Otorhinolaryngology, University of Pécs” címmel előadást tartott.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

■ A Házi Gyermekorvosok Egyesülete

18. tudományos konferenciáján, Siófokon, 2016. május 28-án *Molnár Dénes* „Gyermekkorai anaemiák” címmel tartott továbbképző előadást, *Lauffer Zsófia* tanulságos esetet mutatott be „Neurológiai konzílium osteomyelitisben?” címmel.

■ 2016. június 3-4. között zajlott a Fiatal Neonatológusok I. Találkozója Kecskeméten, ahol klinikánkról az alábbi előadások hangzottak el: *Horváth-Varga Éva*: „Fél tüdővel egészségesen”; *Gilitsch Annamária*: „Lány vagy fiú? – A pszichoszomatikus nem dilemmái egy komplex eset kapcsán”.

■ 2016. június 10-én emlékülést tartottak *Kontor Elemér* professor emlékére Budapesten. Az eseményen előadást tartott *Vajda Péter* „Pylorus stenosis: változatlan patológia, változó terápia” címmel tartott előadást. Az ülés további résztvevői voltak még klinikánkról *Pintér András* és *Farkas András*.

■ 2016. június 15-18. között rendezték meg Milánóban a 17th EUPSA Congress-t, melyen *Pintér András, Vástyán Attila, Biró Ede* és *Dávidovics Sándor* kollégáink vettek részt. Az eseményen a következő posztereket mutatták be: *Teodor Maros és mtsai*: „The treatment of cleft lip and palate in children with genetic syndromes”; *Biró E. és mtsai*: „A simple new technique for safe removal of percutaneous endoscopic gastrostomy devices (PEG) and alternative for cut-and-push method”.

■ *Molnár Dénes* 2016. június 20-24. között Marosvásárhelyen tartott tizenöt előadásból álló posztgraduális képzést.

■ 2016. június 23-25. között rendezték meg a Magyar Radiológusok XXIII. Kongresszusát, Budapesten. A rendezvényen *Mohay Gabriella* tartott előadást „Sürgősségi ultrahangvizsgálatok gyermekkorban” címmel a Gyermekradiológiai Szekcióban.

Az Igazságügyi Orvostani Intézetből

■ A 2016. május 26-28. között Szegeden megtartott XII. FIOF-on (Fiatal Orvosszakértők XII. Fóruma) az Igazságügyi Orvostani Intézet a következő előadásokkal képviseltette magát: *Simon G.*: Effects of diseases with structural liver changes on blunt-force liver injuries; *Poór V. S.*: In vino Cocto Veritas?; *Pauka D.*: Fatal accidental carbon-monoxide intoxication following overdose of multiple stimulants; *Tóth D.*: The role of forensic histopathology in routine practice. A résztvevő szakértők titkos szavazatai alapján kiosztották a fórum „Legjobb előadója” díjakat. *Poór Viktor Soma*, a 35 év alatti szakértők szava-

zati alapján, *Tóth Dénes* pedig a 35 év feletti szakértők szavazatai alapján részesült az elismerésben.

Az Orvosi Népegészségtani Intézetből

■ Ez év május 18-20. között rendezték meg Hajdúszoboszlón a XII. Fiatal Higiénikusok Fórumát. A rendezvényen intézetünk munkatársai az alábbi előadások megtartásával vettek részt: *Kiss István és mtsai*: „Allélgyakorítások és betegségek iránti érzékenység roma és nem roma populációkban”; *Nagy-Borsy Emese és mtsai*: „Magyarországi hajléktalan emberek egészségi állapotának felmérése”; *Vági Zsolt és mtsai*: „Táplálkozási szokások és a

hajléktalan létforma”; *Vági Zsolt és mtsai*: „A minőségi éhezés hatása a magyarországi hajléktalan emberek tápláltsági állapotára”. *Kiss István* plenáris előadó volt.

A Sebészeti Klinikáról

■ A 24. E.A.E.S (European Association for Endoscopic Surgery) Kongresszust idén Amsterdamban rendezték 2016. június 15-18. között. A rendezvényen klinikánkról *Vereczkei András* és *Papp András* vett részt. A kongresszus kiváló lehetőséget nyújtott a minimál invazív sebészet legújabb eredményeinek megvitatására, illetve a nemzetközi kapcsolatok ápolására.

■ *Szántó Zalan* részt vett az Európai

Mellkassebész Társaság (ESTS) 24. Kongresszusán, Nápolyban. A rendezvényen a „The use of a smartphone application for fast lung cancer risk assessment” címmel megtartott előadásért megkapták a legjobb innovációnak ítelt Grillo-díjat.

■ A Magyar Sebész Társaság 2016. évi kongresszusát idén Budapesten rendezték 2016. június 2-4. között. Ezen klinikánkról *Vereczkei András*, *Kelemen Dezső*, *Kalmár Nagy Károly*, *Papp András*, *Baracs József*, *Pavlovics Gábor*, *Kovács Gyula*, *Kondor Ariella* és *Palkovics András* tartottak előadást, *Papp Róbert* és *Jakab László* posztert mutatott be.

Írók, költők betegségről, orvoslásról, halálról

Thomas Mann: A varázshegy (szemelvények)

Szóllósy Klára fordítása

HÓ

...A hóekék buzgón dolgoztak, de csak nagy nehezen sikerült úgy-ahogy szabaddá tenniük a gyógyhely főutcáját meg leghasználatosabb ösvényeit; a kevés számú úton, amely egy darabon járható volt, s csakhamar járhatatlanságba torkolt, csak úgy nyüzsögtek egészségesek és betegek, bennszülöttek és nemzetközi hotellakók; a sétálóknak minduntalan nekiszaladtak a ródlizók, urak és hölgyek hátradőlve, lábbal előre, hangos kurjongatással – melyen érződött, mennyire áthatja őket vállalkozásuk fontossága – száguldottak le gye-rekszánkáikon csúszkálva-billegve a lejtőkön, hogy leérkezve, madzagjánál fogva újra felvontassák divatos játékszerüket a kaptatón. Hans Castorp túlon túl megelégedte már ezeket a sétákat. Kettőt kívánt: erősebbik kívánsága az volt, hogy egyedül maradjon gondolataival... Másik kívánsága... az volt, hogy meghittebb s szabadabb kapcsolatra lépjen a hősivataggá változott hegyvidékkel, amelyet bensőségesen megszeretett; ez a kívánság pedig nem teljesülhetett, amíg felszerszámozatlan és számyatlan gyalogos volt az, akinek keblében élt, mert ez a gyalogos azon nyomban vállig süppedt volna az őselembe, ha megpróbál a tisztára lapátolt közlekedési ösvények mindenütt gyorsan elérhető végén túl előrenyomulni.

Hans Castorp tehát e második fenn töltött telének egyik napján elhatározta, hogy siléceet vásárol, és megtanul vele bánni, már amenyire egyéni szükségletei megkövetelik. Nem volt sportember, megfelelő testi hajlamok híján sohasem volt az, és nem is játszotta meg, mintha az volna... Ha Hans Castorp Behrens tanácsos hozzájárulását kéri kicsapongó szándékához, feltétlenül elutasító választ kapott volna. A „fentiek” közösségét a Berghof-szanatóriumban csakúgy, mint minden más hasonló intézményben, szigorúan eltiltották mindennemű sporttevékenységtől; a látszólag oly könnyen belelegezhető atmoszféra amúgy is erősen igénybe vette a szívizmokat, s ami Hans Castorpot illeti személy szerint, továbbra is teljes érvényben volt az a találó megjegyzése, hogy az ember „megszokja, hogy nem szokja meg”, és továbbra is makacsul tartott hőemelkedési hajlama, melyet Rhadamanthys egy felpuhult gócnak tulajdonított. Másképp ugyan mit keresett volna idefenn? Kívánsága és szándéka tehát megengedhetetlen volt, ellentmondott a törvényeknek. Csakhogy helyesen kellett értelmezni szándékát. Nem a becsvágy sarkallta... Nem szándékozott kirúgni a hámból, eleve fékezni akarta magát, s amit tervelt, azt Rhadamanthys bizvást megengedhette volna. Mivel azonban a házirend kedvéért mégis megtiltáná, Hans Castorp elhatározta, hogy a háta mögött cselekszik.

Alkalomadtán megemlítette szándékát Settembrini úrnak. Settembrini majd a nyakába borult örömben. – Tegye meg, mérnök úr, az Istenre kérem, feltétlenül tegye meg! Ne kérdezzen senkit, és tegye meg... az őrangyala sugalmazta ezt! Tegye meg rögtön, mielőtt lelohad a kedve!... Magának nem fog ártani, ó, egy cseppet sem, ha ésszerűen viselkedik, és nem esik túlzásba. Ugyan, és még ha ártana is egy kicsikét, akkor is az őrzőangyala volt az, aki... De nem folytatom. Mily kitűnő terv! Két esztendeje van itt, és még ilyen ötletekre képes... nem, nem, a magja ép, nem szabad magában kételkedni. Bravó, bravó! Szamárfület mutat az ámyékfejedelemnek oda-fenn...

Pontosan így történt... Hans Castorpot a hosszas megfigyelés már valamelyest megtanította a silécek használatára, így hát a maga szakállára kezdett rajtuk botladozni a gyakorlóréték nyüzsgésétől távol, egy csaknem teljesen fátlan lejtőn... Örült újonnan elsajátított tudományának; a hozzáférhetetlen is hozzáférhetővé vált, s az akadályok jóformán megsemmisültek előtte. Az áhított magányt is megszerezte, az elképzelt legteljesebb magányt, amely a szívben már az elzárkózó idegenség és bírálat húrjait érintette meg... Ha mozdulatlanul megállt, hogy magamagát ne hallja, föltétlen és tökéletes volt a csend, vattázott nesztelenség, amilyent sosem látott, sosem tapasztalt, amilyen másutt nem is fordul elő. Szellő sem rebent, amely a fák ágait halkán megmozdította volna, patak sem csobogott, madárfütty sem hangzott. Az őshallgatást leste meg Hans Castorp, amikor ott állt, botjára támaszkodva, fejét félrehajtva, nyitott szájjal; és a csendben nesztelenül, megállás nélkül hullott a hó, egyenletesen zuhogott alá, hangtalanul.

Nem volt barátságos ez a világ feneketlen hallgatásában, a látogatót úgyszólván csak a maga veszélyére és felelősségére engedte oda, nem fogadta be és el, csupán eltűrte behatolását és jelenlétét, de azt is nyugtalanító módon, semmiért sem jótállva; csendesen, fenyegetőn elemi voltában nem is ellenségesnek érződött, hanem inkább közömbösen-halálthozónak... Hans Castorp, hosszú ujjas teveszőrmellényében, lábszártekerőjével, drága sülécével, tulajdonképpen vakmerőn tolakodónak érezte magát, hogy meglesi az ős-csendet, a halálosan nesztelen téli vadont...

A nap állása alig volt fölismerhető, olyan sűrű köd fődte el. Hátral, a völgy kijáratá környékén, a hegyek sarkában, amely nem látzott oda, elsötétültek a fellegek, a gomolygás nőttön-nőtt, és látszólag közeledett. Havazás ígérkezett, újabb havazás, a hiányokat pótlándó – hóvihar, annak rendje és módja szerint. A piciny, nesztelen pelyhek csakugyan már bőségesebben hullottak a rétekre.

Hans Castorp kilépett a fenyőfa alól, egy-két pelyhet kabátja ujjára hullatott, és az amatőr kutató szemével vizsgálta. Alaktalan foszlálynak tetszett, de Hans Castorp már több ehhez hasonló nézett meg kitűnő nagytője alatt, és jól tudta, milyen finoman cizellált apró cifraságokból tevődik össze, ékkövekből, érdemrend-csillagokból, briliáns-csatokból – a legügyesebb ékszerész sem tudott volna enél gazdagabbat, aprólékosabbat alkotni... – igen, ama szervesetlen anyagnak részecskéi voltak ezek, amely az élő plazmát, a növényi, az emberi testet is duzzasztja; és a miriádnyi varázscsillag nem emberi szemnek szánt, titkos és mikroszkopikus pompájában egyik példány sem volt azonos a másikkal, korlátlan feltalálókodv nyilvánult itt meg a mindig egyforma alapszkéma, az egyenlő oldalú és egyenlő szögű hatszög változataiban és finom cifrázataiban; de magában véve minden egyes hideg képződmény hibátlanul arányos volt és jegesen szabályos, igen, éppen ez volt benne a kísérteties, életellenes és a szerves étellel szemben álló: túlságosan szabályosak voltak a hópíhek, az életre szervezett anyag sohasem volt ennyire szabályos, az élet irtózott a tökéletes pontosságtól...

Behavazott szikladomborulatok között kanyargott, hol jobbra, hol balra kitérve; lejtő terület elébe, azután fennsík, majd komoly hegyek, melyeknek puhán párnázott hasadéka meg hágoi rendkívül hozzáférhetőnek, hívogatóknak látszottak. Igen, Hans Castorpot hívták, csábították a távoli tájak, a hegycsúcsok, az új meg új feltáruuló magányok, és megkockáztatva, hogy elkésik, egyre beljebb hatolt a vad némaságba, a félelmetesbe, a semmiért sem jótállóba... Éppen megindult újra felfele a kaptatón, amikor – mint várható volt – teljes erővel kitért a havazás meg a fõrgeteg, egyszóval megérkezett a hóvihar, mely már jó ideje fenyegedett, ha ugyan beszélhetünk „fenyegetés”-ről vak és öntudatlan elemekkel kapcsolatban, amelyek a legkevésbé sem törekszenek arra, hogy megsemmisítsenek bennünket – mert ez viszonylag kedélyes volna –, hanem iszonyatos módon mindegy nekik, ha melleleg ez is megtörténik. „Hohó! – gondolta Hans Castorp, és megállt, amikor az első szélroham odaért hozzá, és felkavarta a sűrű havazást. – Ez aztán a lehelet! Velőkgi hatol.” Valóban ádáz fajtájú szél volt ez; a kemény hideg – majdnem húsz fok a fagyponat alatt – csak akkor nem volt érezhető s akkor tetszett kellemesnek, ha a páraszegény levegő csendesen, mozdulatlanul állt, mint rendesen; de mihelyt szél mozgatta meg, éles késekkel hasogatta az embert, ha meg éppenséggel olyan vihar kerekedett, mint most – mert az először végigsõpró szélroham csupán előfutár volt –, akkor hét bunda sem lett volna elegendő hozzá, hogy az ember csontjait megvédje a jeges halálfélelemtől, Hans Castorp pedig nem viselt hét bundát, csak egy gyapjúmellényt, s máskor ez teljesen elegendő, sõt napsütésben még terhes is volt...

„Még ilyet!” – dörmögte fogai közt, és megállt. Nem fejezte ki magát fellengzősebben, noha egy pillanatil úgy érezte, jeges kéz markolja meg szívét, s a szíve megvonaglott, és azután olyan gyorsan vert bordái közt, mint akkor, amikor Rhadamanthys fölfedezte tüdejében a puha gócot. De belátta, hogy nincsen joga nagy szavakra, széles gesztusokra, mert a kihívás az ő részéről történt, és így helyzetének kétséges és veszélyes volta is az ő lelkén szárad. „Nem rossz” – mondta még, és érezte, hogy arcvonásai, arcának kifejező-izmai már nem engedelmességek akarátának, és semmit sem tudnak kifejezni, sem félelmet, sem dühöt, sem megvetést – mert megmerevedtek... Észrevette, hogy magában beszél, s ráadásul kissé furcsa dolgokat mond. Ezért rendreutasította önmagát, de ezt ismét fennhangon tette, nagyon nyomatékosan, noha ajka annyira megdermedt, hogy lemondott használatáról, és kihagyta az ajak segítségével képzett mássalhangzókat...

Bódultan tántorgott, remegett a mámortól és a túlfűtöttségtől, olyasformán, mint egy-egy Naphtával meg Settembrinivel folytatott kollokvium után, csak még sokkal erősebben; így történhetett, hogy az alélt kihagyások leküzdésében való renyhességét e kollokviumok bódult emlékfoszlányaival szépítette, s miközben megvetőn lázongott a hatszögletű szimmetria ellen, mely be akarná takarni, olyasféle értelmű vagy értelmetlenségű mondatokat mormolt maga elé, mint: a kötelességérzet, mely arra ösztökéli, hogy a gyanús érzécsökkenések ellen küzdjön, nem egyéb pusztá etikánál, azaz pocsek életpolgárságnál és istentelen filiszterkedésnél. A vágy, a kísértés, hogy lefeküdjék és pihenjen, olyan formában furakodott be öntudatába, hogy azt mondotta magának: olyan ez, mint homokvihar a sivatagban, az arabok pedig olyankor hasmánt a földre vetik magukat, és burnuszukat a fejükre húzzák. Ellenvetésnek csak éppen azt a körülményt tekintette, hogy nincsen burnusza, és az ember egy gyapjúmellényt nemigen húzhat a fejére; pedig hát nem volt már gyerek, és többféle forrásból eléggé pontosan tudta, hogy mi módon fagy meg az ember.

Am Hans Castorp derekasan tartotta magát, és ellenállt a csábításnak, hogy ledőljön. Nem látott, de harcolt, és előbbre jutott – akár célirányosan, akár sem, de mindenesetre megtette a magáét, mozgatta tagjait, bármennyire megnyűgözte is őket a fagyos vihar. Túlságosan meredekké vált a kaptató, ezért oldalt tért, anélkül hogy ezen különösebben elgondolkozott volna, és egy ideig a hegyoldalban siklott rézsútosan. Dermedt szemhéját fölemelni és szétnézni olyan kipróbáltan hiábavaló erőfeszítésnek bizonyult, hogy nem látszott érdemesnek. Időnként mégis meglátott valamit: csoportosuló fenyőket, egy-egy árkot vagy patakot, mely ráboruló havas partjai közt feketén vált el a tereptől; s amikor változatosságképpen megint lefelé siklott, ezúttal egyébként a széllal szemközt, némi távolságban maga előtt, mintegy szabadon lebegve a fõrgeteg zilált fátylaiban, emberi építmény körvonalait pillantotta meg. Istenadta, vigasztaló látvány! Tehát derekasan véghezvitte, minden viszontagság ellenére, hogy most már, íme, emberi építmények tűnnek föl, annak jeléül, hogy közeledik a lakott völgy. Hátha emberekkel is találkozik; hátha beléphet hozzájuk, hogy földel alatt, biztonságban várja ki a fergegégét, és szükség esetén kísértőt, vezetőt is kapjon, ha időközben beesteledik. Megindult az alkonyodó viharban néha egészen eltűnő, kísérteties valami felé, szél ellen még egy erőpusztító kapaszkodót kellett leküzdenie, hogy odaérjen, és amikor megérkezett, ijedten, elámulva, felháborodva és szédelegve tapasztalta, hogy az építmény nem más, mint a jól ismert kunyhó vagy szénapajta, kőnehézkes földelével – ezt hódította vissza temérdek vargabetűvel, derekas igyekvéssel!... De hát így történik ez mindig, így írják le a könyvek is. Az ember körbe szaladgál, küszködik, a célirányosság reményével szívében, és végeredményében óriási, ostoba kört ír le, mely

önmagába tér vissza... Hans Castorp bizonyos kielégüléssel, noha ijedten ismerte fel a hagyományos jelenséget, és combjára csapott elkeseredésében, ámulatában, hogy az általános ilyen pontosan megvalósult az ő sajátos, egyéni, jelenvaló esetében. A magános pajta hozzáférhetetlen volt, ajtaja zárva, sehol sem lehetett bejutni. Hans Castorp mégis elhatározta, hogy egy ideig ott marad, mert a kiugró ereszt bizonyos védettség illúzióját keltette, s maga a kunyhó a hegynek forduló oldalával, ahová Hans Castorp visszavonult, csakugyan nyújtott is némi oltalmat a vihar ellen, ha az ember a gerendából ácsolt falnak vetette a vállát – azért a vállát, mert a hátát nemigen vehette neki a hosszú sílécnek miatt. Botját maga mellé szúrta a hóba, úgy állt ott, ferdén a falnak dőlve; kezét zsebébe mélyesztette, gyapjúkabátkája gallérját feltúrta, külső lábát ellentámasznak használta, lehunyta szemét, és bódult fejét a boronafalnak támasztotta...

Maradj nyugton, és felőlem lógasd le a fejedet, ha már úgyis olyan nehéz. A fal kellemes, gerendából ácsolták, a gerendából mint ha valami melegségféle áradna, már amennyire itt melegről egyáltalán szó lehet, a fa csekély fájhője, de talán az egész inkább csak hangulat kérdése, szubjektív... Ó, ez a sok szép fa! Ó, az élők eleven éghajlata! Micsoda illat!..."

Park terült el alatta, az erkély alatt, amelyen nyilván állt – tágas, buján zöldellő park, csupa lombos fa, szilfa, platán, bükk, juhar, nyír, megannyi finoman árnyalt zöld szín a dús, teljes lombkoronák díszében, s lombjuk halkán susogott. Üde, párás, kellemes szellő fújdogált, a levegő balsamos volt a fák leheletétől. Meleg zápor húzott el az égen, de az esőn át is süttött a fény... A levegőt magasan az égboltig fénylő permet töltötte be. Jaj, de szép! Ó, honi lehelet, a síkföld rég nélkülözött illata, bujasága! A levegőben madárdal szállt, édes, cifra, bensőséges flótázás, csicsérgés, turbékolás, csattogás, zokogás, noha egyetlen madárka sem látszott. Hans Castorp mosolygott, mélyen, hálásan föllélegzett. Eközben azonban még szebb lett minden. Oldalt szivárvány ívelt a táj fölül, teljes, erős színekkel, nedvesen, ragyogva, gyönyörűség a szemnek; hét színe sűrűn, olajosan csorgott le a sűrű, fényes lombra... Kékség úszott a távolban... A fénylő esőfátylak lehullottak, elébe tárult a tenger – déli tenger volt, mélységes-mély kék; ezüstös fények villódtak rajta, gyönyörű öböl volt előtte, egyik oldalán párásán nyitott, a másikon egyre távolabb kéklő hegyláncok vették körül több sorban, s a tengerben néhol szigeteket voltak elszórva, melyeken pálmák magasodtak, vagy kicsiny fehér házak világítottak elő ciprusligetektől...

És ez a napfényben fürdő táj, a könnyen hozzáférhető parti magaslatok, a nevető sziklamedencék, s maga a tenger is, ki a szigetekig, ahol csónakok siklottak ide-oda - mindez, ameddig a szem ellát, benépesült: emberek, a nap és a tenger gyermekei nyüzsögtek, pihentek mindenfelé, értelmes és derűs, szép fiatal lények, hogy öröm volt rájuk nézni; Hans Castorp szíve kitárult, fájó szeretettel tárult ki látukra. Ifjak táncoltatták lovukat, kötőféket fogva szaladtak nyihogó, fejüket büszkén hátravetve, ügető paripájuk mellett, hosszú kantáron rángatták az ágaskodókat, vagy pedig szőrén megülve a lovat, s meztelen sarkukkal döfködve oldalát, behajtották a tengerbe, miközben izmaik játszottak a napfényben, hátuk aranybarna bőre alatt, és kurjantásaik, amelyeket egymáshoz vagy állataikhoz intéztek, megmagyarázhatatlanul elbűvölték a lelket. Egy mélyen a szárazföldre nyúló öbölnél, melynek tiszta vizében úgy verődtek vissza a partok, mint egy hegyi tóban, leányok táncoltak. Egyikük, akinek konyba tűzött hajából, tarkójából különös báj sugárzott, lábát a talaj kis mélyedésében nyugtatva ült, pásztorfűrűjét fújta, s tekintetével ujjai játéka fölött társnőit kísérté, akik bő, hosszú köntösben, karjukat mosolyogva kiterjesztve egyenként vagy párosával, halántékukat bájosan egymáshoz támasztva lépdelték a táncban, a fuvo-láslány hosszú, fehér, finom háta mögött pedig – mely karjai tartása következtében oldalt előregömbölyödött – még néhány társnője ült vagy állt egymást átkarolva, csendesesen beszélgetve és nézelődve. Távolabb fiatal legények a nyíllövést gyakorolták... Hosszú szőrű kecskék szokelltek szikláról sziklára, fiatal pásztor őrizte őket, egyik kezét csípőjére, a másikat hosszú botjára támasztva állt egy magas szirtfokon, barna fűrtjein hátul felcsapott karimájú kis kalap... barna ruháját fél válláról leoldva, fiatal anya ült, és szoptatta gyermekét. És mindenki, aki elment mellette, bizonyos módon köszöntötte, s ebben a köszöntésben mindaz összesűrűsödött, ami e napemberek általános magatartásában olyan kifejezően elhallgatódott. Az ifjak az anya felé fordulva gyorsan, könnyedén, ünnepélyesen keresztbe tették mellükön a karjukat, és mosolyogva meghajtották fejüket, a lányok pedig kissé pongyola térdhajlítást rögtönöztek, hasonlóan a templomlátogatóhoz, aki a főoltár előtt elhaladva könnyedén megalázkodik...

Hátranézett... Roppant oszlopok magaslottak mögötte, talapzat nélkül, hatalmas, henger alakú tömbökből fölépítve, hasadékaikban moha sarjadt: szentély kapujának oszlopai voltak, s ő e kapu közepütt nyitott lépcsőzetén ült. Nehéz szívvel fölállt, oldalt lement a lépcsőn, behatolt a mély kapujáratba, keresztülhaladt rajta, s egy kőlapokkal kirakott út csakhamar újabb *propylaion*-hoz vezette. Ezen is átment, s most előtte volt a templom: zöldesszürke, viharvert kötömegeivel meredek lépcsős talapzaton állt, széles homloka hatalmas, szinte zömök, felfelé vékonyodó oszlopokon nyugodott...

Két félmeztelen, bozontos hajzatú szürke nő működött odabenn szörnyűséges módon, lobogó, tüzes serpenyők fölé hajolva; ujjnyi csecszű boszorkánymellük hosszan lelógott. Egy kisgyermeket szaggattak szét a serpenyő fölött, néma csendben, vadul szaggatták darabokra a kezükkel – Hans Castorp vértől csepegő szőke hajfűrtöcskéket látott –, és elnyelték a darabokat, a rugalmas csontok csak úgy ropogtak fertelmes szájukban, s ocsmány ajkukról csorgott a vér. Hans Castorpot jég hideg iszony dermesztette meg. Kezét szeme elé akarta csapni, de nem tudta. Menekülni szeretett volna, de nem tudott. És a nők már észrevették iszonyatos foglalatosságuk közepette, véres öklüket rázták feléje, és hangtalanul, de durván, ocsmányul szidalmazták, mégpedig Hans Castorp szülőföldjének népi tájszólásában. Rosszul lett, olyan rosszul, mint még soha életében. Kétségbeesetten igyekezett kitépni magát helyéből – és ahogy elesett a háta mögött levő oszlop oldalánál, úgy ébredt, a rémséges suttagó hertyegés még fülébe csengett, a jeges iszony még megdermesztette tagjait – s ott feküdt a pajta oldalában a hóban, fél karjára dőlve, feje feltámasztva, síléc, lába maga elé nyújtva.

Tulajdonképpen nem volt igazi fölebredés; megkönnyebbülten pislogott, örült, hogy megszabadult a fertelmes némberektől, de egyébként nemigen tartotta számon, és meglehetősen mindegy is volt neki, hogy templomoszlop, vagy szénapajta tövében fekszik-e, és úgyszólván tovább álmodott, nem képekben, hanem gondolatban, de azért nem kevésbé merészen és cikornyásan.

„Mindjárt gondoltam, hogy csak álom az egész – zagyválta magában. – Édes és iszonyú álom. Voltaképp egész idő alatt tudtam, magamnak csináltam az egészet, a lombos parkot meg a kellemes esőt, és a továbbit is mind, a szépet meg a fertelmeset, igen, szinte előre tudtam. De hogyan lehetséges, hogy az ember mindezt tudja, és maga csinálja, ilyen boldogságot és ennyi szorongást?... Az ember nemcsak a maga lelkéből álmodik, hanem úgy mondhatnám: névtelenül és közösen, még ha a maga módján is. A nagy lélek, melynek részecskéje vagy, olykor rajtad keresztül, a te módodon álmodik arról, amiről titokban mindig álmodik – fiatalságáról, reménységéről, boldogságáról és békéről... és véres lakomájáról! Itt fekszem az oszlopom tövében, és még a testemben érzem álomom valóságos ma-

radványait, a jeges, dermesztő rémületet a véráldozattól és a szívbeli örömet is az előbbtől, amikor elgyönyörködtem a fehér emberiség boldogságában és szelíd erkölceiben... De aki megismeri a testet, az életet, az a halált is megismeri. Csakhogy ez nem az egész, inkább csak kezdet, ha pedagógus szemmel nézzük. Hozzá kell illeszteni a másik felét, az ellentétét. Mert aki halál és betegség iránt érdeklődik, ezzel voltaképpen csak az élet iránti érdeklődését fejezi ki, amint az orvostudomány humanista oldala is bizonyítja, hiszen mindig olyan udvariasan, latinul szól az élethez és a betegséghez, és csupán egyik árnyalata annak az egy és legfontosabb ügynek, amelyet most teljes szimpátiával nevének neveznek: az élet féltett gyermekéről van szó, az emberről, és az ember helyzetéről, állapotáról... Az ember állapotáról álmodtam, udvarias, értelmes és kölcsönös tisztelettel teljes közösségéről, amelynek háttérében, a szentélyben, a szörnyű, véres áldozati lakoma zajlik... Velük tartok lelkemben és nem Naphtával... egyébként Settembrinivel sem: mindketten fecsegők. Az egyik kéjenc és kaján, a másik pedig örökké csak az értelem túlkét fújja, és azt hiszi, hogy még a bolondokat is kijózanítja, ez pedig ízléstelen... De a kis Naphtával sem tartok, a vallásával, ami nem egyéb, mint Isten és ördög, jó és rossz *guazzabuglió*-ja, és csak arra jó, hogy az egyén fejést ugorják bele, és misztikusan alámerüljön a mindenségben. A két pedagógus!... Halál vagy élet, betegség és egészség, szellem és természet...

Nem engedem meg a halálnak, hogy uralkodjék gondolataim! Mert ez a jóság és az emberszeretet, egyéb semmi. Nagy hatalmaság a halál... Az értelem ostobán áll előtte, mert az értelem nem más, mint erény, a halál azonban szabadság, kicsapongás, formátlan-ság és kéj... Eszembe vésem. Szívemben hűséget fogadok a halálnak, de nem felejttem el, hogy a halálhoz, az elmúlthoz való hűség csak kajánság, sötét kéj és emberellenes gyűlölködés, ha gondolkodásunkat és uralkodásunkat is meghatározza. *Az ember a jóság és a szeretet nevében ne engedje beleszólni a halált gondolataiba.* És ezzel fölbredek... Mert megálmodtam, amit kellett, célhoz értem... Fel, fel! Nyisd ki a szemed! A te tagjaid ezek a lábak itt a hóban! Húzd be őket, és állj fel! Oda nézz, milyen szép az idő!”

Kemény munka volt kiszabadulni a kötelékekből, amelyek átfönták és le akarták húzni; de az önnönmagából kitermelt akarat erősebbnek bizonyult. Hans Castorp felkönyökölt, erélyesen behúzta a térdét, felrántotta, feltámogatta, feltornászta magát. Léceivel tappogott a hóban, bordáit csapkodta... Se vihar, se havazás. Átellenben a fenyőborostás hátú hegy tisztán, teljesen látszott, békésen pihent. Fele magasságáig nyúlt fel az árnyék; felső fele gyengéd rózsaszínű fényben világított. Mi történt, hol tart a világ? Reggel van? Éjszakán át feküdt a hóban megfagyás nélkül, meghazudtolva a könyveket? Egyik tagja sem fagyott meg, egy sem tört le csörömpölve, ahogy ott szorgosan tappogott, rázkódott és csapkodta magát, miközben fejtöréssel próbálta megfejteni a helyzetet. Füle, keze, lábujjai meggémberedtek ugyan, de nem jobban, mint akárhányszor, ha téli éjszakákon kinn feküdt páholyerkélyén. Sikerült óráját kibányászni. Járt. Nem állt meg, ahogy szokott, ha este elfelejtette fölhúzni. És öt óránál is kevesebbet mutatott – sokkal, de sokkal kevesebbet! Még tizenkét vagy tizenhárom perc hiányzott az öt órához. Bámulatos! Lehetséges, hogy mindössze tíz percig, vagy alig valamivel tovább feküdt itt a hóban, és ezalatt annyi boldogító és ijesztő látomást, annyi vakmerő gondolatot regélt magának, míg a hat-szögletű tombolás éppoly gyorsan elvonult, mint ahogy jött? Ezek szerint elismerésre méltó szerencséje volt, mármint a hazatérés szem-szögéből. Mert álmodozása, képzelődése kétszer is úgy fordult, hogy megélenkülve felriadt: egyszer borzadva, másodszer pedig örömeiben. Úgy látszik, az élet a javát akarta nagymértékben tévelygő, féltett gyermekének...

A Brehmenbühlről jött le, a Mattenwald szélén, és fél hatra leért a „Falu”-ba, beállította léceit a szatócshoz, megpihent Settembrini úr padláskamrájában, és beszámolt a humanistának arról, hogy immáron a hóvihart is kitapasztalta. A humanista roppantul megijedt, feje fölé dobta a kezét, ékesszólóan korholta neveltje veszélyes könnyelműségét, és abban a minutában lángra lobbantotta a pöfögő spirituszforralót, hogy feketét főzzön kimerült vendégének. Az erős kávé sem akadályozta meg azonban, hogy Hans Castorp a széken ülve el ne aludjék.

Egy órával azután már a Berghof-szanatórium végsőkig civilizált légköre vette körül becézón. Vacsoránál hatalmas étvággal evett. Amit álmodott, elhalványulóban volt. Amit gondolt, már aznap este sem igen értette.

Forrás: www.mrk.hu

A Magyar Rektori Konferencia elnöke újabb két évre dr. Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora

A Magyar Rektori Konferencia (MRK) Plénuma a Nemzeti Közszerződési Egyetemen 2016. június 29-én tartott tisztújító ülésén választotta meg elnökét. Az MRK elnöki tisztségét továbbra is *dr. Bódis József*, a Pécsi Tudományegyetem rektora tölti be 2016. július 1-jétől, újabb két évig.

A szervezet társelnökének *dr. Földesi Pétert*, a győri Széchenyi István Egyetem rektorát választották meg a rektorok, aki 2016. július 1-jei hatállyal két évig tölti be e tisztséget.

Az MRK új alapszabályában foglaltak szerint megalakult a MRK Egyházi Tagozata, és megválasztotta elnökének *dr. Szuromi Szabolcsot*, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektorát. Az Egyházi Tagozat elnöke képviseli a hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézményeket az MRK elnökségében.

Megalakult az MRK Állami Tagozata is a Budapesti Gazdasági Egyetemen tartott ülésen, elnökének két évre *dr. András Istvánt*, a Dunaújvárosi Egyetem rektorát választották meg, aki ezzel az elnökség tagjává is vált. A tagozat további elnökségi delegáltja *dr. Szávai Ferenc*, a Kaposvári Egyetem rektora.

Forrás: www.aok.pte.hu

Ajándék Svédországból

Dr. Weninger Csaba kollégánk, aki 2012-ig, 21 éven keresztül volt a PTE, KK, Radiológiai Klinika munkatársa, jelenleg Svédországban, Arvika város kórházának radiológiai osztályán dolgozik. Weninger doktor a klinikának a CT-ben és MR-ben is alkalmazható, innovatív betegmozgató eszközöket ajándékozott, melyeket június hónapban vehettünk át.

Ezúton is szeretnénk köszönetünket kifejezni dr. Weninger Csaba főorvosnak a klinikánknak nyújtott nagyvonalú támogatásért, és bízunk abban, hogy az eddigi szoros szakmai kapcsolatra és barátságára továbbra is számíthatunk.

Dr. Bogner Péter professzor, klinikaigazgató
PTE, KK, Radiológiai Klinika

Elhunyt dr. Jegesy Andrea

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy dr. Jegesy Andrea, a PTE Általános Orvostudományi Kar Igazságügyi Orvostani Intézetének nyugalmazott egyetemi docense 2016. június 22-én, életének 72. évében elhunyt.

Forrás: Új Dunántúli Napló, 2016. június 3.

Richard Bona is neki hálálkodott a pécsi koncertjén

A baranyai tudományos munka legnagyobb elismerését, Vilmos püspök-díjat kapott dr. Gerlinger Imre fül-orr-gégész professzor. Egyedülálló műtéti megoldásoknak, a legújabb fülsebészeti módszerek bevezetésének és egy nemzetközi összevetésben is igen jó hírű szakmai közösség létrehozásának köszönhetően érdemelte ki az elismerést.

– **Jeles ásványgyűjtő? Hiszen az íróasztalán a 9. Millenáris Ásványbörzére, Budapestre szóló jegyeket látni.**

– Rengeteg betegemnek sikerült valamit tennem a jobb hallásáért. Ez egy hálaajándék, de igen közel van a szívemhez, mert apósom geofizikus volt, és ahol megfordult együtt a család, ott a fellelhető ásványritkaságokat mindig megsodáltuk.

– **A civilizációs fejlesztések a gége vagy a fül gyógyításában hoztak több újdonságot az ezredfordulót követően?**

– A gégeműtétek rendje alig változott, a fülműtéteket illetően viszont a hallókészülékek helyett hihetetlen technikai tárház született. És én beleszóltam a közepébe, fiatalon, angol, holland, amerikai tanulmányutaknak köszönhetően a legújabb műtéti eljárásokat tanulhattam meg. Ennek köszönhetően nagyon sok új módszert Pécsen vezetünk be először, amit aztán az ország hasonló klinikái is átvettek.

– **Hogy értékeli a Vilmos püspök-díjat?**

– Tudni kell, hogy Koppenbachi Vilmos püspök alapította 650 éve a pécsi egyetemet, tehát az valóban nagy kiváltság, hogy gyakorló klinikusként a kutatóorvosok közt megkaphattam a város legrangosabb tudományos kitüntetését.

– **Ön éppen azzal tűnt ki a társai közül, hogy kiválóan alkalmazza az elméletet a gyakorlatban.**

– Azért ezt kiegészíteném egy-két gondolattal. A fél életem arról szól, hogy pénzeket generálok új műszerekre. A másik fele pedig arról, hogy a fiatal kollégákat nemzetközi kapcsolataimat felhasználva jól menedzseljem. De az is tény, hogy az ország legjobban felszerelt fül-orr-gégeklinikáját mi működtetjük.

– **Mennyire pusztítja a hallásunkat napjainkban a környezetünk?**

Sportos élet

Dr. Gerlinger Imre 1957-ben született Nagykanizsán. Sportgázatos osztályban érettségizett, az Olajbányászatban focizott. A POTE-n 1981-ben diplomázott, gyereksebésznek készült, de az újfajta gyerekfűlműtétek a fül-orr-gége klinikára vitték. Itt dolgozik 1986 óta, hetedik éve a PTE Fül-orr-gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika intézetigazgatója. Baráti körben hétről hétre eljár teniszezni immár húsz esztendeje. Felesége dr. Várfalvi Zsuzsanna fogorvos, lányuk, Lilla (30) klinikai szakpszichológus, fiuk, András (25) a Corvinus Egyetem közgazdász-hallgatója.

– Sokkal rosszabbul állunk, mint harminc évvel ezelőtt. A fiatalok felelőtlenül hallgatnak MP3 lejátszókat, nagy hangerővel, szünet nélkül, hosszú órákon keresztül. És az döbbenetes, hogy több cég is folyamatosan propagálja ezeket a berendezéseit, ha viszont megvan a baj, ők kínálnak megoldásként hallókészüléket is.

– **Gondolom, a gégedaganatokat illetően sem javul a helyzet.**

– Kiemelném, hogy ezen a téren nem csupán a cigarettázás ront az összképen. Legalább ilyen intenzíven károsít a röviditalok fogyasztása, valamint az elhanyagolt szájhigiéncia. És a fiatalok körében bejött egy új faktor is, a humán papilloma vírus is, amiről mondjuk ki, hogy a felelőtlen oráliszexussal terjed leginkább.

– **Egy fül-orr-gégész sok zenét hallgat?**

– Én bizonyosan, mert nagy jazzrajongó vagyok, és zenészmúltam is van. 12 évig csellóztam, majd egyetemistaként azzal kerestem a zsebpénzemet, hogy esküvőkön gitároztam. S ha már jazz: Richard Bona, amikor legutóbb Pécsen járt, erősen be volt rekedve. Én hoztam helyre a koncertre, amit még a fel lépésen is külön megköszönt.

Mészáros B. Endre

Dr. Melegh Márton András emlékére (1988-2016)

Némán és nehéz szívvel álltam a lakásban, miután letettem a telefont. Egy olyan telefonhívás volt, amit az ember senkinek sem kíván és soha nem fog elfelejteni. Nagyon fiatal barátomat, kollégámat vesztettem el.

Marcika orvostudományi tanulmányait a Pécsi Orvostudományi Egyetemen végezte. Ezt követően édesapja intézetében kezdte meg PhD-munkásságát, amiről mindig kitörő lelkesedéssel beszélt. Betegsége már a kezdetektől jelentkezett és végigkísérte az

egyetemi évek alatt. Mégsem éreztük azt, hogy Marci egy percre is elgondolkozna azon, hogy abbahagyja, amit csinál vagy egy kicsit is engedne abból a kiváló munkából, amit végzett. Nagyszerűen helytállt a vizsgákon és tökéletesen felkészült, hogy az egyetemet követően megkezdje ígéretes orvosi pályafutását. Szülei kivételes orvosok, kivételes emberek, így ők egy kivételes gyermeket neveltek fel.

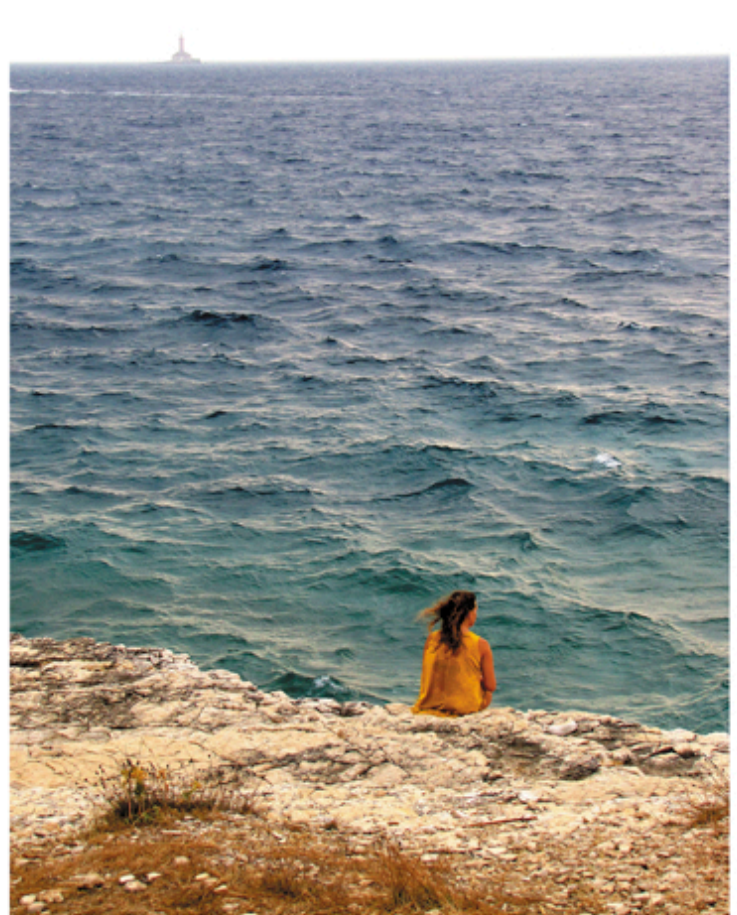
Szerencsére nem csak az egyetemi kapcsolat miatt ismertem Marcit. Rengeteg közös programot szerveztünk, hihetetlen eseményteli éveken mentünk keresztül, így megismertem őt valójában. Mikor egy napon leültetett Maga mellé és elmondta, hogy betegsége visszatért, bizonytalan érzések lettek úrrá rajtam. Egyrészt tudtam, hogy ez most nagyon komoly küzdelem lesz, másrészt bíztam abban, hogy ahogy eddig is, Marci le fogja győzni a szörnyű kórállapotot. Emberfeletti kitartásról, élni akarásról tett tanúbizonyságot, soha nem adta fel. Barátjaként a tehetetlenség rettenetes érzése minden napot újra és újra belebegett. Sajnos, amitől mindenki tartott, bekövetkezett. 2016. április 6-án, életének 28. évében dr. Melegh Márton András kitartó, hosszas küzdelem után eltávozott közülünk. Halála felfoghatatlan, Marcika személye pótolhatatlan.

Dóczy Tamás professzor így emlékezik Marcira. „Villámcsapásként érte őt betegségének híre, akárcsak szüleit, bátyját és engem is, akit bizalmával tüntetett ki, hogy sebészorvosa lehessen. A szörnyű hírt, a megbetegedés tudatát Marci viselte legjobban, ő volt a figyelmeztető férfi, ő nyugtatta szüleit, és engem is biztatott, meg fogom gyógyítani. Végig járta a testi és lelki szenvedés minden fő- és mellékösvényét, közben orvos lett. Jó orvos, aki betegen, hátrányokkal terhelt is gyógyítani kezdett. Ki érthette nála jobban, milyen betegnek lenni? Ki érthette nála jobban, mi a célja az orvoslásnak? Távozása nagyon nagy veszteség! Pótolhatatlan családjának és talán barátainak is, de nagy vesztes a pécsi orvostudomány is, hiszen ő igazán képes lett volna megtanítani az éretlen diákokat, hogy hogyan kell megérteni betegeinket, hogyan kell távlatokat nyújtani számukra, magyarul, hogyan váljon az orvostanhallgató hivatásának élő orvos!”

„Melegh Marci személyisége, bölcs kedvessége mindenkit megragadott, aki ismerte. Betegsége mindenkit megérintett, sorsa pedig valahol minden orvosnak figyelmeztetés kell, hogy legyen. Betegsége az orvosegyetem megkezdése előtt igazolódott, a tanulmányait sikeresen elvégezte, és a betegség újabb támadása már friss orvosi diplomával érte. Persze kezelőorvosként erről nagyon nehéz beszélni, mert a betegség esetében a kezdeti kezelési eredményeket követően sajnos nagyon sok esetben jön a kudarc, és a kór győzedelmeskedik. Marci is a betegségek elleni küzdelemre tette fel az életét és mire igazán Ő tudott volna segíteni másokon, addigra a láthatatlan kór ezt a tenni akarását végelegesen tönkretette. Egyikünk sem tudja, hogy az orvosi hivatást meddig fogjuk végezni, de dr. Melegh Márton sorsa, rövid orvosi pályafutása mindenképpen figyelmeztető. Az ő története mindannyiunk lelkébe belevésődik. Marci, köszönjük, hogy velünk voltál és az égiek vezéreljék további utadat.” – emlékezik róla **Mangel László tanár úr**.

Bender Zsuzsa főorvosnő így ír: „*Marcikám* (én így szólítottam), *dr. Melegh Márton* (az asszisztensnő így jelezte érkezését). Ő egyszerre volt mindkettő. Mindenekelőtt szerethető, de személyisége a tiszteletet is előhívta. Így maradt ez mindvégig, nem változtatott ezen a leépítő betegség sem. Harcos volt. Ismeretségünk elején gyorsan eljutottunk a felépülés olyan szintjére, hogy beszélgetéseink valódi intellektuális örömmé változhattak. Ebben az időszakban dolgozott, tanult, és az élet minden öröme nyitott tudott lenni. Minőségi élete volt. Szerettük a találkozásainkat, a kitűzött céljainkat maradéktalanul teljesítette. Ilyen gyors felépülést a 40 éves praxisom alatt nem tapasztaltam. A sorvasztó betegsége, amely a zsenialitását megtámadhatta, a személyiségét, a lelkét nem érintette. A második fázisban, amikor a betegség kiújulásával kellett szembesülni, pontosan tudta, mi várja az út végén. Én a kísértetét vállalhattam. Nem szorongott, bölcs volt és elfogadó. A kötelező stációkat átugorva jutott az elfogadás szintjére. Beszélgetéseinkkel a szüleiért – különösen az édesanyjáért – érzett felelősség, aggodalom oldása volt a feladat. Utolsó találkozásunkról mindketten kimondatlanul tudtuk, hogy a búcsú pillanatait éljük. Nem volt szomorúság, csak az ölelés volt hosszabb. Birtokában volt a tudásnak, miszerint a szeretetet a halál nem sértheti. Zseniális, tiszta embert ismerhettem meg, aki lényével tanított és felemelt minket....”

Barátomnak
„I walk on water”
Nagy Arnold

Lantos János fotói